

ד' בחשוון תשפ"ד

19 באוקטובר 2023

חוזר מס' ח – 06 - 2756

לכבוד

התאגידים הבנקאיים והסולקים

הנדון: שינויים בתנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים

(הוראות הדיווח לציבור)

מבוא

1. במרץ 2022 פרסם ה-FASB את ASU 2022-02 בדבר "Troubled Debt Restructurings and Vintage Disclosures" (להלן – העדכון). עדכון זה משנה את הטיפול החשבונאי בחובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי ומרחיב את הגילוי על איכות אשראי לפי שנת העמדת האשראי. לאור האמור, נוצר צורך לעדכן את הוראות הדיווח לציבור.
2. לפיכך, ולאחר התייעצות עם וועדת הקשר של לשכת רואי חשבון עם המפקח על הבנקים, ועם הוועדה המייעצת לעניינים הנוגעים לעסקי בנקאות, תיקנתי את הוראות הדיווח לציבור כמפורט להלן.

התיקונים להוראות הדיווח לציבור

3. סעיף 15.b בעמודים 11-10-620 בדבר "ניתוח איכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי" יעודכן, כמפורט בהוראה.
4. מתכונת הגילוי על "תנועה באשראי לציבור לא צובר" בעמוד 3-621 תעודכן, כמפורט בהוראה.
5. הגדרת המונח "ארגון מחדש של חוב בעייתי" (Troubled debt restructurings) בעמודים 1-631 עד 2-631, תבוטל.
6. הגדרת המונח "מועד הארגון מחדש" (Time of restructuring) בעמוד 7-631 תבוטל.
7. סעיף ד במונח "עמלות יצירת הלוואה" בעמוד 11-631 יעודכן, כמפורט בהוראה.
8. סעיף 10.a בעמודים 22-631 עד 23-631 בדבר "עמלות שאינן ניתנות להחזרה ועלויות אחרות" יעודכן, כמפורט בהוראה.
9. סעיף 29.d.5 בעמוד 26-632 בדבר "סיווג ומחיקה חשבונאית של חוב" יעודכן, כמפורט בהוראה.
10. סעיף 30.3 בעמוד 28-632 בדבר "חובות לא צוברים" יעודכן, כמפורט בהוראה.
11. סעיף ה בעמוד 31-632 בדבר "ארגון מחדש של חוב בעייתי" יעודכן, כמפורט בהוראה.
12. סעיף 30.a בעמוד 32-632 בדבר "חוב שעבר ארגון מחדש של חוב בעייתי" יעודכן, כמפורט בהוראה.
13. סעיף 30.b בעמודים 35, 34-632 בדבר "נכסים שנתפסו" יעודכן, כמפורט בהוראה.
14. סעיף 30.g בעמודים 37, 36-632 בדבר "גילוי על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי" יעודכן, כמפורט בהוראה.

15. עמוד 1-637 בדבר "הוראות הדיווח לציבור – דוח כספי שנתי – נספחים" יעודכן, כמפורט בהוראה.
16. הערת שוליים 2 בעמוד 92-637 בדבר "הפרשות להפסדי אשראי – כללי" תעודכן, כמפורט בהוראה.
17. סעיף 7 בעמוד 94-637 בדבר "התקופה החוזית של נכס פיננסי" יעודכן, כמפורט בהוראה.
18. סעיף 13 בעמוד 98-637 בדבר "ארגון מחדש של חוב בעייתי" יעודכן, כמפורט בהוראה.
19. סעיף 32 בעמוד 107-637 בדבר "ניתוח ותיקוף המדידה הכוללת של ההפרשות להפסדי אשראי" יעודכן, כמפורט בהוראה.
20. נספח י' בדבר "בקרה פנימית על שינויים בתנאים של אשראי מסחרי קטן ואשראי לאנשים פרטיים" נוסף בעמוד 1-110.637.
21. נספח י"ט בעמודים 226,225-637 בדבר "קביעה אם שינוי בתנאי חוב מהווה ארגון מחדש של חוב בעייתי", יבוטל.
22. ביאור 1.1.ב.31 בעמודים 1.2,71.1-639 בדבר "איכות אשראי לפי שנות העמדת האשראי" יעודכן, כמפורט בהוראה.
23. ביאור 2.31.ב בעמודים 75-72-639 בדבר "מידע נוסף על חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי" יעודכן, כמפורט בהוראה.
24. סעיף 33 בעמוד 17-651 בדבר "שינויים במלאי החובות הלא צוברים ובמלאי החובות הבעייתיים שאורגנו מחדש" יעודכן, כמפורט בהוראה.
25. סעיף 34 בעמוד 17-651 בדבר "גילוי נוסף בנוגע לאיכות האשראי של חשיפות אשראי (CRB)" יעודכן, כמפורט בהוראה.
26. סעיף 12 בעמוד 89-88-651 בדבר "חשיפה למדינה עם בעיות נזילות" יעודכן, כמפורט בהוראה.
27. "חלק ג' – מידע בדבר חשיפה מאזנית למדינות זרות עם בעיות נזילות לשנת 20X0 ולשנת 20X-1" בעמוד 91-651 יעודכן, כמפורט בהוראה.
28. מתכונת הגילוי על איכות אשראי לפי שנות העמדת אשראי בעמודים 2.46-1.46.663, תעודכן כמפורט בהוראה.
29. מתכונת הגילוי על "מידע נוסף על חובות לא צוברים" בעמוד 47-663, תעודכן כמפורט בהוראה.
30. מתכונת הגילוי על "מידע נוסף על חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי" בעמוד 49-663, תעודכן כמפורט בהוראה.
31. מתכונת הגילוי על "ארגונים מחדש שבוצעו" בעמוד 50-663, תעודכן כמפורט בהוראה.
32. מתכונת הגילוי על "ארגונים מחדש שכשלו" בעמוד 51-663, תעודכן כמפורט בהוראה.
33. סעיפי משנה 2 ו-5 של סעיף 15.ב. בדבר "ניתוח איכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי" בעמודים 11,10-673 עודכנו כמפורט בהוראה.
34. לסעיף 15.ב. בדבר "ניתוח איכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי" נוסף סעיף משנה 7 בעמוד 673-12.
35. מתכונת הגילוי על "חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי" בעמוד 20-675, תעודכן כמפורט בהוראה.
36. מתכונת הגילוי על "ארגונים מחדש שבוצעו בשנת הדיווח" ועל "ארגונים מחדש שכשלו" בעמוד 675-21, תעודכן כמפורט בהוראה.
37. מתכונת הגילוי על "חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי" בעמוד 19-683, תעודכן כמפורט בהוראה.
38. מתכונת הגילוי על "ארגונים מחדש שבוצעו" בעמוד 20-683, תעודכן כמפורט בהוראה.

39. מתכונת הגילוי "ארגונים מחדש שכשלו" בעמוד 21-683, תעודכן כמפורט בהוראה.

דברי הסבר

40. חוזר זה משלב בהוראות הדיווח לציבור את העדכון, ומשלב הנחיות רלבנטיות של רשויות הפיקוח על הבנקים בארצות הברית.

41. להלן עיקרי השינויים הצפויים בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים בעקבות יישום חוזר זה.

41.1. המונח "חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי" שונה ל"שינויים בתנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים".

41.2. דרישות הגילוי על "חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי" הוחלפו בדרישות גילוי עדכניות על "שינויים בתנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים". בהתאם לעדכון נדרש לתת גילוי על כל שינוי בתנאי חוב, הכולל ויתור על הקרן, הפחתת שיעור הריבית, או הארכת תקופה שאינה גורמת לדחייה זניחה בתשלומים של כל לווה בקשיים פיננסיים. לאור שינוי זה בוטל הצורך בבדיקה האם במסגרת הארגון מחדש ניתן ללווה ויתור כלכלי. במסגרת דרישות הגילוי העדכניות שולבו הנחיות לזיהוי לווים בקשיים פיננסיים, הדומות להנחיות הקיימות בהוראותינו.

41.3. בוטלה הדרישה לחשב את ההפרשה להפסדי אשראי בשיטת היוון תזרים מזומנים עבור חוב שעבר ארגון מחדש של חוב בעייתי.

41.4. נוספה דרישה לגילוי על מחיקות ברוטו במסגרת הגילוי שניתן על "איכות אשראי לפי שנת העמדת אשראי".

41.5. בדומה לגילוי הנדרש כיום בהוראותינו, נותרה דרישה לגילוי על יתרת חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים, הכוללת גם חובות שעברו שינוי בתנאים בשנים קודמות. דרישה זו מבוססת על דרישת הגילוי של ה-EBA על חשיפות שאורגנו מחדש במסגרת נדבך 3 (credit quality of forborne exposures), ועל ההגדרות של ועדת באזל לפיקוח על בנקים.

לצורך יישום דרישה זו הובהר כי בתנאים מסוימים תאגיד בנקאי רשאי להפסיק לכלול בגילוי חובות צוברים של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים בשנים קודמות.

41.6. עבור אשראי לאנשים פרטיים, אשראי לדיור ואשראי מסחרי בגין חוב שיתרתו החוזית נמוכה מ-1 מיליון \$ אומצו דגשים רלבנטיים מההנחיות שפורסמו על ידי רשויות פיקוח בארה"ב בדבר "Uniform Retail Credit Classification and Account Management Policy" מיום 6.6.2000, אשר מטרתם חיזוק אפקטיביות הבקרה הפנימית על שינויים בתנאי חוב של אשראי מסוג זה.

41.7. נוספו לדוח הדירקטוריון וההנהלה דרישות גילוי המבוססות על הנחיות הגילוי של צוות ה-SEC שנקבעו בהתייחס למצבים שבהם יש לתאגיד בנקאי סכומים משמעותיים של חובות של לווים שאינם בקשיים פיננסיים שבהם בוצעו שינויים בתנאים במסגרת תוכניות לשינוי בתנאי חובות. הנחיות גילוי אלה מתייחסות לאירועים משמעותיים (כדוגמת משבר הקורונה) בגינם בוצעו שינויים בתנאי חובות במסגרת תוכניות נרחבות היקף.

41.8. דרישות הגילוי על "שינויים בתנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים" והדרישה לגילוי על מחיקות ברוטו במסגרת הגילוי שניתן על "איכות אשראי לפי שנת העמדת אשראי" שולבו בסעיף 30ג. מתכונת הגילוי עודכנה כדי שתתאים לדרישות הגילוי העיקריות בקודיפיקציה, ולגילוי שניתן בדוחות לציבור לרבעון הראשון של שנת 2023 של בנקים גדולים בארצות

הברית. מובהר כי על תאגיד בנקאי להתאים את הגילוי שניתן על ידו לדרישות הגילוי שנקבעו בקודיפיקציה.

41.9. הנחיות המדידה שנכללו בסעיף 10א. בדבר "עמלות שאינן ניתנות להחזרה ועלויות אחרות" (עמ' 22-631) הוחלפו בהפניה לנושא 20-310 בקודיפיקציה.

42. עדכון נוסף של הוראות הדיווח לציבור, לרבות עדכון קבצי השאלות ותשובות הרלבנטיים, ייבחן במועד מאוחר יותר כדי להביא בחשבון הנחיות שיפורסמו בעתיד על ידי רשויות הפיקוח על הבנקים בארצות הברית, ואת הניסיון שייצבר מהיישום בפועל של הפרסום על ידי בנקים בארצות הברית. נושאים אלה, לרבות הבהרות נוספות ככל שידרש, יטופלו בנפרד.

תחילה והוראות מעבר

43. ההוראות שנקבעו בחוזר זה יחולו על תאגידים בנקאיים ועל סולקים החל מיום 1.1.2024 ואילך.

44. בעת היישום לראשונה, תאגיד בנקאי וסולק יפעלו בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב, בשינויים המתחייבים.

45. תאגיד בנקאי נדרש לתת גילוי בדוח לציבור לשנת 2023 לגבי ההשפעה הצפויה של עדכון הטיפול החשבונאי בחובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי, כדלקמן:

45.1. עיקרי העדכון.

45.2. השינויים העיקריים שצפויים לחול בשיטת ההפרשה להפסדי אשראי שמיישם התאגיד הבנקאי, אם מהותי.

45.3. גילוי על ההשפעה הצפויה של יישום העדכון ליום 1.1.2024, לרבות השפעת יישום העדכון על ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי מסחרי, אשראי לדיוור, ואשראי פרטי אחר. כאשר ההשפעה הצפויה אינה מהותית על תאגיד בנקאי לציין עובדה זו.

בדוחות רבעוניים ושנתיים בשנת 2024 ייכלל גילוי כאמור לגבי השפעת עדכון הטיפול החשבונאי בחובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי, בשינויים המתחייבים.

46. תאגיד בנקאי אינו נדרש לכלול בדוחות בשנת 2024 ואילך גילוי למידע המתייחס לארגונים מחדש של חובות בעייתיים שבוצעו עד ליום 31.12.2023, אם מידע זה לא נדרש לפני כן בהתאם להוראות הדיווח לציבור. בפרט, מובהר כי תאגיד בנקאי אינו נדרש לכלול את הפירוט הנוסף של סוגי השינויים שבוצעו עד ליום 31.12.2023 בחובות של לוויים בקשים פיננסיים, של ההשפעות הכספיות של שינויים אלה, ואת הפירוט הנוסף של סוגי השינויים בחובות כאמור, שכשלו בשנת הדיווח (מתכונת סעיף 3.ב.2 בעמוד 75-639).

47. תאגיד בנקאי רשאי לקבוע את יתרת החובות של לוויים בקשים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים עד ליום 31.12.2023 לפי יתרת החובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי עד ליום 31.12.2023, ובלבד שיינתן לכך גילוי.

48. מסיבות פרקטיות, בדוח לרבעון הראשון לשנת 2024 תאגיד בנקאי רשאי לא לכלול גילוי כמותי בהתאם למתכונת שנקבעה לעניין הפירוט על סוגי השינויים שבוצעו במהלך רבעון זה בחובות של לוויים בקשים פיננסיים, הפירוט על ההשפעות הכספיות של שינויים אלה, והפירוט על סוגי השינויים של חובות שכשלו במהלך רבעון זה לאחר שעברו שינוי בתנאים (מתכונת סעיף 3.ב.2 בעמוד 75-639). תאגיד בנקאי אשר בחר באפשרות זו יכלול בדוח האמור מידע בדבר סוגי השינויים שבוצעו במהלך רבעון זה בחובות של לוויים בקשים פיננסיים ובדבר ההשפעות הכספיות שלהם. המידע שיינתן יכלול מידע איכותי ומידע כמותי אשר זמין במאמץ סביר. בנוסף, התאגיד הבנקאי יכלול תיאור של ההגדרות וההנחות ששימשו אותו במתן הגילוי.

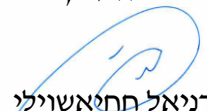
מובהר כי גם על תאגיד בנקאי אשר בחר באפשרות זו לכלול בדוח לרבעון השני של שנת 2024 מידע מלא בהתאם להוראות הדיווח לציבור ולדרישות הגילוי שנקבעו בקודיפיקציה לרבות הגילוי הנדרש על שינויים בתנאים של חובות שבוצעו במהלך ששת החודשים הראשונים של שנת 2024 (ראה עמוד 1.1-51.663).

49. תאגיד בנקאי המתקשה ביישום הוראות אלו יפנה אל מר עידו גליל, מנהל יחידת דיווח כספי, לקבלת הנחיות נוספות.

עדכון קבצים

50. מצ"ב בנספח דפי עדכון לקובץ הוראות הדיווח לציבור.

בכבוד רב,

דניאל חמיאשוילי
המפקח על הבנקים

51. רצ"ב דפי העדכון לקובץ הוראות הדיווח לציבור.

<u>להוציא עמוד</u>	<u>להכניס עמוד</u>
(4/15) [1] 620-9	*(4/15) [1] 620-9
(11/20) [5] 620-10	(10/23) [6] 620-10
(11/20) [2] 620-11-12	(10/23) [3] 620-11-12
(1/21) [6] 621-3	(10/23) [7] 621-3
(11/20) [3] 621-4	*(11/20) [3] 621-4
(4/15) [1] 631-1	(10/23) [2] 631-1
(5/16) [2] 631-2	-----
(8/18) [3] 631-7	(10/23) [4] 631-7
(8/18) [2] 631-8	*(8/18) [2] 631-8
(4/15) [1] 631-11-12	(10/23) [2] 631-11
-----	*(4/15) [1] 631-12
(3/16) [2] 631-21	*(3/16) [2] 631-21
(4/15) [1] 631-22-23	(10/23) [2] 631-22-23
631-24-42 [גרסאות שונות]	-----
(11/20) [2] 632-25	*(11/20) [2] 632-25
(1/21) [3] 632-26	(10/23) [4] 632-26
(01/21) [3] 632-27-28	*(01/21) [3] 632-27
-----	(10/23) [4] 632-28
(11/20) [2] 632-30-31	*(11/20) [2] 632-30
-----	(10/23) [3] 632-31
(11/20) [2] 632-32	(10/23) [3] 632-32
(5/16) [2] 632-33	-----
632-33.1-33.4 [גרסאות שונות]	-----
(11/20) [2] 632-34	(10/23) [3] 632-34
(4/15) [1] 632-35	(10/23) [2] 632-35
(11/20) [4] 632-36	*(11/20) [4] 632-36
(11/20) [2] 632-37	(10/23) [3] 632-37

המשך בעמוד הבא

*עמוד זה הודפס מחדש בעקבות המעבר להדפסה דו-צדדית. ההדפסה בעדכון זה זהה לנוסח הקיים.

<u>להוציא עמוד</u>	<u>להכניס עמוד</u>
-----	(10/23) [1] 632-37.1-37.5
(11/20) [4] 637-1	(10/23) [5] 637-1
(6/15) [2] 637-2	*(6/15) [2] 637-2
(11/20) [2] 637-91-110	[גרסאות שונות] 637-91-110
-----	(10/23) [1] 637-110.1
(5/16) [1] 637-225-226	-----
(1/21) [2] 639-71.1-71.2	(10/23) [3] 639-71.1-71.2
(11/20) [2] 639-72	(10/23) [3] 639-72
-----	(10/23) [1] 639-73
(01/21) [3] 639-75	(10/23) [4] 639-75
(11/20) [3] 651-17-18	(10/23) [4] 651-17-18
(12/17) [1] 651-88-89	(10/23) [2] 651-88-89
(07/22) [3] 651-90	*(07/22) [3] 651-90
(12/17) [1] 651-91	(10/23) [2] 651-91
(11/20) [2] 663-46-47	*(11/20) [2] 663-46
(1/21) [2] 663-46.1-46.2	(10/23) [3] 663-46.1-46.2
-----	(10/23) [3] 663-47
(11/20) [2] 663-49-50	(10/23) [3] 663-49-50
(1/21) [3] 663-51	(10/23) [4] 663-51
-----	(10/23) [1] 663-51.1
(2/22) [3] 673-9	*(2/22) [3] 673-9
(11/20) [3] 673-10	(10/23) [4] 673-10
(11/20) [5] 673-11	(10/23) [6] 673-11
(11/20) [4] 673-12	(10/23) [5] 673-12
(2/22) [3] 675-20-21	(10/23) [4] 675-20-21
-----	(10/23) [1] 675-21.1
(2/22) [3] 683-19-21	(10/23) [4] 683-19-21
-----	(10/23) [1] 683-21.1

המשך בעמוד הבא

*עמוד זה הודפס מחדש בעקבות המעבר להדפסה דו-צדדית. ההדפסה בעדכון זה זהה לנוסח הקיים.

<u>להוציא עמוד</u>	<u>להכניס עמוד</u>
(4/15) [1] 683-22	*(4/15) [1] 683-22
(1/23) [1] 699-150	(10/23) [2] 699-150
-----	(10/23) [1] 699-151-152

*עמוד זה הודפס מחדש בעקבות המעבר להדפסה דו-צדדית. ההדפסה בעדכון זה זהה לנוסח הקיים.

ד. מגזרי פעילות פיקוחיים

11. הדיון בנושא זה מיועד להסביר ולנתח את משמעויות המידע בדבר מגזרי פעילות פיקוחיים ובדבר אזורי גיאוגרפיים והתפתחותם לעומת השנים הקודמות. במסגרת זו, בין היתר יש לכלול:

- א. תיאור תמציתי של מאפייני המגזר, המוצרים והשירותים העיקריים של המגזר, השווקים העיקריים ודרכי ההפצה שלהם. התיאור התמציתי לגבי מוצרים ושירותים יתמקד במוצרים ושירותים שניתן להם גילוי כמותי נפרד בדוח הכספי.
- ב. תיאור של מהלך העסקים בעבר ואת מהלך העסקים המתוכנן להתבצע. ככלל, התיאור יתמקד בהשפעה לגבי התאגיד הבנקאי בכללותו, תוך ציון השפעה מיוחדת שיש לאותו עניין על מגזר פעילות מסוים.
- ג. הסבר וניתוח של הנושאים הבאים:

- (1) שינויים מהותיים בהיקף הפעילות במגזר וברווחיותו;
- (2) התפתחויות מהותיות בשווקים של מגזר הפעילות, או שינויים מהותיים במאפייני הלקוחות שלו;
- ד. ציון תלות של מגזר פעילות בלקוח בודד או במספר מצומצם של לקוחות, אשר אובדנם ישפיע באופן מהותי על מגזר הפעילות. במסגרת זו יפורטו בטבלה הכנסות התאגיד הבנקאי מכל לקוח שהכנסות או הוצאות התאגיד הבנקאי ממנו מהוות 10% או יותר מסך הכנסות או מסך הוצאות התאגיד הבנקאי בדוחות המאוחדים, ואם הכנסות או הוצאות התאגיד הבנקאי מלקוח מהוות 20% או יותר מסך הכנסות או מסך הוצאות התאגיד הבנקאי בדוחות המאוחדים שלו – יצוין שמו. התקשר התאגיד הבנקאי עם לקוח כאמור בהסכם המתואר במקום אחר בדוח לציבור, תיכלל הפניה לסעיף בו מתואר ההסכם.
- לעניין סעיף קטן זה, לקוחות שהפעילות שלהם נעשית במשותף, ייחשבו כלקוח יחיד. יש לפנות לפיקוח על הבנקים לקבלת הנחיה מקדמית כאשר נדרש גילוי שם של לקוח בדוח לציבור.
- ה. לפי העניין, מומלץ לגלות מידע נוסף על הנדרש במתכונת ביאור 30, ובלבד שמידע זה יוצג באופן עקבי במספרי השוואה. במידע זה ניתן לשלב מדדים שונים של פעילות המגזרים, כגון יחס יעילות המגזר, תשואה על נכסי המגזר וכו'.

ה. חברות מוחזקות עיקריות

12. הדיון בנושא זה מיועד להסביר ולנתח את פעילות החברות המוחזקות העיקריות ואת תרומתן לעסקי הקבוצה. במסגרת זו יש לכלול התייחסות לנושאים הבאים:

- א. פעילות חברות מוחזקות עיקריות של הקבוצה, לרבות פעילות בכרטיסי אשראי, התרומה לרווח הנקי, והתפתחויות עיקריות בנכסים ובהתחייבויות;
- ב. התשואה של הקבוצה על השקעותיה באותן חברות;
- ג. שותפויות, מיזמים והשקעות בפעילויות אחרות עיקריות;

ג. סקירת הסיכונים

13. הפרק על סקירת הסיכונים יכלול סקירה כמותית וניתוח של הסיכונים העיקריים שהתאגיד הבנקאי חשוף אליהם, וסקירה של אופן ניהולם. הפרק יכלול התייחסות לנושאים הבאים :

- א. תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם
 - ב. סיכון אשראי
 - ג. סיכון שוק
 - ד. סיכון נזילות ומימון
 - ה. סיכון תפעולי
 - ו. סיכונים אחרים
- להלן הרחבה נוספת לגבי ההתייחסות שיש לכלול לגבי כל נושא.

א. תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם

14. יש לתאר את הסיכונים העיקריים שהתאגיד הבנקאי חשוף אליהם ולכלול סקירה איכותית של אופן ניהולם. במסגרת זו יש לכלול בין היתר :

- א. תיאור של הסיכונים, האיומים והחולשות וגורמי סיכון אחרים הנובעים מהסביבה הכללית והענף, תוך הדגשת הסיכונים הייחודיים לתאגיד הבנקאי, שהתאגיד הבנקאי חשוף אליהם (לרבות סיכון אשראי; סיכון שוק – ריבית, שער חליפין, מניות; סיכון נזילות; סיכון מימון; סיכון תפעולי; סיכון סביבתי). בהצגת סיכונים כלליים אשר מטיבם חלים על כל תאגיד יש להסביר באופן ברור את השפעתם המיוחדת על התאגיד הבנקאי.
- ב. תיאור של התיאבון לסיכון והעקרונות לניהול הסיכונים, לרבות התייחסות לשימוש במבחני קיצון במסגרת ניהול הסיכונים ובמסגרת תכנון ההון.
- ג. תיכלל הפניה למידע המפורט על סיכונים הניתן בהתאם לדרישות הגילוי של נדבך 3 ומידע נוסף על סיכונים באתר האינטרנט של התאגיד הבנקאי (פרק 651).

ב. סיכון אשראי

15. במסגרת ההתייחסות לנושא זה יש לתאר את סיכוני האשראי שהתאגיד הבנקאי חשוף אליהם ולכלול סקירה איכותית של אופן ניהולם. במסגרת זו יש לכלול בין היתר :

- א. סקירה של הסיכון ושל אופן ניהולו.
- ב. ניתוח איכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי –
 - (1) יש לפרט ולנתח את איכות האשראי של יתרות סיכון האשראי, סיכון האשראי הבעייתי והנכסים שאינם מבצעים, לפי מתכונת הלוח בנספח 3.
 - לעניין זה: "נכסים שאינם מבצעים" – חובות שאינם צוברים הכנסות ריבית ונכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו.
 - (2) יש לפרט את התנועה במהלך השנה בין יתרות הפתיחה לבין יתרות הסגירה של חובות לא צוברים, לפי מתכונת הלוח בנספח 3.א. ולנתח את השינויים תוך התייחסות לשינויים בהפרשה להפסדי

אשראי. הגילוי צריך לכלול בין היתר הסבר להשפעה של הלוואות שנרכשו על שינויים ביחסים, ומידע כמותי ואיכותי על חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים.

(3) יש לכלול ניתוח של מדדים נוספים המצביעים על איכות האשראי, על ההוצאות בגין הפסדי אשראי ועל ההפרשה להפסדי אשראי לפי מתכונת הלוח בנספח 3.3 בלכלול תיאור של הגורמים לשינויים מהותיים במדדים אלה.

(4) יש לכלול מידע נוסף המצביע על איכות האשראי. במסגרת זו ניתן לכלול התייחסות לדירוגי אשראי, פיגורים, חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים, בטחונות וכל נושא רלבנטי אחר אשר לדעת הדירקטוריון והנהלה מצביע על איכות אשראי.

(5) כאשר לתאגיד בנקאי יש סכומים משמעותיים של חובות של לווים שאינם בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים, יינתן גילוי כמותי על יתרת החובות שעברו שינוי בתנאים לפי מגזרי אשראי עיקריים (לפחות לפי חלוקה למסחרי, דיור ואנשים פרטיים – אחר) וגילוי שיבהיר את: המאפיינים העיקריים של התוכניות לשינוי בתנאי חובות בהן משתמש התאגיד הבנקאי; הגורמים שנבדקים לצורך זיהוי חובות המיועדים לעבור שינוי בתנאים כאמור; איכות האשראי של חובות אלה, והתהליך והאופן שבו התאגיד הבנקאי מבצע את הערכת איכות, הסיכון והסיווג של חובות אלה; המאפיינים העיקריים של השינויים שבוצעו, משך הזמן שלהם, היקפם ומשמעותם; המידה שבה חובות כאמור נמצאים בפיגור בהתאם לתנאיהם החדשים.

ג. ניתוח ההפרשה להפסדי אשראי –

(1) יש להתייחס בדיון, בין היתר, אל שינויים מתקופת דיווח אחת לתקופת דיווח שניה בכל אחד מרכיבי ההפרשה להפסדי אשראי (ראה סעיף 3.29.3. בפרק על דוח כספי של תאגיד בנקאי). יש לדון במידה שבה הפסדי האשראי בפועל היו שונים מהאומדנים המקוריים.

(2) הסיבות לשינויים באומדנים של הנהלת התאגיד הבנקאי יבהירו את הגורמים שעליהם נסמכה ההנהלה כדי לקבוע שהאומדנים המעודכנים הינם נאותים יותר, וכיצד נקבעו האומדנים המעודכנים.

(3) תאגיד בנקאי המיישם תהליך שיטתי צריך לרשום הוצאות בגין הפסדי אשראי המשקפות שינויים באיכות הנכסים, כפי שאלה נמדדים בסקירות תקופתיות של תיק האשראי שמבצע התאגיד הבנקאי. יש לדון בסיבות לשינויים באיכות הנכסים של התאגיד הבנקאי ולהסביר כיצד שינויים אלה השפיעו על יתרת ההפרשה להפסדי אשראי ועל ההוצאות בגין הפסדי אשראי.

(4) אם ההפסדים ההיסטוריים נראים נמוכים או גבוהים ביחס לרמת יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בתאריך המאזן האחרון המוצג, יש להסביר את ההבדל.

- (5) אם התאגיד הבנקאי שינה את שיטת קביעת ההפרשה להפסדי אשראי, יש להסביר את הבסיס לשינוי שיטת קביעת ההפרשה ואת ההשלכות של השינוי שבוצע.
- (6) בוטל
- ד. מיון וניתוח סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק, בהתאם לאמור בנספח 4 לדוח הדירקטוריון וההנהלה.
- ה. חשיפה למדינות זרות, בהתאם לאמור בנספח 5 לדוח הדירקטוריון וההנהלה.
- ו. חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים, אם מהותי, בהתאם לנדרש בנספח 6 לדוח הדירקטוריון וההנהלה.
- ז. סיכונים בתיק ההלוואות לדיור:
- (1) תאגיד בנקאי יכול דיון מורחב בדבר ההתפתחויות בסיכונים הקיימים בתיק ההלוואות לדיור שלו, ובדבר הפעולות שהוא מבצע כדי להתמודד ולנהל סיכונים אלה.
- (2) על הדיון לכלול התייחסות להתפתחויות ביתרות ובביצועים של הלוואות לדיור, לפי מאפיינים של הלוואות לדיור החושפים את התאגיד הבנקאי לסיכון אשראי גבוה יותר. ראה דוגמאות למאפיינים כאמור בנספח 7 לדוח הדירקטוריון וההנהלה.
- (3) תיאור הפעילות שהתאגיד הבנקאי מבצע כדי להתמודד עם ההתפתחויות בסיכונים האשראי בגין ההלוואות לדיור עשויות לכלול התייחסות לנקודות הבאות:
- תיאור נהלי החיתום של הלוואות לדיור בכלל, ובפרט תיאור כיצד תוכננו נהלי החיתום כדי לבקר את סיכון האשראי הנובע מגידול מהיר ביחס לעבר באשראי לדיור ומהלוואות לדיור עם מאפייני סיכון משמעותיים וכיצד מנהלי האשראי מפקחים ועקבים אחר מאפייני סיכון ושינויים מתקופה לתקופה במאפיינים אלה.

נספחים לפרק ג'

נספח 3 – ניתוח איכות אשראי, סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים של הציבור

סכומים מדווחים, במיליוני ₪
על בסיס מאוחד

יִתְרָה לַיּוֹם 31.12.20X-1				יִתְרָה לַיּוֹם 31.12.20X0			
מִסְחָרִי	דִּיר	פְּרָטִי	שֶׁח"כ	מִסְחָרִי	דִּיר	פְּרָטִי	שֶׁח"כ
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0

סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי¹

סיכון אשראי מאזני

סיכון אשראי חוץ מאזני³

סך סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי

סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי:

א. לא בעייתי

ב. בעייתי צובר

ג. בעייתי לא צובר

סד הכל סיכון אשראי מאזני

סיכון אשראי חוץ מאזני³

סך סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי

מזה: חובות צוברים, בפיגור של 90 ימים או יותר

² סך הכל סיכון אשראי כולל של הציבור

א. חובות לא צוברים

ב. נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו

סך הכל נכסים שאינם מבצעים של הציבור

1. סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
2. סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
3. סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.

הערות:

א. סיכון אשראי מאזני וחוזג מוצג לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטוחות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווח ושל קבוצת לווח ;

ב. אם לתאגיד הבנקאי יש סיכון אשראי מהותי שאינו בדירוג ביצוע אשראי הנובע מבנקים או ממשלות עליו לתת גילוי נפרד לסיכון זה

תנועה באשראי לציבור לא צובר*

[illegible]

יתרת אשראי לציבור לא צובר לתחילת שנה

אשראי שסווג כלא צובר במהלך השנה

אשראי שחזר לצבור הכנסות ריבית

אשראי שנמחק חשבונאית

אשראי שנפרע

אחר (פרט אם מהותי)

יתרת חובות לא צוברים לסוף השנה

נספחים לפרק ג'

נספח ב.3 – מדדי ניתוח איכות האשראי לציבור, ההוצאות וההפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים, במיליוני ₪

על בסיס מאוחד

31.12.20X-1				31.12.20X0			
<u>אנשים פרטיים -</u>				<u>אנשים פרטיים -</u>			
סד הכל	אחר	דיור	מסחרי	סד הכל	אחר	דיור	מסחרי
%	%	%	%	%	%	%	%
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0
ניתוח איכות האשראי לציבור							
שיעור אשראי שאינו צובר מיתרת האשראי לציבור							
שיעור אשראי שאינו צובר או בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור							
שיעור אשראי בעייתי מיתרת האשראי לציבור							
שער אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי מיתרת האשראי לציבור							
ניתוח ההוצאות בנוי הפסדי האשראי לתקופת הדיווח							
שיעור ההוצאות בנוי הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור							
שיעור המחיקות החשבונאיות נטו מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור							
ניתוח ההפרשה להפסדי אשראי בנוי אשראי לציבור							
שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור							
שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור שאינו צובר							
שיעור ההפרשה להפסדי אשראי, מיתרת אשראי לציבור שאינו צובר או בפיגור של 90 ימים או יותר							
שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מהמחיקות החשבונאיות נטו							

נספח 4 -

סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק על בסיס מאוחד

1. סיכון האשראי הכולל, סיכון אשראי בעייתי, סיכון אשראי לא צובר, הוצאות בגין הפסדי אשראי, מחיקות חשבונאיות נטו ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי, על בסיס מאוחד, ימויינו לפי ענפי משק, בהתאם למתכונת המצורפת, בהתאם לכללים וההגדרות שנקבעו בנספח 5 בפרק 651 בדבר דרישות הגילוי של נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים.
2. כאשר סיכון האשראי הכולל בענף משנה מסוים (לרבות ענף או לווה או קבוצת לווים או מספר לווים העוסקים בפעילות דומה ואשר שינויים בתנאים כלכליים או אחרים השוררים במשק עלולים לגרום להם השפעה דומה), שאינו מוצג, עולה על 10% מסיכון האשראי הכולל לציבור, או כאשר נרשמו בגין ענף משנה זה הוצאות בגין הפסדי אשראי או מחיקות חשבונאיות נטו משמעותיות, יכלל גילוי נפרד לענף משנה זה.

חלק א' - כללי

1. הגדרות

בהוראות אלה -

"**איגרות חוב**" - לרבות שטרי חוב ושטרי התחייבות, אך למעט כתבי התחייבות נדחים;

"**ארגון מחדש של חוב בעייתי**" (Troubled debt restructurings) - **בוטל**

אינדיקציה לאיכות אשראי ("Credit Quality Indicator")

מידע סטטיסטי על איכות האשראי של החובות;

"**אשראי**" - כמשמעותו בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א - 1981 (להלן - חוק הבנקאות), למעט ערבות, אשראי תעודות והתחייבות על חשבון לקוח;

"**בנק**" - תאגיד בנקאי, בנק מרכזי וכן בנק מסחרי בחו"ל המקבל פיקדונות עו"ש מהציבור;

"כללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארה"ב" - כללי החשבונאות שבנקים אמריקאיים שנסחרים בארה"ב נדרשים ליישם. כללים אלה נקבעים על ידי רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב, רשות ניירות ערך בארה"ב, המוסד לתקינה בחשבונאות כספית בארה"ב, וגופים נוספים בארה"ב, ומיושמים בהתאם להיררכיה שנקבעה בתקן חשבונאות אמריקאי מס' 168, "הקודיפיקציה של תקני החשבונאות של המוסד לתקינה בחשבונאות כספית בארה"ב וההיררכיה של כללי החשבונאות המקובלים – תקן המחליף את תקן חשבונאות אמריקאי מס' 162"¹.

לעניין זה מובהר כי למרות ההיררכיה שנקבעה בתקן אמריקאי מס' 168, כל עמדה שנמסרה לציבור על ידי רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב או על ידי צוות רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב לגבי אופן היישום של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב היא כלל חשבונאות המקובל בבנקים בארה"ב.

"מגזר אשראי" (Portfolio Segment) –

הרמה שבה תאגיד בנקאי מפתח ומתעד שיטה עקבית כדי לקבוע את ההפרשה להפסדי אשראי שלו.

"מועד הארגון מחדש" (Time of restructuring) -בוטל

"מטבע פעילות" (Functional currency) -

המטבע של הסביבה הכלכלית העיקרית שבה התאגיד פועל; בדרך כלל, זהו המטבע של הסביבה שבה תאגיד מפיק ומוציא את עיקר המזומנים. מטבע הפעילות של תאגיד בנקאי בישראל הינו שקל חדש. מטבע פעילות של שלוחות בנקאיות בחו"ל ייקבע בהתאם להנחיות בסעיף 12 בהוראות.

"מכשיר נגזר" - ראה סעיף א22.

¹SFAS 168, "The FASB Accounting Standards Codification™ and the Hierarchy of Generally Accepted Accounting Principles – a replacement of FASB Statement No. 162"

"מכשיר פיננסי" (Financial instrument) –

מזומן, ראייה לזכות בעלות בתאגיד או חוזה המקיים את שני הסעיפים הבאים :

א. מטיל על צד אחד מחויבות חוזית²

(1) להעביר מזומן או מכשיר פיננסי אחר³ לצד שני,

או

(2) להחליף מכשירים פיננסיים אחרים עם הצד השני בתנאים העלולים להיות לרעת

הצד הראשון.

ב. מעניק לצד השני זכות חוזית³

(1) לקבל מזומן או מכשיר פיננסי אחר מהצד הראשון ;

או

(2) להחליף מכשירים פיננסיים אחרים עם הצד הראשון בתנאים העשויים להיות

לטובת הצד השני.

"מכשירי אשראי חוץ מאזניים" (Off balance sheet credit instruments) –

מכשירים כגון התקשרויות למתן אשראי וערבויות (לא כולל מכשירים נגזרים). ראה

דוגמאות נוספות למכשירי אשראי חוץ מאזניים בסעיף 46 (מכשירים פיננסיים חוץ

מאזניים).

"ממשלה זרה" – ממשלה מרכזית (או פדרלית) ;

"נכס פיננסי" (Financial Asset) –

מזומן, ראייה לזכות בעלות בישות, או חוזה המקנה לישות אחת זכות

לעשות אחד מהבאים :

א. לקבל מזומן או מכשיר פיננסי אחר מישות אחרת.

ב. להחליף עם ישות אחרת מכשיר פיננסי אחר בתנאים פוטנציאליים

עדיפים.

"סולק" – כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 472, למעט תאגיד בנקאי שעוסק

בסליקה.

"סולק לא מהותי" – סולק שמתקיימים לגביו שני התנאים הבאים :

(1) הוא אינו עומד בתנאי שנקבע סעיף 5(ב) להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 472,

וכן

(2) הוא לא מוגדר תאגיד מדווח לפי חוק ניירות ערך, התשכ"ח 1968.

"סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת" (Special Mention) –

סיכון אשראי מאזני בהשגחה מיוחדת וסיכון אשראי חוץ מאזני בהשגחה מיוחדת.

לעניין זה מובהר כי :

לסיכון אשראי מאזני בהשגחה מיוחדת (Special Mention Asset) יש חולשות פוטנציאליות

שראו שיקבלו תשומת לב מיוחדת של ההנהלה. אם לא יטופלו, התוצאה של חולשות

² מחויבויות חוזיות כוללות גם את אלו שמוטנות בקרות אירוע מסוים וגם את אלו שאינן מוטנות. כל המחויבויות החוזיות שהנן מכשירים פיננסיים עומדות בהגדרה של **התחייבות**, למרות שכמה מהן ייתכן ולא יוכרו כהתחייבויות בדוחות הכספיים - ייתכן שיהיו "חוץ מאזניים" - כיון שאינן מקיימות מבחן אחר כלשהו לצורך ההכרה. לגבי מספר מכשירים פיננסיים, המחויבות הנה חוב כלפי או של מספר צדדים ולא צד יחיד.

³ השימוש במונח **מכשיר פיננסי** בהגדרה זו הנו רקורסיבי (כיון שהמונח **מכשיר פיננסי** כלול בה), אף על פי שאינו מעגלי. ההגדרה דורשת שרשרת של מחויבויות חוזיות המסתיימות עם העברת מזומן או זכות בעלות בתאגיד. כל מספר של מחויבויות להעברת מכשירים פיננסיים יכולות להיות חוליות בשרשרת המכשירה חוזה מסוים להיחשב כמכשיר פיננסי.

³ **זכויות חוזיות** כוללות גם את אלו שמוטנות בקרות אירוע מסוים וגם את אלו שאינן מוטנות. כל הזכויות החוזיות שהן מכשירים פיננסיים מקיימות את ההגדרה של **נכס**, למרות שכמה מהן ייתכן ולא יוכרו כנכסים בדוחות הכספיים - ייתכן שיהיו "חוץ מאזניים" - כיון שאינן מקיימות מבחן אחר כלשהו לצורך ההכרה. לגבי מספר מכשירים פיננסיים, הזכות מוחזקת על ידי מספר צדדים ולא צד אחד או המחויבות הנה מחויבות של מספר צדדים ולא של צד אחד.

העלויות הקשורות ישירות לפעילויות אלו יכללו רק את אותו החלק מהתגמול הכולל של העובדים ומההטבות הנלוות לשכרם שקשור ישירות לזמן שהושקע בביצוע פעילויות אלו לצורך אותה הלוואה ועלויות אחרות הקשורות לפעילויות אלו שלא היו נגרמות אלא לצורך הלוואה זו. ראה דוגמאות בהנחיות ליישום (חלק 55-20-310 בקודיפיקציה).

“עלויות תוספתיות ישירות (Incremental Direct Costs)” –

עלויות לצורך יצירת הלוואה שיש להן את שני המאפיינים הבאים:

- א. הן תוצאה ישירה של עסקת ההלוואה והן חיוניות לביצועה.
- ב. הן לא היו נגרמות לתאגיד הבנקאי אם עסקת ההלוואה לא הייתה מתקיימת.

“עמלות הקצאת אשראי (Commitment Fees)” –

עמלות שחויבו עבור כניסה להסכם המחייב את התאגיד הבנקאי להעמיד או לרכוש הלוואה או לקיים מחויבות של הצד האחר בהתקיים תנאי ספציפי. עמלות הקצאת אשראי כוללות עמלות עבור מכתבי אשראי (letters of credit), מחויבויות לרכישת הלוואה או קבוצת הלוואות ומחויבות לתת תעודות העבר באמצעות (Pass through certificates).

“עמלות יצירת הלוואה (Loan Origination Fees)” – עמלות יצירה כוללות:

- א. עמלות שהלווה חויב בהן שמהוות ריבית ששולמה מראש או שנועדו כדי להפחית את שיעור הריבית הנומינאלי של ההלוואה, כגון תשלום עבור הפחתה בשיעור הריבית interest buy-downs (התאמות מפורשות בתשואה).
- ב. עמלות שמהוות החזר הוצאות (reimburse) לתאגיד הבנקאי עבור פעולות יצירה.
- ג. עמלות אחרות שהלווה חויב בהן הקשורות ישירות להעמדת ההלוואה (לדוגמה, עמלות ששולמו לתאגיד הבנקאי כפיצוי על מתן הלוואה מורכבת או עבור הסכמה להלוות במהירות).
- ד. עמלות שאינן מותנות בכך שההלוואה תינתן על ידי התאגיד הבנקאי שמקבל את העמלה, אבל מהוות במהות, התאמות לא מפורשות בתשואה (implicit yield adjustments) משום שההלוואה ניתנה בשיעורי ריבית או בתנאים שלא היו ניתנים בהעדר העמלה.
- ה. עמלות שהלווה חויב בהן בקשר לתהליך היצירה, המימון מחדש או הארגון מחדש של הלוואה. מונח זה כולל, אך אינו מוגבל לנקודות (Points), דמי ניהול, עמלות ארגון (arrangement), עמלות השמה, עמלות הגשת בקשה (application), עמלות חיתום ועמלות אחרות הנלוות לעסקאות מתן הלוואות וכן כוללות עמלות סינדיקציה ועמלות השתתפות בהלוואה (participation) עד לגובה המיוחס לחלק ההלוואה שנשמר על ידי התאגיד הבנקאי.

"עמלות כרטיסי אשראי (Credit Card Fees)" – העמלות התקופתיות האחידות (uniform) אשר מעניקות למחזיקי כרטיסים זכות להשתמש בכרטיסי אשראי. הסכום של עמלות אלו בדרך כלל אינו תלוי בהיקף האשראי הזמין לניצול (level of credit available) או בתדירות השימוש בכרטיס. באופן טיפוסי, השימוש בכרטיסי אשראי מאפשר למחזיק כרטיס האשראי לשלם עבור רכישת טובין (goods) ושירותים באופן תקופתי, במועד החיוב (בדרך כלל חודשי), כרוך בהעמדת אשראי, ואם התשלום לא מתבצע במועד החיוב, כרוך בחיובי ריבית או מימון. עמלות כרטיסי אשראי כוללות עמלות שהתקבלו בהסדרים דומים, למשל עמלות בגין כרטיס חיוב (charge card) וכרטיס חיוב במזומן (cash charge card).

"עסקה חזויה (Forecasted transaction)" –

עסקה הצפויה (expected) להתבצע, אשר בגינה אין התקשרות איתנה. כיוון שלא בוצעה עדיין שום עסקה ולא התרחש עדיין שום אירוע וכיוון שהעסקה לכשתבצע או האירוע לכשיתרחש יהיו לפי מחיר השוק באותה עת, עסקה חזויה אינה מקנה לתאגיד הבנקאי שום מחויבות בהווה וליתורים בעתיד.

"ערך נוכחי (Present Value)" –

כלי המשמש על מנת לקשר סכומים עתידיים (תזרימי מזומנים או ערכים) לסכום נוכחי, תוך שימוש בשיעור היוון (יישום של גישת ההכנסה). טכניקות ערך נוכחי שונות זו מזו בדרך שבה הן כוללות התאמה לסיכון ובסוג תזרימי המזומנים בהם הן משתמשות. ראה הגדרת טכניקת התאמת שיעור היוון בסעיף 19.

"פיקדון" – לרבות הלוואה מכל סוג ;

"פיקדון לפי דרישה" – פיקדון שאינו פיקדון לזמן קצוב.

"פיקדון לזמן קצוב" –

פיקדונות בהם למפקיד אין זכות וגם הוא אינו מורשה למשוך מהם במשך 6 ימים מיום ההפקדה, אלא אם כן משיכה מוקדמת מחויבת בקנס שסכומו לפחות 7 ימי ריבית פשוטה על הסכום שנמשך.

"פיקדונות לפי מידת הגבייה" –

פיקדונות שפרעונם למפקיד מותנה במידת הגבייה מן האשראי, ואין לתאגיד סיכון להפסד מהאשראי שניתן מפיקדונות אלה, שלגביהם המפקיד קובע לאיזה לוואה או קבוצת לוויים יינתנו סכומי הפיקדונות הנ"ל כהלוואות ובתנאי שהלוואות אלו ניתנות לפי אותן תקופות ובאותו סוג הצמדה או באותו מטבע שקבע המפקיד ;

לעניין סעיף זה - "היקף פעילות ונכסים שולי של חברות מאוחדות" - כאשר אף חברה מאוחדת אינה "חברה עיקרית" כמשמעותו בסעיף 32.ט. והיקף נכסי כל החברות המאוחדות אינו עולה על 5% מסך הנכסים במאזן המאוחד.

ז. המפקח רשאי להורות לתאגיד הבנקאי לאחד או לא לאחד דוח כספי של חברה בת מסוימת, כאשר לדעתו הדבר דרוש לשם הצגה נאותה של עסקי הקבוצה.

9א. אירועים לאחר תאריך המאזן

הטיפול החשבונאי באירועים לאחר תאריך המאזן והגילוי לאירועים אלה ייערך בהתאם לנושא 10-855 בקודיפיקציה בדבר "אירועים לאחר תאריך המאזן".

מובהר כי תאגיד בנקאי יכלול בדוחות הכספיים גילוי בדבר סכום הדיבידנדים שהוצעו או הוכרזו לאחר תאריך המאזן אך לפני מועד פרסום הדוחות הכספיים. גילוי זה יינתן בביאורים לדוחות הכספיים, ולא יוצג בגוף הדוחות הכספיים כמרכיב נפרד של ההון העצמי.

10. ריבית, הפרשי הצמדה והפרשי שער

א. לסכומי נכסים והתחייבויות יצורפו ריבית, הפרשי הצמדה ושער המתייחסים אליהם ושהצטברו ליום המאזן, אלא אם נאמר במפורש אחרת בהוראות אלה.

הפרשי שער – לרבות הפרשי הצמדה למטבע חוץ.

ב. יש לקזז מסעיפי הלוואות ופיקדונות סכומי ריבית, הכלולים ביתרות בספרים, ששולמו או שנתקבלו בגינם בתקופת הדוח הכספי ושמתייחסים לתקופה שלאחר יום המאזן.

ג. כאשר קיים הסכם בדבר השלמת ריבית לפיו תשלם הממשלה לתאגיד הבנקאי הפרשי ריבית בגין הלוואות שנתן אזי;

(1) במאזן בסעיף אשראי לציבור - תוצגנה ההלוואות לזכאים בצירוף סכומי השלמת ריבית שנזקפו לדוח רווח והפסד, כאמור בפסקה (2);

(2) בדוח רווח והפסד - תיזקף השלמת ריבית אל הכנסות הריבית מהלווה לפי הריבית האפקטיבית הגלומה בתזרים המזומנים הנובע מהסכם ההלוואה ומהסכם השלמת הריבית ביחד;

(3) בביאור על אשראי לממשלה - יינתן גילוי ליתרת השלמת הריבית שהועמדה לזכות התאגיד הבנקאי וכן לסכום שטרם נזקף לדוח רווח והפסד ושנוכה מהיתרה הנ"ל.

ד. (1) הכנסות והוצאות של ריבית תיזקפנה לדוח רווח והפסד לפי הריבית האפקטיבית הגלומה בזרם הפרעונות הצפוי.

(2) בגין אשראי אשר לווה רשאי לפרוע בפרעון מוקדם, תיזקף לדוח רווח והפסד ריבית לפי השיעור הנקוב בהסכם למקרה של פרעון מוקדם, או לפי שיעור הריבית האפקטיבית, כנמוך שבהם.

10א. עמלות שאינן ניתנות להחזרה ועלויות אחרות**כללי**

א. תאגיד בנקאי יישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא "עמלות שאינן ניתנות להחזרה ועלויות אחרות" כמפורט בנושא 310-20 בקודיפיקציה (ASC310-20).

ב. תאגיד בנקאי יישם את העמדות של רשויות הפיקוח על הבנקים בארצות הברית בנושא זה, לרבות עמדות של ה-OCC (Bank Accounting Advisory Series) שנכללו בפרק 2D בדבר "עמלות יצירה ועלויות (לרבות פרמיות וניכיונות)".

ג. דרישות הצגה וגילוי¹**10.1. ענייני הצגה אחרים****סיווג מאזני**

10.1.1. יתרת העמלות שטרם הופחתה בגין יצירת הלוואה, עמלות הקצאת אשראי, עמלות ועלויות אחרות ופרמיות וניכיונות ברכישה שהוכרו כהתאמה לתשואה בהתאם לסעיף זה, תדווח במאזן התאגיד הבנקאי כחלק מיתרת ההלוואה אליה היא מתייחסת.

10.1.2. עמלות הקצאת אשראי העומדות בקריטריון של סעיף 310-20-35-3 יסווגו בדוחות הכספיים כהכנסה נדחית.

סיווג בדוח רווח והפסד

10.1.3. סכומי עמלות מיצירת הלוואה, עמלות הקצאת אשראי, ועמלות ועלויות אחרות שהוכרו כהתאמת תשואה ידווחו כחלק מהכנסות ריבית. הפחתה של עמלות אחרות, כמו עמלות הקצאת אשראי המופחתות על בסיס קו ישר לאורך תקופת המחויבות או שנכללות בהכנסות כאשר המחויבות פוקעת, ידווחו בהכנסות מעמלות.

10.2. גילוי**עמלות נטו ועלויות נטו**

10.2.1. פסקה זו דורשת כי ביאור עיקרי המדיניות החשבונאית יכלול את השיטה להכרה בהכנסות ריבית בגין הלוואות, לרבות גילוי על מדיניות התאגיד הבנקאי בטיפול בעמלות ועלויות קשורות, לרבות שיטת ההפחתה של עמלות נדחות נטו או עלויות נדחות נטו.

10.2.2. תאגידים בנקאיים שמשמשים באומדן של פירעונות מוקדמים לצורך יישום שיטת הריבית יתנו גילוי למדיניות זו ולהנחות המשמעותיות שבבסיס האומדנים של הפירעונות המוקדמים.

10.2.3. עמלות נטו ועלויות נטו שלא הופחתו ידווחו כחלק מכל קבוצת הלוואות (loan category) שניתן לה גילוי נפרד בביאורים. ניתן לכלול גילויים נוספים כמו עמלות נטו ועלויות נטו שלא הופחתו בביאורים לדוחות הכספיים אם

¹ סעיף זה מבוסס על תרגום סעיפים רלבנטיים בנושא 310-20 "Nonrefundable Fees and Other Costs" בקודיפיקציה.

התאגיד הבנקאי סבור שמידע זה מועיל (useful) למשתמשים בדוחות הכספיים.

10.2.4. בקשר לעמלות כרטיסי אשראי ועלויות כרטיסי אשראי בגין כרטיסי אשראי שנרכשו ובגין כרטיסי אשראי שהונפקו, תאגיד בנקאי ייתן גילוי למדיניות החשבונאית, הסכום נטו שהוון לתאריך המאזן, ותקופת (תקופות) ההפחתה.

11. הצמדה

- א. תאגיד בנקאי יטפל בהצמדה למטבע חוץ בהתאם לכללים שנקבעו בנושא 830 בקודיפיקציה בדבר "סוגיות במטבע חוץ". בהקשר זה, נכסים (למעט ניירות ערך) והתחייבויות הצמודים למטבע חוץ ייכללו במאזן לפי שער החליפין לתאריך המאזן אלא אם נקבע אחרת בתנאי ההסכם ואלה הצמודים למדד המחירים לצרכן או למדד אחר, ייכללו לפי תנאי ההסכם.
- ב. ניתנה ברירה למקבל בין ריבית לבין ריבית נמוכה יותר והצמדה למדד יש לכלול את הסכום הגבוה מביניהם.
- ג. בוטל.

29. סיווג ומחיקה חשבונאית (Write down, Charge off) של חוב

1. יש למחוק חשבונאית סכומי חוב שנחשבים בלתי ניתנים לגבייה (Uncollectible) ובעלי ערך נמוך כדי כך שהותרתם כנכסים אינה מוצדקת. אין משמעות הדבר שהחוב חסר באופן מוחלט כל ערך השבה, אלא שאין זה פרקטי או רצוי לדחות מחיקה חשבונאית של חוב זה (או של חלק מהחוב) שהוא בעקרון חסר ערך, הגם שתיתכן גביה חלקית בעתיד. אין להותיר בדוחות הכספיים חוב (או חלק של חוב) בגינו מנהל התאגיד הבנקאי מאמצי גביה ארוכי טווח.

לעניין זה מובהר כי חוב לא צובר שעדיין לא ראוי למחוק אותו (או חלק ממנו) חשבונאית, מאופיין בכך שקיימת סבירות גבוהה שהלווה לא יפרע את החוב (או חלק מהחוב) לפי תנאי החוזה, אולם אין ודאות לגבי סיכוי הגבייה ומימוש ההפסד. כאשר ההסתברות להפסד הופכת לכמעט ודאית, כך שהסיכוי שהחוב (או חלק מהחוב) יגבה בעתיד הופך להיות קטן מאוד, אם בכלל, ראוי למחוק חשבונאית את החוב (או את חלקו). תאגיד בנקאי לא ימחק חשבונאית חוב אשר צפוי להיגרם ממנו הפסד משמעותי מאוד (או את חלקו), רק אם הוא מזהה אירועים ספציפיים שעשויים לחזק את החוב שתוצאתם טרם נקבעה, אשר בגינם ראוי לדחות את המחיקה החשבונאית.

אירועים כאלה עשויים לכלול מיזוג, רכישה, פירוק, השלמות הון, קבלת בטחונות נוספים, השלמת השערוך של הבטחון, ומימון מחדש. ככלל, אירועים שתוצאתם טרם נקבעה אמורים להתברר בפרק זמן קצר יחסית (בדרך כלל פחות משנתיים). למרות שלעתים יתכנו מקרים בהם ראוי להמשיך להציג נכס במאזן גם לאחר פרק זמן זה, על הבנק להימנע משיטה לפיה הוא לא מוחק חשבונאית חובות (או חלקים של חובות), כאשר האירוע הספציפי הצפוי לא מתרחש, מתוך ציפייה לאירועים אחרים שיתרחשו בעתיד. אם האפשרות היחידה של הבנק לגבות את החוב (או את חלקו) הינה באמצעות תביעות משפטיות שיארכו זמן רב, או באמצעות הליכים ארוכי טווח אחרים, על הבנק למחוק חשבונאית את החוב (או את חלקו).

2. ככלל, יש למחוק חשבונאית באופן מיידי כנגד יתרת ההפרשה להפסדי אשראי, כל חלק של היתרה הרשומה של חוב שגבייתו מותנית בביטחון העודף על השווי ההוגן של הביטחון, אשר ניתן לזהותו כסכום שאינו בר גבייה.

3. כאשר תאגיד בנקאי מבצע מחיקה חשבונאית מלאה או חלקית של חוב שאינו ניתן לגבייה, התאגיד הבנקאי יוצר בסיס עלות חדש לחוב. כתוצאה מכך, בעת שנוצר בסיס עלות חדש באמצעות מחיקה חשבונאית, בסיס העלות הזה אינו יכול "לגדול" בעתיד. אין לבטל מחיקה חשבונאית קודמת לאחר שהתאגיד הבנקאי הגיע למסקנה שחל שיפור בסיכויי גביית הסכום שנמחק חשבונאית, גם אם הבנק נותן לחוב מספר חשבון חדש או שהחייב חותם על מסמך חדש.

4. מחיקות חשבונאיות וגביות של סכומים אשר נמחקו חשבונאית בעבר ירשמו כנגד יתרת ההפרשה להפסדי אשראי.

5. הפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים ינוכו מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים, בתקופה שבה מתממשת ההתחייבות התלויה. אשראי מסחרי בגין חוב שיתרתו החוזית (ללא ניכוי מחיקות חשבונאיות שלא כרוכות בויתור משפטי, ריבית שלא הוכרה, הפרשות להפסדי אשראי ובטחונות) נמוכה מ- 1 מיליון ש"ח, אשראי לאנשים פרטיים והלוואות לדיור, ימחקו חשבונאית כאשר התאגיד הבנקאי מזהה הפסדי אשראי ספציפיים, אך לא יאוחר ממסגרות הזמן המפורטות להלן. מובהר כי ההוראות המפורטות להלן מתייחסות לכל החובות כאמור, לרבות חובות עם מועד סיום ברור (closed-end), חובות בחשבונות עו"ש או חח"ד וחובות אחרים ללא מועד סיום ברור (open-end). יש למחוק חשבונאית את כל יתרת החוב הרשומה של החוב (בכפוף לאמור להלן לגבי חובות מובטחים), ולא רק את הסכום שנמצא בפיגור או בחריגה. כאשר ניסיון העבר של התאגיד הבנקאי עם חובות אלה משקף הפסדים גבוהים וגביות נמוכות, נדרש לאמץ קריטריונים שמרניים יותר. להנחיות נוספות לגבי בקרה פנימית על שינויים בתנאים של חובות כאמור ראה נספח י'.

א. חובות שאינם מובטחים וחובות מובטחים שאינם הלוואות לדיור :

- (1) חובות אלה יסווגו כחובות נחותים כאשר הם הופכים לחובות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (2) חובות אלה ימחקו חשבונאית כאשר הם הופכים לחובות בפיגור של 150 ימים או יותר¹.
- (3) בחוב מובטח שאינו הלוואה לדיור, שבו תפיסת הביטחון החלה והינה מובטחת, ניתן למחוק חשבונאית רק את החלק של יתרת החוב הרשומה העודף על השווי של הביטחון (בניכוי עלויות מכירה), במקום למחוק חשבונאית את יתרת החוב כולה.

¹ לצורך מטרות תפעוליות, כאשר נדרשת מחיקה חשבונאית על-פי סעיף זה, היא תבוצע לא יאוחר מסוף החודש שבו חלפה התקופה המתייחסת. כל תשלום אשר התקבל לאחר שחלפה התקופה, אך לפני סוף החודש שבו חלפה התקופה, יכול להילקח בחשבון לצורך קבלת החלטה האם יתרת החוב עדיין ראויה למחיקה חשבונאית.

ב. הלוואות לדיור:

יש לבצע הערכה עדכנית של שווי הביטחון לא יאוחר מהמועד שבו החובות הופכים לחובות בפיגור של 180 ימים או יותר. יש למחוק חשבונאית את החלק של יתרת החוב הרשומה העודף על השווי של הביטחון (בניכוי עלויות מכירה).

ג. חובות של יחידים בפשיטת רגל (bankruptcy) ימחקו חשבונאית לא יאוחר מ- 60 ימים ממועד הפרסום של צו הכינוס על ידי בית המשפט, או בתקופה אחרת המצוינת בחלקים אחרים של סעיף זה, לפי המוקדם. חובות של תאגידים ימחקו חשבונאית לא יאוחר מ- 60 ימים מהמועד שבו ניתן צו פירוק של התאגיד על ידי בית המשפט או מונה כונס לנכסי התאגיד, או בתקופה אחרת המצוינת בחלקים אחרים של סעיף זה, לפי המוקדם. זאת, אלא אם התאגיד הבנקאי יכול להראות בבירור שגביית החוב צפויה להתרחש (likely to occur), וקיים בידיו תיעוד התומך בבירור במסקנה זו. לגבי חובות מובטחים בביטחון, ניתן למחוק חשבונאית רק את החלק של יתרת החוב הרשומה העודף על השווי ההוגן של הביטחון (בניכוי עלויות מכירה). יתרת חוב כלשהי שלא נמחקה חשבונאית תסווג כחוב נחות עד שהחייב מבסס מחדש את היכולת והרצון שלו לשלם במשך תקופה של ששה חודשים לפחות.

ד. חובות אשר נוצרו במרמה (fraudulent loans), ימחקו חשבונאית לא יאוחר מ- 90 ימים ממועד גילוי המרמה, או בתקופה אחרת המצוינת בחלקים אחרים של סעיף זה, לפי המוקדם.

ה. בדרך כלל בחובות קטנים יחסית, הערכה של איכות האשראי על בסיס ניתוח אשראי כולל של כל חוב בודד אינה יעילה ויקרה לתאגיד הבנקאי ולגורמי הבקרה והביקורת. לפיכך, המדד הטוב ביותר לאיכות האשראי בחובות אלה הינו ביצועי הפירעון (payment performance) של כל חייב בהתאם לקריטריונים המפורטים לעיל. למרות האמור לעיל, אם בידי התאגיד הבנקאי קיים תיעוד המראה בבירור שחוב בפיגור הינו מובטח היטב ובהליכי גבייה, כך שהגבייה תתבצע למרות מצב הפיגור, אין דרישה לסווג ו/או למחוק חשבונאית את החוב.

לעניין זה "מובטח היטב", ו"בהליכי גבייה" – ראה סעיף 30. יחד עם זאת, לעניין זה, משך הזמן המומלץ לעניין הקביעה האם חוב נמצא בהליכי גביה הוא 90 יום.

6. יינתן גילוי למדיניות החשבונאית של התאגיד הבנקאי בנושא מחיקה חשבונאית של חובות.

29. הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

1. בוטל
2. בדרך כלל, תאגידים בנקאיים מעריכים ואומדים הפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים באותו זמן שבו הם אומדים הפסדי אשראי בגין חובות. התהליך לקביעה ולביסוס של אומדני הפסד הקשורים למכשירי אשראי חוץ מאזניים דומה לתהליך לקביעה ולביסוס של אומדני הפסד הקשורים לחובות. עם זאת, אומדני ההפסד הקשורים למכשירי אשראי חוץ מאזניים אינם נרשמים כחלק מההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות, אלא נרשמים בסעיף הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים במסגרת ההתחייבויות האחרות.
3. ראה נספח י' להוראות נוספות לגבי שיטת קביעת ההפרשה ודרישות התייעוד.

30. חובות לא צוברים

1. תחולה – סעיף זה חל על חובות, למעט סוגי החובות המפורטים להלן:
 - א. אשראי מסחרי שחל עליו סעיף 5.229 ואשראי לאנשים פרטיים. למרות האמור לעיל מובהר כי סעיף זה חל על הלוואות לדיר.
 - ב. חובות הנמדדים לפי שווי הוגן או לפי הנמוך שבין עלות או שווי הוגן;
 - ג. עסקאות חכירה;
2. חוב יסווג כחוב לא צובר, כאשר, בהתבסס על מידע ואירועים עדכניים, צפוי (expected) שתאגיד בנקאי לא יוכל לגבות את כל הסכומים המגיעים לו לפי התנאים החוזיים של הסכם החוב. לעניין סעיף זה, המשמעות של גביית כל הסכומים לפי התנאים החוזיים של הסכם החוב היא שגם תשלומי הריבית וגם תשלומי הקרן על פי החוזה יגבו במועד שנקבע בהסכם החוב. סעיף זה אינו מפרט כיצד תאגיד בנקאי יקבע שצפוי שלא יוכל לגבות את כל הסכומים המגיעים לו לפי התנאים החוזיים של הסכם חוב. בכדי להגיע להחלטה זו, על תאגיד בנקאי ליישם את הנהלים הרגילים שלו לבקרת האשראי (loan review procedures). אין ליישם סעיף זה רק בשל עיכוב לא משמעותי או חוסר לא משמעותי בסכום התשלומים. חוב לא יסווג כחוב לא צובר במהלך תקופה שבה חל עיכוב בתשלום, אם התאגיד הבנקאי צופה לגבות את כל הסכומים המגיעים לו לרבות ריבית שנצברה על פי שיעור הריבית החוזי בתקופה שבה חל עיכוב. לפיכך, חוב לפי דרישה, או חוב אחר ללא מועד פרעון מוצהר, לא יסווג כחוב לא צובר אם התאגיד הבנקאי צופה לגבות את כל הסכומים לרבות ריבית שנצברה על פי שיעור הריבית החוזי במהלך התקופה שבה החוב קיים.
3. חוב של לווה בקשיים פיננסיים שתנאיו שונו בדרך כלל כבר זוהה כחוב לא צובר לפני שבוצע שינוי פורמלי בתנאי החוב, מאחר והתנאי המפורט בסעיף קטן 2 התקיים לפני שבוצע שינוי פורמלי.

1. החזרה מסיווג חוב לא צובר –

כעקרון, חוב לא צובר יכול לחזור להיות מסווג כחוב צובר בהתקיים אחד משני המצבים הבאים:

- (1) אין בגינו רכיבי קרן אֶן ריבית אשר הגיע מועדם וטרם שולמו (להלן - סכומים בפיגור), והתאגיד הבנקאי צופה (Expects) פירעון של הקרן הנוותרת והריבית בשלמותם לפי תנאי החוזה (כולל סכומים שנמחקו חשבונאית או הופרשו). לעניין זה מובהר כי כאשר מתקיים תנאי זה החוב יכול לחזור להיות מסווג כחוב צובר גם אם התאגיד הבנקאי טרם גבה את הסכום שנמחק חשבונאית בעבר. בכדי שתנאי זה יתקיים, נדרש שהבנק יקבל קודם לכן תשלומים לפירעון כל הסכומים שבפיגור. למרות האמור, במצב שבו החייב משלם את הסכום המלא של תשלומי הקרן והריבית התקופתיים לפי תנאי החוזה, חוב יכול לחזור מסיווג כחוב שאינו צובר גם אם נותרו סכומים בפיגור, אם מתקיימים שני הקריטריונים הבאים: (1) קיים ביטחון סביר (Reasonably assured) שכל סכומי הקרן והריבית שהגיע מועדם לפי החוזה (לרבות פיגורים) יפרעו בתקופה סבירה, ו-(2) החייב ביצע תשלומים לפי תנאי החוזה במזומן או בשווי מזומן, על פני תקופה רציפה (sustained - לפחות 6 חודשים). במצב זה יש להמשיך לתת לחוב גילוי כחוב בפיגור כל עוד קיימים בגינו סכומים בפיגור.
- (2) כאשר החוב נעשה מובטח היטב ונמצא בהליכי גביה.

2. הכרה בהכנסות ריבית וטיפול בהכנסות ריבית שנצברו בעבר בגין חוב שאינו צובר

א. תאגיד בנקאי לא יצבור הכנסות ריבית בגין חוב המסווג כחוב שאינו צובר

ב. הטיפול בהכנסות ריבית שנצברו בעבר –

יש לבטל כל הכנסת ריבית שנצברה וטרם נגבתה, ואשר הוכרה כהכנסה בדוח רווח והפסד, בחוב שסווג כחוב שאינו צובר, כדלקמן: הכנסה אשר נצברה מתחילת שנת הדיווח תבוטל מול סעיף רווח והפסד "הכנסות ריבית" והכנסה שנצברה בשנים קודמות תבוטל מול יתרת ההפרשה להפסדי אשראי (ביטול ההכנסה שנצברה בשנים קודמות יוצג בביאור על התנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי בשורה "מחיקות חשבונאיות").

ג. הטיפול בתקבולי מזומן והקריטריונים להכרה בהכנסה על בסיס מזומן –

- (1) כאשר קיים ספק לגבי גביית היתרה הרשומה הנוותרת של חוב שאינו צובר, כל התשלומים שהתקבלו ישמשו להקטנת הקרן במידה הנדרשת להסרת ספק זה.

2) כל עוד היתרה הרשומה הנותרת של החוב נחשבת להיות ברת גביה במלואה, ניתן לטפל בחלק או בכל תשלומי הריבית שהתקבלו במזומן כהכנסת ריבית על בסיס מזומן. קביעת הבנק בדבר יכולת הגביה של כל היתרה הרשומה הנותרת של החוב חייבת להיתמך בהערכת אשראי עדכנית ומתועדת היטב של מצבו הפיננסי של החייב והתחזית לפירעון, לרבות התייחסות לביצועי הפירעון ההיסטוריים של החייב וגורמים רלבנטיים אחרים.

כאשר הכרה בהכנסת ריבית על בסיס מזומן הינה נאותה, סכום ההכנסה שיוכר כהכנסות ריבית יוגבל לסכום שהיה נצבר בתקופת הדיווח על היתרה הרשומה הנותרת של החוב לפי השיעור החוזי. היתרה שהתקבלה במזומן מעבר לסכום זה ואשר לא נרשמה כהקטנת היתרה הרשומה הנותרת, תירשם כגביית מחיקות חשבונאיות קודמות (כולל ריבית שבוטלה), עד שאלו יגבו במלואן (צריך שתהיה לתאגיד בנקאי מדיניות מוגדרת היטב המסדירה את הטיפול בהכנסות ריבית והמחיקות החשבונאיות של יתרות לקבל בגין ריבית שנצברה).

הכנסות ריבית על בסיס מזומן יסווגו בדוח רווח והפסד כהכנסות ריבית, בסעיף הרלבנטי.

ד. בוטל.

ה. חובות של לוויים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים –

חוב של לווי בקשיים פיננסיים אשר עבר שינוי פורמלי בתנאים באופן שגורם לכך שקיים ביטחון סביר שהחוב יפרע (קרן וריבית) ויבצע בהתאם לתנאיו החדשים, אינו נדרש להיות מסווג כחוב שאינו צובר הכנסות ריבית, בתנאי שהשינוי בתנאים וכל מחיקה חשבונאית שבוצעה בחוב נתמכים על ידי הערכת אשראי עדכנית ומתועדת היטב של מצבו הפיננסי של החייב ושל יכולת החוזר לפי התנאים החדשים.

אחרת, החוב שעבר שינוי בתנאים חייב להישאר בסיווג של חוב שאינו צובר הכנסות ריבית. ההערכה חייבת לכלול בחינה של ביצועי פירעון נמשכים היסטוריים של החייב לפני שהחוב יחזור לצבור הכנסות ריבית. ככלל, תקופה של ביצועי פירעון נמשכים תימשך לכל הפחות 6 חודשים, ותכלול תשלומי מזומן ושווי מזומן (בהחזרת החוב למצב צובר הכנסות ריבית, ניתן להתחשב בביצועי פירעון נמשכים היסטוריים על פני תקופה סבירה לפני השינוי בתנאים). שינוי כזה בתנאים חייב לשפר את יכולת הגביה של החוב בהתאם ללוח פירעונות סביר ואינו משחרר את התאגיד הבנקאי מהאחריות למחוק חשבונאית באופן מיידי את כל ההפסדים המזוהים (ראה סעיף 229ד).

עד שחוב שעבר שינוי בתנאים חוזר לצבור הכנסות ריבית, אם בכלל, תשלומי מזומן שהתקבלו חייבים להיות מטופלים בהתאם לקריטריונים המפורטים לעיל. בנוסף, לאחר שינוי פורמלי בתנאי החוב, אם חוב שעבר שינוי בתנאים אשר הוחזר לצבור הכנסות ריבית, מקיים מאוחר יותר את הקריטריונים להגדרת חוב לא צובר כתוצאה מפיגורים ביחס לתנאיו החדשים, או מכל סיבה אחרת, החוב חייב להיות מוגדר כחוב שאינו צובר הכנסות ריבית.

30א. חוב של לווה בקשיים פיננסיים שעבר שינוי בתנאים

1. תאגיד בנקאי יישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב המתייחסים לטיפול החשבונאי בחובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים (modifications), לרבות כללים שנקבעו בנושא "עמלות שאינן ניתנות להחזרה ועלויות אחרות" כמפורט בנושא 310-20 בקודיפיקציה (ASC310-20).
2. ראה התייחסויות נוספות לטיפול החשבונאי בחובות אלה, כמפורט להלן:
 - א. סיווג חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים כחובות לא צוברים – ראה סעיף 30.
 - ב. טיפול חשבונאי בנכסים שנתפסו – ראה סעיף 30ב.
 - ג. הנחיות נוספות לגבי זיהוי חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים ודרישות הגילוי לגבי חובות אלה – ראה סעיף 30ג.

330. נכסים שנתפסו (Foreclosed assets)¹

1. תאגיד בנקאי אשר קיבל מחייב, כפרעון מלא של חוב, חייבים מצד שלישי, זכויות בהון העצמי של החייב או סוג אחר של נכסים (למעט נכסים עם תקופת שימוש ארוכה (Long lived assets) אשר ימכרו, כהגדרת מונח זה בנושא 360 בקודיפיקציה), יטפל בנכסים שהתקבלו לפי שוויים ההוגן במועד שינוי התנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים². כאשר תאגיד בנקאי מקבל מחייב נכסים עם תקופת שימוש ארוכה, כגון נדל"ן, כפרעון מלא של חוב, קיימת הנחה שניתנת לסתירה שהנכס עם תקופת השימוש הארוכה מוחזק למכירה, ועל התאגיד הבנקאי להכיר בנכסים אלה לפי שוויים ההוגן בנכוי עלות מכירה. שווי הוגן זה (בנכוי עלות מכירה) הופך ל"עלות" של הנכס שנתפס. הסכום, אם בכלל, בו היתרה הרשומה של החוב שנפרע עודפת על השווי ההוגן (בנכוי עלות מכירה, אם נדרש) של הנכסים הוא הפסד אשר חייב להיזקף ליתרת ההפרשה להפסדי אשראי במועד התפיסה.
2. אם נכס נמכר זמן קצר לאחר שהוא נתפס (זמן קצר יחשב בדרך כלל לעד 90 יום) ובמידה שלא חל שינוי מהותי במחיר השוק של הנכס כאשר הוא הוחזק על ידי התאגיד הבנקאי, יש להחליף את אומדן השווי ההוגן (בניכוי עלות המכירה בהתייחס לנכסים עם תקופת שימוש ארוכה אשר ימכרו, כגון נדל"ן) במועד התפיסה בשווי שהתקבל במכירה (בניכוי עלות המכירה בהתייחס לנכסים עם תקופת שימוש ארוכה אשר ימכרו, כגון נדל"ן). ההתאמות יבוצעו מול ההפסד שנוקף כנגד יתרת ההפרשה. במקרים בהם מתקבל רכוש כפרעון מלא של חוב שאינו הלוואה (כגון אג"ח), ההפסד ידווח בדוח רווח והפסד באופן עקבי לסיווג הנכס שנפרע במאזן.
3. נכס אשר התקבל כפרעון חלקי של חוב יטופל כמפורט לעיל והיתרה הרשומה של החוב תופחת בשווי ההוגן (בנכוי עלות מכירה) של הנכס במועד התפיסה.
4. כאשר נכסים שנתפסו הם נכסים שלגביהם קיבל התאגיד הבנקאי כמלווה, חזקה פיזית, גם אם טרם בוצעו הליכי תפיסה פורמליים, החוב המובטח יסווג מחדש במאזן לסעיף המתאים לביטחון (כגון, ביחס לנדל"ן, ל"נכסים אחרים") ויטופל כמפורט לעיל.
5. אחרי התפיסה, כל נכס נדל"ן שנתפס (לרבות כל נדל"ן עליו התאגיד הבנקאי קיבל חזקה פיזית, גם אם לא מבוצעים הליכי עיקול פורמליים) ירשם לפי הנמוך שבין (1) השווי ההוגן במועד הדיווח של הנכס בניכוי עלויות למכירת הנכס, או (2) עלות הנכס (כהגדרתה בסעיפים קודמים). החישוב יבוצע ברמת הנכס הבודד. אם השווי ההוגן במועד הדיווח של נכס הנדל"ן שנתפס בניכוי עלויות המכירה של הנכס נמוך מעלות הנכס, ההפרש יוכר

¹ ראה הנחיות בנושא 20-310 בקודיפיקציה בדבר "עמלות שאינן ניתנות להחזרה" המתייחסות לטיפול חשבונאי בנכסים שנתפסו.

² סעיף 4-40-20-310 בקודיפיקציה: בהתאם לסעיפים 1 ו-3 לסעיף זה יש לעשות שימוש בשווי ההוגן של הנכסים שהתקבלו לצורך הטיפול החשבונאי בפרעון החוב של לווה בקשיים פיננסיים שעבר שינוי בתנאים. סעיפים אלו אינם אוסרים על שימוש בשווי ההוגן של החוב שנפרע, אם הוא יותר ברור מהשווי ההוגן של הנכסים שהתקבלו כפרעון מלא של החוב (ראה סעיף 1).

סעיף 12B-35-20-310 בקודיפיקציה: יחד עם זאת, כאשר נכסים מתקבלים כפרעון חלקי של חוב (ראה סעיף 3), יש להשתמש בכל מקרה בשווי ההוגן של הנכסים שהתקבלו, בכדי להימנע מהצורך להקצות את השווי ההוגן של החוב בין החלק שנפרע לבין החלק שעדיין קיים.

כהוצאה כנגד הפרשה לירידת ערך בגין הנכס. יש להגדיל או להקטין (עד לאפס) את ההפרשה לירידת ערך כנגד סעיף הוצאות, בגין שינויים בשווי ההוגן של הנכס או באומדן עלויות המכירה.

לאחר שינוי בתנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים, תאגיד בנקאי יטפל בנכסים שקיבל, אשר אינם נכסים עם תקופת שימוש ארוכה, באופן זהה לו הנכסים היו נרכשים במזומן.

6. אם נכס נדל"ן שנתפס מוחזק למכירה למשך יותר מתקופה קצרה, ירידות ערך נוספות ורווחים או הפסדים ממכירת הנכס לא ידווחו כהפסד או כגביה בגין החוב ולא יחוייבו או יזוכו להפרשה להפסדי אשראי. ירידות ערך אלו ורווחים או הפסדים ממכירה או מסילוק של הנכס ידווחו נטו בדוח רווח והפסד כ"הכנסות אחרות" או כ"הוצאות אחרות" (ראה סעיפים 69.ד. ו- 72.ד.).

ג. גילוי על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

תאגיד בנקאי יכול כלול ביאור על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי, שבו יכלול הגילוי הנדרש בהתאם לדרישות הגילוי בסעיף 10-310 בקודיפיקציה בדבר "חובות" ובהתאם לדרישות הגילוי בסעיף 20-326 בקודיפיקציה בדבר "מכשירים פיננסיים – הפסדי אשראי – מכשירים הנמדדים בעלות מופחתת", על בסיס מאוחד. המידע יערך בהתאם למתכונת ביאור 13 "סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי" ובהתאם למתכונת ביאור 31 "מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי", בהתאם לנסיבות הקיימות בתאגיד הבנקאי.

תאגיד בנקאי יוסיף מידע על הנדרש במתכונת ביאורים אלה כדי למלא אחר הדרישות של כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא זה. מובהר כי כדי לעמוד במתכונת ביאורים אלה לא נדרש לתת גילוי נפרד לקבוצת חובות או למגזר אשראי (לרבות אנשים פרטיים - הלוואות לדירה), אם יתרת החובות בהם קטנה מ- 1% מסך כל יתרת החובות.

תאגיד בנקאי יפנה למנהל יחידת דיווח כספי בפקוח על הבנקים לקבלת הנחיה מקדמית, כאשר הוא סבור שגילוי שנדרש לפי הוראות הדיווח לציבור חושף פרטים על לווה. להלן תיאור נוסף של הגילוי שניתן בהתאם למתכונת ביאורים אלה:

א. ביאור 13

1. יתרת החוב הרשומה וההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות, אגרות חוב לפדיון ואגרות חוב זמינות למכירה בהתאם למתכונת של ביאור 13.1.
2. תנועה כמותית בהפרשה להפסדי אשראי בגין כל מגזר אשראי, בהתאם למתכונת ביאור 13.2.

ב. ביאור 31

3. תנועה כמותית בהפרשה להפסדי אשראי בגין כל מגזר אשראי, בהתאם למתכונת ביאור 31.א. כאשר מהותי, ינתן גילוי נפרד לתנועה בהפרשה בגין מכשירי האשראי החוץ מאזניים.
4. איכות האשראי של אשראי לציבור ופיגורים בהתאם למתכונת ביאור 31.ב.1.
5. איכות האשראי של אשראי לציבור לפי שנות העמדת אשראי בהתאם למתכונת ביאור 31.ב.1.1.
6. מידע על חובות לא צוברים והפרשה להפסדי אשראי בהתאם למתכונת ביאור 31.ב.2.א.

מובהר כי במסגרת זו יינתן פירוט נוסף ל:

א. סך יתרת החוב הרשומה של חובות לא צוברים, אשר ההפרשה להפסדי אשראי בגינם מוערכת לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים ולא לפי שווי הוגן של בטחון (לרבות בגין חובות אשר במועד הדיווח לא קיימת בגינם הפרשה).

ב. סכום הכנסות הריבית שהיו מוכרות בגין חובות לא צוברים בתקופת הדיווח, אילו היו צוברים הכנסות ריבית לפי תנאיהם המקוריים.

תאגיד בנקאי רשאי לכלול גילוי זה בגין סך הכל החובות, ולא לכל קבוצת חובות.

7. מידע על חובות של לוויים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים, בהתאם למתכונת ביאור 31.ב.2.ב.

לדרישות גילוי והנחיות נוספות לגבי הגילוי על חובות של לוויים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים, בהתאם לנושא 10-310 בקודיפיקציה, ראה סעיף 130ג. להלן.

8. בוטל.

9. מידע על הלוואות לדיוור לפי שיעור המימון (LTV), סוג החזר וסוג הריבית בהתאם למתכונת ביאור 31.ב.3.

10. רכישות מהותיות כלשהן של אשראי לציבור במהלך כל תקופת דיווח בהתאם לביאור 31.ב.1.

11. מכירות מהותיות כלשהן של אשראי לציבור במהלך כל תקופת דיווח בהתאם לביאור 31.ב.1.

14. עסקאות סינדיקציה – יתרה לסוף תקופת הדיווח בהתאם לביאור 31.ב.2.

1.30 גילוי על שינויים בתנאי חוב של לווים בקשיים פיננסיים¹**שינויים בתנאי חוב**

1. 310-10-50-36 - נכון למועד כל מאזן מוצג, תאגיד בנקאי ייתן גילוי, בין אם בגוף דוחות הכספיים או בביאורים הנלווים, לסכום המחויבויות, אם קיימות, להעמיד הלוואות נוספות ללווים בקשיים פיננסיים שעבורם התאגיד הבנקאי שינה את תנאי החוב בתקופת הדיווח הנוכחית בצורה של ויתור על הקרן, הפחתת שיעור הריבית, עיכוב בתשלום שאינו זניח, או הארכת תקופה.

למטרות גילוי זה, ויתורים על אמות מידה פיננסיות ושינויים של התניות האצה תלויות לא ייחשבו בגדר הארכות תקופה.

הלוואות שאורגנו מחדש לשני הסכמי הלוואה (או יותר)

2. 310-10-50-37 - כאשר הלוואה מאורגנת מחדש לשני הסכמי הלוואה (או יותר), ההלוואות שאורגנו מחדש יובאו בחשבון בנפרד בעת הערכת תחולתן של דרישות הגילוי בסעיף 326-20-50 בשנים שלאחר הארגון מחדש, מכיוון שהן נבדלות משפטית מההלוואה המקורית.

שינויים בתנאי חוב של לווים בקשיים פיננסיים

3. 310-10-50-38 -

א. מטרת הגילויים בפסקאות 310-10-50-42 עד 310-10-50-44 היא לספק למשתמשים בדוחות הכספיים מידע אודות הסוג והגודל של שינויים מסוימים בתנאי חוב של לווים בקשיים פיננסיים, השפעתם הפיננסית של שינויים אלה, ומידת ההצלחה של השינויים בתנאי החוב בהפחתת הפסדי אשראי אפשריים.

ב. בנוסף לדרישות הגילוי בפסקאות 310-10-50-42 עד 310-10-50-44, תאגיד בנקאי י שקול לספק מידע המסייע למשתמשים בדוחות הכספיים להבין שינויים משמעותיים בסוג או בגודל של שינויים בתנאי החוב, לרבות אותם שינויים שנגרמו, לדוגמה, כתוצאה מאירוע אשראי משמעותי, אפילו אם במובנים אחרים אותם שינויים לא היו מחייבים לתת את הגילויים הנדרשים בפסקאות 310-10-50-42 עד 310-10-50-44.

4. 310-10-50-39 - הגילויים בפסקאות 310-10-50-42 עד 310-10-50-44 יינתנו לגבי שינויים בתנאי חוב של לווים בקשיים פיננסיים, המבוצעים באמצעות ויתור על הקרן, הפחתת שיעור הריבית, עיכוב תשלום שאינו זניח, או הארכת תקופה, שנעשו בהתאם לתחולת נושא זה. למטרות גילויים אלה, ויתורים על אמות מידה פיננסיות ושינויים של התניות האצה תלויות לא ייחשבו בגדר הארכות תקופה.

5. 310-10-50-40 - ההנחיות בפסקאות 310-10-50-42 עד 310-10-50-44 אינן חלות על החובות הבאים:

¹ סעיף זה מבוסס על תרגום סעיפים 36-47 בסעיף 310-10-50 "Receivables – Disclosure" בקודיפיקציה.

- א. חייבים הנמדדים לפי שווי הוגן והשינויים בשווי הוגן המדווחים בדוח רווח והפסד.
- ב. חייבים הנמדדים לפי הנמוך מבין בסיס העלות המופחתת או שווי הוגן
6. 310-10-50-41 - הגילויים הנדרשים בפסקאות 310-10-50-42 עד 310-10-50-44 חלים מבלי להתחשב אם שינוי בתנאי החוב של לווה בקשיים פיננסיים גורם להיווצרותה של הלוואה חדשה לפי פסקאות 310-20-35-9 עד 310-20-35-11.
7. 310-10-50-42 - עבור כל תקופה שעברה מוצג דוח רווח והפסד, תאגיד בנקאי ייתן גילוי למידע הבא בנוגע לשינויים בתנאי חוב שניתנו במהלך תקופת הדיווח באמצעות ויתור על הקרן, הפחתת שיעור הריבית, עיכוב תשלום שאינו זניח או הארכת תקופה (או שילוב של אלה) ללווים בקשיים פיננסיים :
- א. לפי קבוצת חובות, מידע איכותי וכמותי אודות :
- 1) סוגי השינויים בתנאי החוב שבהם נעשה שימוש על ידי התאגיד הבנקאי, לרבות בסיס העלות המופחתת הכולל בתום התקופה של החייבים שבהם בוצע שינוי בתנאי החוב, ואחוז השינויים בתנאי חוב של לווים בקשיים פיננסיים, ביחס לבסיס העלות המופחתת הכולל בתום התקופה של החייבים בקבוצת החובות.
 - 2) ההשפעה הכספית של שינוי בתנאי חוב לפי סוג השינוי, שתספק מידע אודות השינויים בתנאים החוזיים כתוצאה מהשינוי בתנאי החוב, ותכלול את ההשפעה התוספתית של הוויתור על הקרן על בסיס העלות המופחתת של החייבים שבהם בוצע שינוי בתנאי החוב, לפי העניין, או את ההפחתה בממוצע המשוקלל (לעומת טווח) של שיעורי הריבית עבור הפחתות בשיעורי הריבית.
 - 3) ביצועי הפירעון של החוב במהלך 12 החודשים לאחר שבוצע שינוי בתנאי החוב של לווה בקשיים פיננסיים.
- ב. לפי מגזר אשראי, מידע איכותי אודות האופן שבו השינויים הללו בתנאי החוב וביצועי הלווים בתקופות עוקבות מובאים בחשבון לצורך קביעת ההפרשה להפסדי אשראי.
8. 310-10-50-43 - ייתכן שבחובות יבוצע שינוי ביותר מאופן אחד. תאגיד בנקאי המשנה את אותו חוב ביותר מאופן אחד יספק גילויים מספיקים כדי לאפשר למשתמשים להבין את הסוגים השונים של צירופי השינויים הניתנים ללווים. לדוגמה, ייתכן שיבוצע שינוי בחוב כך שהוא יספק הן ויתור על הקרן והן הפחתה של שיעור הריבית.

במקרה כזה, התאגיד הבנקאי יגלה את בסיס העלות המופחתת בתום התקופה של אותו חוב בקטגוריה נפרדת, המשקפת את העובדה שהוענק צירוף של סוגי שינויים. אם נעשה שינוי בתנאי של חוב אחר, כך שהוענקו הן הפחתת שיעור ריבית והן הארכת תקופה, בסיס העלות המופחתת בתום התקופה של אותו חוב יוצג בקטגוריה שונה. ייתכן שיהיה צורך במספר קטגוריות צירופים נפרדות אם הן משמעותיות. בסיס העלות המופחתת בתום התקופה של אותו חוב לא יוצג במספר קטגוריות שונות.

9. 310-10-50-44 - עבור כל תקופה שעבורה מוצג דוח רווח והפסד, תאגיד בנקאי ייתן גילוי למידע הבא בנוגע לחובות שהיו בכשל תשלום בשנת הדיווח ובוצע בהם שינוי בתנאי החוב בצורת ויתור על הקרן, הפחתת שיעור הריבית, עיכוב תשלום שאינו זניח, או הארכת תקופה (או צירוף של אלה) במהלך 12 החודשים שקדמו לכשל, כאשר הלווה היה בקשיים פיננסיים במועד השינוי בתנאי החוב:

א. לפי קבוצת חובות, מידע איכותי וכמותי אודות חובות אלה שנכנסו לכשל בתשלום חובותיהם, לרבות הפרטים הבאים:

(1) סוג השינוי החוזי שבוצע בתנאי החוב

(2) סכום החובות שכשלו, לרבות בסיס העלות המופחתת בתום התקופה עבור חובות אלה.

ב. לפי מגזר אשראי, מידע איכותי אודות האופן שבו כשלי תשלום אלה מובאים בחשבון בקביעת ההפרשה להפסדי אשראי.

9א. תאגיד בנקאי ייתן גילוי ליתרת החובות שבהם בוצעו שינויים בתנאי חוב באמצעות ויתור על קרן, הפחתת שיעור ריבית, עיכוב תשלום שאינו זניח או הארכת תקופה (או שילוב של אלה), תוך פירוט איכות האשראי ומצב הפיגור של חובות אלה, בהתאם למתכונת ביאור 31.2.ב.1. מובהר כי תאגיד בנקאי רשאי להפסיק לכלול בגילוי זה חובות צוברים של לוויים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים בשנים קודמות אם התקיימו שני התנאים הבאים:

א. בוצעה הערכת אשראי עדכנית ומתועדת היטב של מצבו הפיננסי של הלווה ושל יכולת ההחזר לפי התנאים החדשים, המראה שניתן להמשיך לסווג את החוב כחוב צובר וכי החוב אינו בפיגור ואינו בעייתי;

ב. ההערכה כללה בחינה של ביצועי פירעון נמשכים היסטוריים של הלווה, כמשמעותם בסעיף 30.ה. להוראות הדיווח לציבור, במשך לכל הפחות 24 חודשים.

תאגיד בנקאי המיישם הבהרה זו ייתן גילוי לסכום החובות שעברו שינוי בתנאים בשנים קודמות והפסיקו להיכלל בגילוי בשנת הדיווח.

קביעה אם לווה נמצא בקשיים פיננסיים

10. 310-10-50-45 - בהערכה אם לווה נמצא בקשיים פיננסיים למטרות דרישות הגילוי המתוארות בפסקאות 310-10-50-42 עד 310-10-50-44, תאגיד בנקאי יביא בחשבון את האינדיקטורים הבאים:

א. הלווה נמצא כיום בכשל תשלום בחוב כלשהו מחובותיו. בנוסף, התאגיד הבנקאי יעריך אם צפוי כי הלווה ייכנס לכשל תשלום על חוב כלשהו מחובותיו בעתיד הנראה לעין, אם לא יבוצע שינוי בתנאי החוב. דהיינו, תאגיד בנקאי עשוי להגיע למסקנה כי הלווה נמצא בקשיים פיננסיים, גם אם הלווה אינו נמצא כיום בכשל תשלום.

ב. הלווה הודיע כי הוא בתהליך הכרזה על פשיטת רגל.

ג. קיים ספק משמעותי האם הלווה ימשיך להתקיים כעסק חי.

ד. לווה יש ניירות ערך שנמחקו מרישום (delisted), בתהליך של מחיקה מרישום או שנמצאים תחת איום של מחיקה מרישום בבורסה לניירות ערך.

ה. בהתבסס על אומדנים ותחזיות הכוללים רק את היכולות הקיימות של הלווה, התאגיד הבנקאי צופה כי תזרימי המזומנים הספציפיים ליישות של הלווה לא יספיקו על מנת לשרת חוב כלשהו מחובותיו (קרן וריבית) בהתאם לתנאים החוזיים של ההסכם הקיים בעתיד הנראה לעין.

ו. ללא השינוי הנוכחי של תנאי החוב, הלווה אינו יכול לקבל מזומן ממקורות שאינם המלווים הקיימים בשיעור ריבית אפקטיבי, השווה לשיעור הריבית הקיים בשוק עבור חוב דומה של לווה שאינו בעייתי.

רשימת האינדיקטורים שלעיל אינה מיועדת לכלול את כל האינדיקטורים לקשיים פיננסיים של חייב.

10א. קיימת חזקה שאינה ניתנת לסתירה בנקל (strong presumption) שלווה נמצא בקשיים פיננסיים אם חוב שלו מסווג כנחות או בסיווג חמור יותר, מאחר שעל פי ההגדרה, חובות אלה הם לכל הפחות בעלי חולשות מוגדרות היטב. נדרש תיעוד מקיף (robust) עבור חידושים, הארכות או שינויים של חובות של לווים כאמור שהוחלט כי אינם שינוי בתנאים של לווים בקשיים פיננסיים.

הערכה אם ארגון מחדש מביא לעיכוב זניח בתשלום

11. 310-10-50-46 - במקרה של ארגון מחדש הגורם לעיכוב זניח בתשלום, תאגיד בנקאי אינו נדרש לכלול את השינוי בתנאי החוב שניתן ללווים בקשיים פיננסיים בדרישות הגילוי בפסקאות 310-10-50-36 וכן 310-10-50-42 עד 310-10-50-44. הגורמים הבאים, כאשר הם מובאים בחשבון ביחד, עשויים להצביע על כך שארגון מחדש מביא לעיכוב זניח בתשלום:

א. סכום התשלומים שאורגנו מחדש כך שחל בהם עיכוב זניח ביחס לקרן שלא שולמה או לערך הביטחון של החוב, ויגרום לחוסר זניח בסכום החוב החוזי שהגיע מועד פרעונו.

ב. העיכוב בעיתוי של התשלום שאורגן מחדש זניח ביחס לכל אחד מהבאים:

(1) תדירות התשלומים של החוב

(2) התקופה החוזית המקורית לפדיון החוב

(3) משך החיים המקורי הצפוי של החוב

12. 310-10-50-47 - אם החוב אורגן מחדש במועד קודם, תאגיד בנקאי יביא בחשבון את ההשפעה המצטברת של ארגונים מחדש קודמים, שנעשו במהלך 12 החודשים שקדמו לארגון מחדש הנוכחי, בבואו לקבוע אם עיכוב בתשלום הנובע מהארגון מחדש הנוכחי אינו זניח.

הוראות הדיווח לציבור - דוח כספי שנתי – נספחים

<u>נספח</u>	<u>עמוד</u>
א' – טיפול חשבונאי בעסקאות השאלת ניירות ערך המנוהלות כאשראי (סעיף 21)	
ב'ד' – בוטל	637-2
ה' – חישוב שנות פרעון של איגרות חוב ושיעורי ההוצאה עליהן	637-3
ו' – בוטל	
ז' – ביאור 4 – עמלות	637-8
ח' – מיפוי של אופן הטיפול במכשירים נגזרים (חלק א'1)	637-9
ט' – דוגמאות לאופן היישום של ההוראות בדבר מכשירים נגזרים	637-16
י' – תהליך קביעת ההפרשה להפסדי אשראי ודרישות תיעוד (סעי' 29-30)	637-91
י"א – בקרה פנימית על שינויים בתנאים של אשראי	637-110.1
י"ב – שאלות ותשובות בנושא חובות לא צוברים, סיכון אשראי וההפרשה להפסדי אשראי (סעי' 29-30)	637-111
י"ג – הדגמת אופן החישוב של משך חיים ממוצע אפקטיבי ומתוקנן (נספח 9 לדוח	
הדירקטוריון וההנהלה)	637-138
י"ד – מדידות שווי הוגן (סעיף 19)	637-140
ט"ו – ישויות בעלות זכויות משתנות (סעיף 22)	637-172
ט"ז – בוטל	
י"ז – הטבות לעובדים – חיזוק הבקרה הפנימית על דיווח כספי (סעיף 41)	637-213
י"ח – בעלי עניין וצדדים קשורים- טבלה (סעיף 80(ד))	637-222
י"ט – בוטל	

נספח א' – טיפול חשבונאי בעסקאות השאלת ניירות ערך המנוהלות כעסקאות אשראי

הוראות נספח זה יחולו רק על עסקאות השאלה או שאילה של ניירות ערך שבהן ההשאלה מבוצעת כנגד איכות האשראי הכללית והביטחונית הכלליים של השואל, כאשר השואל אינו מעביר אל המשאיל כביטחון מכשירים נזילים המתייחסים ספציפית לעסקת השאלת ניירות הערך, אשר המשאיל רשאי למכור או לשעבד אותם (להלן שאילות או השאלות לא מובטחות).

1. טיפול בהשאלה לא מובטחת של ניירות ערך מהתיק הזמין למכירה או מהתיק למסחר –

1.1. ביום שבו תאגיד בנקאי משאיל ניירות ערך לצורך כיסוי מכירה בחסר של השואל עליו לגרוע את ניירות הערך שהושאלו, ולהכיר באשראי בסכום שווים בשוק של ניירות הערך ביום ההשאלה.

1.2. לאחר יום ההשאלה, התאגיד הבנקאי ימדוד את האשראי שניתן באותו אופן שבו נמדד נייר הערך לפני שהושאל: האשראי ימדד לפי שווי שוק, הכנסות על בסיס צבירה ירשמו כהכנסות ריבית מאשראי ושינויים בשווי השוק (מעבר לשינויים בבסיס צבירה) ירשמו במסגרת הכנסות מימון שאינן מריבית כאשר מדובר בניירות ערך בתיק למסחר, או ברווח כולל אחר, כאשר מדובר בניירות ערך זמינים למכירה.

1.3. בסיום ההשאלה התאגיד הבנקאי יכיר מחדש בנייר הערך ויגרע את האשראי.

1.4. השאלה לא מובטחת של אג"ח מהתיק המוחזק לפדיון תחשב למכירה לעניין סעיף (3).24 להוראות הדיווח לציבור.

2. טיפול בשאילה לא מובטחת של ניירות ערך –

2.1. כל שאילה לא מובטחת של ניירות ערך על ידי תאגיד בנקאי תירשם במועד השאילה כפיקדון (לדוגמא, אם השאילה היא מהציבור, ירשם בסעיף פיקדונות הציבור), לפי השווי ההוגן של נייר הערך שהתקבל במועד השאילה. נייר הערך שקיבל התאגיד הבנקאי בעסקת השאילה הלא מובטחת יוכר בסעיף ניירות ערך, ויסווג בתיק למסחר.

2.2. כל עוד הבנק לא מכר בחסר את נייר הערך שהוא שאל, יש לרשום בכל מועד דיווח לאחר מועד השאילה, בסעיף פיקדונות הציבור (או פיקדונות של אחרים, אם השאילה אינה מהציבור), את ההבדל, בין אם הוא חיובי ובין אם הוא שלילי, בין שווי השוק למועד הדיווח של נייר הערך ששאל הבנק לבין היתרה בגין עסקת השאילה הלא מובטחת שכלולה בסעיף פיקדונות הציבור. שינויים בתקופת הדיווח בסעיף זה הנובעים משינויים בשווי השוק של הנייר ירשמו כנגד הכנסות מימון שאינן מריבית (שינויים אלה יקזזו את הרווחים או ההפסדים שנרשמו בדוח רווח והפסד בגין נייר הערך שעדיין לא נמכר בחסר).

נספח י' – תהליך קביעת ההפרשה להפסדי אשראי ודרישות תיעוד

א. תחולה

1. נספח זה* מתאר את השימוש בשיטת הפסדי אשראי צפויים (Current Expected Credit Losses – להלן שיטת CECL) לשם קביעת ההפרשות להפסדי אשראי (Allowance for Credit Losses) בגין הלוואות המוחזקות להשקעה, השקעות נטו בחכירות, ואיגרות חוב המוחזקות לפדיון שהטיפול החשבונאי בהן הוא על בסיס עלות מופחתת. בנוסף, נספח זה מתאר את השיטה לאומדן ההפרשה להפסדי אשראי בגין איגרות חוב זמינות למכירה, בהתאם לתת-נושא 30-326 בקודיפיקציה.
2. שיטת CECL המתוארת בנושא 326 בקודיפיקציה בדבר מכשירים פיננסיים - הפסדי אשראי (להלן נושא 326), חלה על נכסים פיננסיים הנמדדים על בסיס עלות מופחתת, על השקעות נטו בחכירות, ועל חשיפות אשראי חוץ-מאזניות (להלן בנספח זה - נכסים פיננסיים), לרבות:
 - א. חובות (Financing Receivables) כדוגמת הלוואות המוחזקות להשקעה;
 - ב. משיכות יתר המוחזקות להשקעה;
 - ג. איגרות חוב (Debt Securities) המוחזקות לפדיון;
 - ד. חייבים (Receivables) הנוצרים מעסקאות של הכנסות הנכללות בתחולת נושא 606 בעניין הכנסות מחוזים עם לקוחות, ובתחולת נושא 610 בעניין הכנסות אחרות, החל, לדוגמה, על מכירה של נדל"ן שנתפס;
 - ה. סכומים בני השבה בגין ביטוח משנה, הנוצרים מעסקאות ביטוח הנכללות בתחולת נושא 944 בעניין ביטוח;
 - ו. חייבים הקשורים להסכמי רכש חוזר ולהסכמי השאלת ניירות ערך הנכללים בתחולת נושא 860 בעניין העברות ושירות (Servicing);
 - ז. השקעות נטו בחכירות המוכרות על ידי מחכיר בהתאם לנושא 842 בעניין חכירות; וכן
 - ח. חשיפות אשראי חוץ-מאזניות, הכוללות חשיפות אשראי חוץ מאזניות בגין מחויבות למתן אשראי, כתבי אשראי בעתודה (Standby Letters of Credit), ערבויות פיננסיות שאינן מטופלות חשבונאית כביטוח, ומכשירים דומים אחרים, למעט מכשירים הנכללים בתחולת נושא 815 בעניין נגזרים וגידור.
3. שיטת CECL לא חלה על הנכסים הפיננסיים הבאים:
 - א. נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן דרך דוח רווח והפסד, לרבות אותם נכסים שעבורם נבחרה אופציית השווי ההוגן;
 - ב. איגרות חוב זמינות למכירה;¹
 - ג. הלוואות מוחזקות למכירה;
 - ד. חייבים בגין הלוואה על פוליסה של ישות מבטחת;
 - ה. הלוואות ויתרות חובה בין ישויות הנתונות לשליטה משותפת; וכן
 - ו. חייבים הנובעים מחכירות תפעוליות.

* ההנחיות בנספח זה מבוססות על הצהרת מדיניות של רשויות הפיקוח על הבנקים בארצות הברית מיום 8.5.2020, בדבר: "Interagency Policy Statement on Allowances for Credit losses". הנחיות מהותיות נוספות של צוות רשות ניירות ערך בארצות הברית כפי שנכללו ב- SAB 119 מיום 25.11.2019 שולבו בנספח זה.

¹ ראו: תת-נושא 30-326 בקודיפיקציה בדבר מכשירים פיננסיים – הפסדי אשראי – איגרות חוב זמינות למכירה (להלן - תת-נושא 30-326).

ב. מדידת הפרשות להפסדי אשראי בגין הלוואות, חכירות, איגרות חוב מוחזקות לפדיון, וחשיפות

אשראי חוץ-מאזניות

4. הפרשות להפסדי אשראי - כללי

א. הפרשה להפסדי אשראי היא חשבון הערכה המנוכה מבסיס העלות המופחתת, או נוסף לבסיס העלות המופחתת, של נכסים פיננסיים כדי להציג את הסכום נטו שצפוי (expected) כי ייגבה לאורך התקופה החוזית² של הנכסים. באמידת הסכום נטו שצפוי להיגבות, על ההנהלה להביא בחשבון את ההשפעות של אירועי עבר, תנאים נוכחיים, ושל תחזיות סבירות וניתנות לביסוס על יכולת הגבייה (collectability) של הנכסים הפיננסיים של התאגיד הבנקאי.³ נושא 326 דורש מההנהלה להשתמש במידע ובציפיות רלוונטיים שצופים פני עתיד, הלקוחים מתחזיות סבירות וניתנות לביסוס, לצורך אומדן הפסדי אשראי צפויים.

ב. יש להעריך את ההפרשות להפסדי אשראי לסוף כל תקופת דיווח. ככלל, השיטות המשמשות לקביעת הפרשות להפסדי אשראי תיושמה בעקביות לאורך זמן, ועליהן לשקף את הציפיות הנוכחיות של ההנהלה להפסדי אשראי. שינויים בהפרשות להפסדי אשראי הנובעים מהערכות תקופתיות אלה נרשמים בצורת גידול או קיטון בהוצאות הרלוונטיות בגין הפסדי אשראי. כאשר מידע זמין מאמת כי הלוואות ספציפיות, ניירות ערך, נכסים אחרים, או חלקים של אלה, אינם ניתנים לגבייה, הסכומים הללו יימחקו חשבונאית באופן מיידי⁴ כנגד ההפרשות להפסדי אשראי הקשורות אליהם.

ג. אומדן הרמה הנאותה של ההפרשות להפסדי אשראי כרוך במידה רבה של שיקול דעת ומטבעו אינו מדויק. התהליך שמיישם התאגיד הבנקאי לקביעת ההפרשה להפסדי אשראי עשוי להביא לקביעת טווח של אומדנים של הפסדי אשראי צפויים. על התאגיד הבנקאי לבסס ולתעד את האומדן הטוב ביותר שלו במסגרת הטווח של הפסדי האשראי הצפויים.

5. הערכה קבוצתית של הפסדים צפויים

א. נושא 326 דורש להעריך את ההפסדים הצפויים על בסיס קבוצתי כאשר הנכסים הפיננסיים בעלי מאפייני סיכון דומים. ניתן לצרף יחד נכסים פיננסיים לקבוצות על בסיס מאפיין אחד, או שילוב של מאפיינים.

ב. דוגמאות למאפייני סיכון שרלוונטיים להערכה זו כוללות, בין היתר:

- (1) ציוני אשראי או דירוגי אשראי, פנימיים או חיצוניים;
- (2) דירוגי סיכון או סיווגי סיכון;

² בהתאם להנחיות נושא 326, קביעת התקופה החוזית על ידי תאגיד בנקאי תשקף את חייו החוזיים של הנכס הפיננסי כשהם מותאמים לפירעונות מוקדמים, ולאופציות חידוש והארכה שאינן ניתנות לביטול ללא תנאי על ידי התאגיד הבנקאי. למידע נוסף, עיינו בפרק "תקופה חוזית של נכס פיננסי" בנספח זה.

³ גביות (Recoveries) של סכומים שנמחקו חשבונאית הן מרכיב של אומדן ההנהלה לסכום הנקי שצפוי להיגבות בגין נכס פיננסי. הגביות הצפויות של סכומים שנמחקו חשבונאית בעבר או שצפויים להימחק חשבונאית אשר נכללות בהפרשות להפסדי אשראי, לא יחרגו מהסכומים המצטברים שנמחקו חשבונאית בעבר או שצפויים להימחק חשבונאית. בנסיבות מסוימות, ההפרשה להפסדי אשראי בגין תיק ספציפי או הלוואה ספציפית יכולה להיות שלילית, מכיוון שהסכום שצפוי שייגבה, כולל גביות צפויות של סכומים שנמחקו חשבונאית, עולה על בסיס העלות המופחתת של הנכס הפיננסי.

⁴ ראה הנחיות בסעיף 29 בדבר דוח כספי שנתי להוראות הדיווח לציבור.

- (3) סוג הנכס הפיננסי ;
- (4) סוג הביטחון ;
- (5) גודל ;
- (6) שיעור הריבית האפקטיבי ;
- (7) תקופה ;
- (8) מיקום גיאוגרפי ;
- (9) ענף הפעילות של הלווה ; וכן
- (10) בציר.

ג. מאפייני סיכון אחרים שעשויים להיות רלוונטיים לחלוקה לקבוצות של איגרות חוב מוחזקות לפדיון כוללים את המנפיק, התקופה, שיעור הריבית (קופון), התשואה, תדירות התשלומים, מקור ההחזר, מבנה התשלומים של איגרת החוב, ואופציות משובצות.

ד. נושא 326 אינו מכתוב את תהליך החלוקה של נכסים פיננסיים לקבוצות, לצורך הערכה קבוצתית. על כן, על ההנהלה להפעיל שיקול דעת כדי לקבוע מהי החלוקה המתאימה לקבוצות ואת השיטה שתשמש עבור כל קבוצה. על ההנהלה להעריך את חלוקת הנכסים הפיננסיים לקבוצות, על בסיס שוטף, כדי לקבוע אם הנכסים הפיננסיים בקבוצה ממשיכים לחלוק מאפייני סיכון דומים. אם לנכס פיננסי אין יותר מאפייני סיכון שדומים למאפייני הסיכון של נכסים אחרים בקבוצה שלו, יש להוציאו מקבוצה זו ולהעבירו לקבוצה אחרת של נכסים החולקים מאפייני סיכון דומים, אם קיימת קבוצה כזו.

ה. אם לנכס פיננסי אין יותר מאפייני סיכון שדומים למאפייני הסיכון של נכסים אחרים, יש להעריך את הפסדי האשראי שצפויים בגין אותו נכס באופן פרטני. נכסים שהוערכו באופן פרטני לא ייכללו בהערכה הקבוצתית של הפסדי האשראי הצפויים.

6. שיטות אומדן של הפסדי אשראי צפויים

א. נושא 326 אינו דורש שימוש בשיטת אומדן הפסד ספציפית לצורך קביעת ההפרשות להפסדי אשראי. ניתן ליישם שיטות שונות לצורך אומדן יכולת הגבייה הצפויה של נכסים פיננסיים, ושיטות אלה מיושמות בדרך כלל באופן עקבי לאורך זמן. אין הכרח ליישם את אותה שיטת אומדן הפסד לכל הנכסים הפיננסיים. ההנהלה אינה מנועה מלבחור שיטה שונה כאשר היא קובעת כי השיטה תביא לידי אומדן טוב יותר של ההפרשות להפסדי אשראי.

ב. שיטה עקבית לקביעת הפרשה להפסדי אשראי שתוכננה ויושמה כראוי צריכה להניב את האומדן הטוב ביותר של התאגיד הבנקאי לתורת ההפרשה להפסדי אשראי שלו. לפיכך על התאגיד הבנקאי להתאים את יתרת ההפרשה להפסדי אשראי, כלפי מעלה או כלפי מטה, בכל תקופת דיווח, כתוצאה מהבדלים שקיימים בין התוצאות של התהליך השיטתי לקביעת ההפרשה לבין יתרת ההפרשה הקיימת בספר הראשי.

ג. ההנהלה רשאית ליישם שיטת שיעור הפסד (loss-rate),⁵ שיטת הסתברות לכשל/הפסד בהינתן כשל (PD/LGD), שיטת שיעור נדידת אשראי (Roll-Rate), שיטת תזרים מזומנים מהוון (discounted cash flow), שיטה המשתמשת בלוחות גיול, או שיטה סבירה אחרת לאמידת הפסדי אשראי צפויים. השיטה או השיטות הנבחרות צריכות להתאים לנכסים הפיננסיים העומדים להערכה, לגודלו ולמורכבותו של התאגיד הבנקאי.

ד. בשיטת שיעור הפסד שיעורי ההפסד בדרך כלל משקפים את ניסיון הפסדי האשראי ההיסטורי של התאגיד הבנקאי בהתאם לתקופה החוזית שנותרה לפירעון של כל קבוצת הלוואות, כשהם מותאמים כדי לשקף את המידה שבה ההנהלה צופה כי התנאים הקיימים והתחזיות הסבירות והניתנות לביסוס יהיו שונים מן התנאים אשר שררו בתקופה שבמהלכה הוערך המידע ההיסטורי.

ה. בכל שיטה שתיבחר על ידי התאגיד הבנקאי לקביעת מדידות של הפסדי אשראי, על התאגיד הבנקאי להראות, תוך תיעוד, ששיטות מדידת ההפסד ששימשו לאמידת ההפרשה להפסדי אשראי לכל קבוצה של תיק האשראי, נקבעו בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית ובהתאם להוראות הדיווח לציבור במועד הדוח הכספי.

7. התקופה החוזית של נכס פיננסי

נושא 326 דורש מתאגיד בנקאי למדוד את אומדן הפסדי האשראי הצפויים לאורך התקופה החוזית של נכסיו הפיננסיים, בהתחשב בפירעונות מוקדמים צפויים. חידושים, הארכות, ושינויים בתנאי החוב מוחרגים מהתקופה החוזית של הנכסים הפיננסיים לצורך אומדן ההפרשה להפסדי אשראי, אלא אם כן אופציות החידוש או ההארכה הן חלק מהחווה המקורי או המתוקן ואינן ניתנות לביטול ללא תנאי על ידי התאגיד הבנקאי. אם אופציות חידוש או הארכה כאלה קיימות, ההנהלה חייבת להעריך את הסבירות שהלווה יממש אופציות אלה כאשר היא קובעת את התקופה החוזית.

8. מידע על הפסדים היסטוריים

א. מידע על הפסדים היסטוריים מספק בדרך כלל בסיס להערכת הפסדי האשראי הצפויים על ידי התאגיד הבנקאי. מידע על הפסדים היסטוריים יכול להתבסס על מידע פנימי, מידע חיצוני או שילוב של השניים. על ההנהלה לבחון אם צריך להתאים את המידע על ההפסדים ההיסטוריים בשל הבדלים במאפייני הסיכון הספציפיים של הנכסים הנוכחיים, כגון הבדלים בתקני החיתום, בתמהיל התיק, או כאשר התקופות לפירעון והתנאים האחרים של הנכסים ההיסטוריים אינם משקפים את התנאים החוזיים של הנכסים הפיננסיים העומדים להערכה במועד הדיווח.

ב. במקרה זה על ההנהלה לבחון אם דרושות התאמות נוספות למידע על ההפסדים ההיסטוריים, כדי לשקף את ההבדלים בין התנאים הנוכחיים והתחזיות הסבירות

⁵ ניתן ליישם שיטות שיעור הפסד שונות לאמידת הפסדי אשראי צפויים במסגרת שיטת CECL. שיטות אלה כוללות את שיטת התקופה הממוצעת לפירעון (WARM), ניתוח בציר (vintage), שיטת תמונת מצב (Snapshot) או תיק פתוח (Open Pool).

והניתנות לביסוס לבין התנאים ששררו במהלך תקופת ההפסד ההיסטורי. ההתאמות למידע על הפסדים היסטוריים יכולות להיות כמותיות או איכותיות במהותן, ועליהן לשקף שינויים הקשורים לנתונים רלוונטיים (כגון שינויים בשיעורי האבטלה, פיגורים, או גורמים אחרים הקשורים לנכסים הפיננסיים).

9. תחזיות סבירות וניתנות לביסוס

א. נושא 326 דורש מן ההנהלה, כי לצורך אומדן הפסדי אשראי צפויים, היא תביא בחשבון מידע צופה פני עתיד שהוא סביר וניתן לביסוס, שהוא גם רלוונטי להערכת יכולת הגבייה של תזרימי מזומנים. תחזיות סבירות וניתנות לביסוס יכולות להתייחס לכל התקופה החוזית של נכס פיננסי או לתקופה קצרה מהתקופה החוזית. נושא 326 אינו מכתוב שיטה ספציפית לקביעת תחזיות סבירות וניתנות לביסוס ואינו כולל קווים ברורים לקביעת משך הזמן המזערי או המרבי של תקופת או תקופות החיזוי הסבירות וניתנות לביסוס.

ב. יש להפעיל שיקול דעת לצורך קביעת התקופה או התקופות המתאימות עבור כל תאגיד בנקאי. תחזיות סבירות וניתנות לביסוס יכולות להשתנות לפי מגזר האשראי או לפי נתון בודד שנכלל בתחזית. תחזיות אלה עשויות לכלול נתונים ממקורות פנימיים, ממקורות חיצוניים, או משילוב של השניים. ההנהלה אינה נדרשת לחפש את כל המידע האפשרי או להשקיע עלות ומאמץ מופרזים כדי לאסוף נתונים עבור תחזיותיה. עם זאת, אין להתעלם ממידע רלוונטי שזמין באופן סביר לצורך הערכת יכולת הגבייה של תזרימי המזומנים. על ההנהלה להעריך את נאותות התקופה או התקופות הסבירות והניתנות לביסוס בכל תקופת הדיווח, בעקבות לנתונים אחרים המשמשים לצורך אומדן הפסדי האשראי הצפויים.

ג. תאגידים בנקאיים רשאים לפתח תחזיות סבירות וניתנות לביסוס על ידי שימוש בתרחיש כלכלי אחד או יותר. נושא 326 אינו דורש שימוש במספר תרחישים כלכליים, אולם תאגידים בנקאיים אינם מנועים מלהביא בחשבון מספר תרחישים כלכליים לצורך אומדן הפסדי אשראי צפויים.

10. חזרה (Reversion)

א. כאשר התקופה החוזית של נכס פיננסי נמשכת מעבר לתקופה הסבירה והניתנת לביסוס, נושא 326 דורש לחזור (Reverting) ולהשתמש במידע על הפסדים היסטוריים, או באומדן מקורב מתאים, עבור אותן תקופות שמעבר לתקופת התחזית הסבירה והניתנת לביסוס (לרוב מכונה "תקופת החזרה" (Reversion Period)). ההנהלה רשאית לחזור ולהשתמש במידע על הפסדים היסטוריים עבור כל נתון בודד שנכלל בתחזית, או על בסיס אומדן ההפסד המלא.

ב. נושא 326 אינו דורש יישום של שיטת חזרה ספציפית או שימוש בתקופת חזרה ספציפית. החזרה לשימוש במידע על הפסדים היסטוריים יכולה להתבצע מיידית, על בסיס קו ישר, או בכל שיטה הגיונית ושיטתית. ההנהלה רשאית ליישם טכניקות חזרה שונות בהתאם לסביבה הכלכלית או לתיק הנכסים הפיננסיים. טכניקות חזרה אינן נחשבות לבחירת מדיניות חשבונאית, ויש להעריך את הנאותות שלהן בכל תקופת הדיווח, בעקבות לנתונים אחרים המשמשים לצורך אומדן הפסדי האשראי הצפויים.

ג. נושא 326 אינו מפרט מהו המידע על הפסדים היסטוריים שבו יש להשתמש בתקופת החזרה. מידע זה על ההפסדים ההיסטוריים יכול להתבסס על הפסדים ממוצעים בטווח הארוך או על הפסדים שהתרחשו במהלך תקופה או תקופות היסטוריות ספציפיות. ההנהלה רשאית להשתמש במספר תקופות היסטוריות שאינן רצופות. על ההנהלה להימנע מלבצע התאמות למידע על ההפסדים ההיסטוריים בגין התנאים הכלכליים הקיימים או בגין ציפיות לתנאים כלכליים עתידיים, עבור תקופות שהן מעבר לתקופה הסבירה והניתנת לביסוס. עם זאת, עליה לבחון את הצורך לבצע התאמות למידע על הפסדים היסטוריים בשל הבדלים במאפיינים הספציפיים של הנכסים הנוכחיים, כגון הבדלים בתקני החיתום, בתמהיל התיק, או כאשר תנאי הנכסים ההיסטוריים אינם משקפים את התנאים החוזיים של הנכסים הפיננסיים העומדים להערכה במועד הדיווח.

11. התאמות לגורמים איכותיים

א. אומדן ההפרשות להפסדי אשראי צריך להביא בחשבון את כל הגורמים המשמעותיים הרלוונטיים ליכולת הגבייה הצפויה של הנכסים הפיננסיים של התאגיד הבנקאי במועד הדיווח. ההנהלה יכולה להתחיל את תהליך האומדן של הפסדי האשראי הצפויים על ידי קביעת המידע על הפסדים היסטוריים של התאגיד הבנקאי, או על ידי השגת נתונים אמניים ורלוונטיים המהווים קירוב לנתוני הפסד היסטוריים עבור כל קבוצה של נכסים פיננסיים שיש להם מאפייני סיכון דומים. הפסדי אשראי היסטוריים (או אפילו מגמות אחרונות בהפסדים) בדרך כלל אינם מהווים, כשלעצמם, בסיס מספיק לקביעת הרמה המתאימה של ההפרשות להפסדי אשראי.

ב. על ההנהלה לשקול אם יש צורך בהתאמה איכותית של אומדני הפסדי האשראי הצפויים למידע שעדיין לא הובא בחשבון בתהליך אומדן ההפסדים. ההתאמות הללו לגורמים איכותיים יכולות להגדיל או להקטין את האומדן של ההנהלה של הפסדי האשראי הצפויים. התאמות לא נכללות בשל מידע שכבר הובא בחשבון ונכלל בתהליך אומדן ההפסדים.

ג. על ההנהלה להביא בחשבון ולתעד את הגורמים האיכותיים הרלוונטיים לתאגיד הבנקאי במועד הדיווח, שעשויים לכלול, בין היתר⁶:

- (1) המהות, ההיקף והתנאים של הנכסים הפיננסיים של התאגיד הבנקאי, וכן מגמות בגורמים אלה;
- (2) קיום, גידול, והשפעה של ריכוזי אשראי כלשהם;
- (3) ההיקף, החומרה ומגמות של נכסים פיננסיים בפיגור, לא צוברים ובסיווג שלילי, של מחיקות חשבונאיות ושל גביית חובות שנמחקו חשבונאית⁷;
- (4) שווי הביטחון בהלוואות שגבייתן אינה מותנית בביטחון⁸;

⁶ בנוסח משולבים גורמים שפורסמו על ידי צוות ה-SEC במסגרת ההנחיות שנכללו ב-SAB119.

⁷ הלוואות בסיווג או דירוג שלילי הן הלוואות בסיווג נחות (או שווה-ערך) או סיווג מסוכן יותר במסגרת מערכת סיווג ההלוואות של התאגיד הבנקאי.

⁸ למידע נוסף על הלוואות שגבייתן מותנית בביטחון, עיינו בפרק "נכסים פיננסיים שגבייתם מותנית בביטחון" בנספח זה.

- (5) המדיניות והנהלים של התאגיד הבנקאי, לרבות שינויים ברמת הסיכון, במדיניות האשראי, בתקני החיתום, בנוהג לגביית חובות, למחיקה חשבונאית, ולגביות של סכומים שנמחקו חשבונאית;
- (6) איכותה של פונקציית סקירת האשראי של התאגיד הבנקאי;
- (7) הניסיון, היכולת, והעומק של הסגל המטפל בהלוואות, בהשקעות, ובגביית חובות, ושל חברי הנהלה וסגל רלוונטי אחר;
- (8) השפעות של שינויים בציפיות לפירעונות מוקדמים או בגורמים אחרים המשפיעים על ההערכה של התקופה החוזית של ההלוואות;
- (9) מצב הענפים בהם פועל התאגיד הבנקאי;
- (10) השפעתם של גורמים סביבתיים אחרים, כמו הסביבה הרגולטורית, המשפטית או הטכנולוגית; התחרות; ואירועים כמו אסונות טבע⁹; וכן
- (11) שינויים בפועל ושינויים צפויים בהתפתחויות ובתנאים הכלכליים והעסקיים, הבינלאומיים, הלאומיים, האזוריים והמקומיים¹⁰, שבהם פועל התאגיד הבנקאי, המשפיעים על יכולת הגבייה של נכסים פיננסיים. האמור כולל, בין היתר, השפעות של כל שינוי בתחזיות כלכליות סבירות וניתנות לביסוס, וכן תיעוד של מקורות מידע זמינים ורלוונטים שתומכים או סותרים את התחזיות של התאגיד הבנקאי.

ד. ההנהלה עשויה להביא בחשבון את הגורמים הכמותיים הנוספים הבאים, שהינם ספציפיים לאיגרות חוב מוחזקות לפדיון במועד הדיווח:¹¹

- (1) השפעתם של שינויים שבוצעו לאחרונה באסטרטגיות ובמדיניות ההשקעה;
- (2) הקיום וההשפעה של שיטות הקצאת הפסד, ההגדרה של כשל, השפעת טריגרים של רמת ביצוע ושווי שוק, וחיזוקי אשראי ונזילות הקשורים לאיגרות החוב;
- (3) ההשפעה של נחיתות מבנית וירידה בביטחונות על ביצועי הרובד (tranche performance) של איגרות חוב;
- (4) איכות החיתום של ביטחון כלשהו המגבה איגרות חוב; וכן
- (5) השפעתן של התניות משפטיות הקשורות לאיגרות חוב.

ה. הכיוון של שינויים ברמת ההפרשות להפסדי אשראי של תאגיד בנקאי לא תמיד יהיה עקבי לכיוון של השינויים ברמת ההתאמות לגורמים האיכותיים שמבוצעות בשל שילובן של תחזיות סבירות וניתנות לביסוס באומדן ההפסדים הצפויים. לדוגמה, אם יש מגמה ניכרת של שיפור באיכות האשראי של כל חלקי התיק של התאגיד הבנקאי בשנים האחרונות, אך הערכת ההנהלה לתחזיות סבירות וניתנות לביסוס מצביעה על הרעה

⁹ לרבות שינויים בתמריצים או בנכונות של הלווים לעמוד בהתחייבויותיהם.

¹⁰ השינויים וההתפתחויות בתנאים הכלכליים והעסקיים שיכללו בהתאמות לגורמים האיכותיים יתמקדו בגורמים שמשפיעים על יכולת הגבייה של הנכסים הפיננסיים של התאגיד הבנקאי ושהם רלוונטיים לתיקי הנכסים הפיננסיים שלו. לדוגמה, גורם כלכלי בגין האבטלה הנוכחית או החזויה ברמה הארצית יכול להעיד על שוק עבודה חזק המבוסס על שיעורי אבטלה נמוכים ברמה ארצית, אך שיעור אבטלה מקומי שעשוי להיות גבוה יותר משמעותית, כגון עקב סגירה בפועל או חזויה של מעסיק מקומי גדול, יכול להיות רלוונטי יותר ליכולת הגבייה של הנכסים הפיננסיים של התאגיד הבנקאי.

¹¹ רשימה זו אינה ממצה ולא כל הגורמים הנמנים בה יהיו בהכרח רלוונטיים לכל התאגידים הבנקאיים.

צפויה באיכות האשראי של הנכסים הפיננסיים של התאגיד הבנקאי במהלך תקופת החיזוי, שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מהתיק עשוי לגדול.

12. נכסים פיננסיים שגבייתם מותנית בביטחון

- א. נושא 326 מתאר נכס פיננסי מותנה בביטחון כנכס פיננסי שעבורו הפירעון צפוי להתקבל במהותו באמצעות תפעול או מכירה של הביטחון, כאשר הלווה, על סמך הערכת התאגיד הבנקאי, נמצא בקשיים פיננסיים במועד הדיווח. לפי הוראות הדיווח לציבור, ההפרשה להפסדי אשראי בגין הלוואה שגבייתה מותנית בביטחון נמדדת לפי השווי ההוגן של הביטחון, בין אם תפיסת הנכסים צפויה ובין אם לאו.
- ב. בעת אומדן ההפרשה להפסדי אשראי של הלוואה שגבייתה מותנית בביטחון, נושא 326 דורש שהשווי ההוגן של הביטחון יותאם כדי להביא בחשבון אומדן של עלויות למכירה, אם ההחזר או הפירעון של הלוואה תלוי במכירת הביטחון. התאמות להפרשה להפסדי אשראי בגין אומדן העלויות למכירה אינן מבוצעות כאשר ההחזר של הלוואה שגבייתה מותנית בביטחון צפוי להתקבל מתפעול הביטחון.
- ג. שווי ההוגן של הביטחון המבטיח הלוואה שגבייתה מותנית בביטחון עשוי להשתנות עם הזמן. אם השווי ההוגן של הביטחון במועד הערכת ההפרשה להפסדי אשראי ירד מאז מועד ההערכה האחרון של ההפרשה להפסדי אשראי, נדרש להגדיל את ההפרשה כדי לשקף את הירידה הנוספת בשווי ההוגן של הביטחון. באופן דומה, אם השווי ההוגן של הביטחון עלה במועד הערכת ההפרשה להפסדי אשראי, העלייה בשווי ההוגן של הביטחון משתקפת דרך הקטנת ההפרשה להפסדי אשראי. הפרשה שלילית כלשהי להפסדי אשראי שמתקבלת, לא תעלה על הסכום שנמחק חשבונאית קודם לכן. השינויים בשווי ההוגן של הביטחון שמתוארים לעיל, צריכים להיות מבוססים ומתועדים באמצעות הערכות שמאי (appraisals) או הערכות שווי (evaluations). יש לבצע הערכה תקופתית של תהליך קביעת השווי ההוגן של הביטחון. במסגרת הערכת תהליך קביעת השווי ההוגן של הביטחון ניתן לעשות שימוש בהשוואה תקופתית של הערכות השווי למחירי המכירה בפועל של נכסים ספציפיים שנמכרו.

13. בוטל¹²

14. נכסים שנרכשו עם הרעת אשראי

א. נושא 326 מגדיר את המונח נכסים שנרכשו עם הרעת אשראי (Purchased Credit-Deteriorated – PCD). נכסים שנרכשו עם הרעת אשראי הם נכסים פיננסיים שנרכשו, אשר, נכון למועד רכישתם, חלה בהם ממועד יצירתם הרעה שאיננה זניחה (more-than-insignificant) באיכות האשראי כפי שנקבע על ידי הערכת הרוכש. נושא 326 אינו כולל הגדרה מחייבת למונח הרעה שאיננה זניחה באיכות האשראי. על הנהלת התאגיד הבנקאי הרוכש לקבוע ולתעד תהליך סביר שישמש כדי לקבוע באופן עקבי מה מהווה הרעה שאיננה זניחה באיכות האשראי.

ב. בעת רישום הרכישה של נכסים שנרכשו עם הרעת אשראי, סכום הפסדי האשראי הצפויים נכון למועד הרכישה מתווסף למחיר הרכישה של הנכסים הפיננסיים, במקום לרשום הפסדים אלה בהוצאות בגין הפסדי אשראי. הליך זה קובע את בסיס העלות המופחתת (Amortized Cost Basis) של הנכסים שנרכשו עם הרעת אשראי. כל הפרש בין יתרת הקרן שטרם שולמה של הנכסים שנרכשו עם הרעת אשראי לבין בסיס העלות המופחתת של הנכסים נכון למועד הרכישה, הוא ניכיון או פרמיה שאינן קשורות לאשראי (non-credit). ההפרשה המקורית להפסדי אשראי והניכיון או הפרמיה שאינן קשורות לאשראי הנקבעות על בסיס קבוצתי במועד הרכישה, מוקצות בנפרד לכל נכס שנרכש עם הרעת אשראי.

ג. לאחר הרכישה, יש להתאים את ההפרשות להפסדי אשראי בגין הנכסים שנרכשו עם הרעת אשראי בכל מועד דיווח, בהתאם לזקיפה התואמת לזכות או לחובת ההוצאות בגין הפסדי אשראי כדי לשקף את אומדן ההנהלה הנוכחי של הפסדי האשראי הצפויים. הניכיון שאינו קשור לסיכון אשראי שנרשם במועד הרכישה ייצבר להכנסות ריבית על פני יתרת חייהם של הנכסים שנרכשו עם הרעת אשראי, על בסיס תשואה בלתי משתנה.

15. נכסים פיננסיים עם הסכמי שימור ביטחון

א. תאגידים בנקאיים עשויים להחזיק נכסים פיננסיים המובטחים על ידי ביטחון (כגון איגרות חוב) ואשר כפופים להסכמי שימור ביטחון הדורשים מן הלווה לחדש (replenish) באופן מתמשך את סכום הביטחון המבטיח את הנכס. אם השווי ההוגן של הביטחון פוחת, הלווה נדרש לספק ביטחון נוסף כפי שמפורט בהסכם.

ב. נושא 326 כולל הקלה פרקטית עבור נכסים פיננסיים עם הסכמי שימור ביטחון שבהם הלווה נדרש לספק ביטחון הגבוה או שווה לבסיס העלות המופחתת של הנכס וצפוי לחדש באופן מתמשך את הביטחון. באותם מקרים, קיימת להנהלה האפשרות לבחור ליישם את ההקלה הפרקטית של שימור הביטחון ולמדוד את הפסדי האשראי הצפויים של נכסים כשירים אלה על בסיס השווי ההוגן של הביטחון.¹³ אם השווי ההוגן של הביטחון גבוה

¹³ לדוגמה, תאגיד בנקאי מתקשר בהסכם רכש חוזר עם הסכם שימור ביטחון. ייתכן שההנהלה לא תחויב לרשום את הפסדי האשראי הצפויים בכל מועד דיווח, כל עוד שווי ההוגן של הביטחון גדול מבסיס העלות המופחתת של הסכם הרכש החוזר. ראו סעיף 326-20-55-46 לקודיפיקציה למידע נוסף.

מבסיס העלות המופחתת של הנכס הפיננסי, וההנהלה צופה שהלווה יחדש את הביטחון ככל שיידרש, התאגיד הבנקאי עשוי לקבוע כי הציפייה לאי תשלום של בסיס העלות המופחתת היא אפס, כאשר היא מיישמת את ההקלה הפרקטית של שימור הביטחון. בדומה לכך, אם השווי ההוגן של הביטחון במועד הדיווח נמוך מבסיס העלות המופחתת של הנכס הפיננסי, וההנהלה צופה שהלווה יחדש את הביטחון ככל שיידרש, ההפרשה להפסדי אשראי מוגבלת להפרש שבין השווי ההוגן של הביטחון במועד הדיווח לבין בסיס העלות המופחתת של הנכס במועד הדיווח לצורך יישום ההקלה הפרקטית של שימור הביטחון.

16. ריבית לקבל שנצברה

א. נושא 326 כולל ריבית לקבל שנצברה (accrued interest receivable) בבסיס העלות המופחתת של נכס פיננסי. כתוצאה מכך, ריבית לקבל שנצברה נכללת בסכומים שעבורם נאמדות הפרשות להפסדי אשראי. ככלל, כל ריבית לקבל שנצברה שאינה ניתנת לגבייה נמחקת חשבונאית כנגד ההפרשה להפסדי אשראי הקשורה אליה.

ב. נושא 326 מתיר לבצע מספר בחירות בלתי תלויות לגבי מדיניות חשבונאית הקשורה לריבית לקבל שנצברה, אשר משנות את הטיפול החשבונאי המתואר בסעיף הקודם. הבחירות הללו נעשות בעת אימוץ נושא 326, ועשויות להשתנות לפי קבוצות חובות או סוג עיקרי של נייר ערך. הבחירות¹⁴ הזמינות במדיניות החשבונאית הן:

- (1) הנהלה רשאית לבחור שלא למדוד הפרשות להפסדי אשראי בגין ריבית לקבל שנצברה אם ריבית שנצברה שאינה ניתנת לגבייה נמחקת חשבונאית באופן מהיר (timely manner). על ההנהלה להגדיר ולתעד את ההגדרה שלה של מחיקה חשבונאית שמבוצעת באופן מהיר.
- (2) הנהלה רשאית לבחור למחוק חשבונאית ריבית לקבל שנצברה על ידי ביטול הכנסת הריבית, הכרה בהפסד באמצעות הוצאות בגין הפסדי אשראי, או באמצעות שילוב של שתי השיטות¹⁵.

17. נכסים פיננסיים עם ציפייה לאי-תשלום עומדת על אפס

א. עשויים להיות נכסים פיננסיים מסוימים שעבורם הציפייה לאי-תשלום עומדת על אפס לאחר הערכת המידע על הפסדים היסטוריים, עריכת התאמות חיוניות עבור התנאים הנוכחיים ותחזיות סבירות וניתנות לביסוס, והבאתם בחשבון של כל הסדרי ביטחון או ערבות שאינם חוזים העומדים בפני עצמם (free-standing). הגורמים שיש לשקול כאשר מעריכים אם הציפיות לאי-תשלום עומדות על אפס הן ציפיות נאותות, יכולים לכלול, בין היתר:

- (1) היסטוריה ארוכה של הפסד אשראי אפס;
- (2) נכס פיננסי המובטח במלואו על ידי מזומן או שווי-מזומנים;

¹⁴ הבחירות במדיניות החשבונאית הקשורות לריבית לקבל שנצברה המתוארות בפסקה זו חלות גם על ריבית לקבל שנצברה עבור איגרת חוב זמינה למכירה, אשר, לצורך זיהוי ומדידה של ירידת ערך, מחריגות את הריבית הרלוונטית שנצברה הן מהשווי ההוגן והן מבסיס עלות מופחתת של ניירות הערך.

¹⁵ ראה בהוראות הדיווח לציבור הנחיות נוספות בנוגע לאופן הסיווג של ביטול ריבית לקבל שנצברה בגין חובות לא צוברים.

- (3) דירוגי אשראי גבוהים מסוכנויות דירוג ללא הורדת דירוג צפויה בעתיד;¹⁶
- (4) תשלומי קרן וריבית המובטחים על ידי ערבות של ממשלת ארה"ב;
- (5) המנפיק, הערב, או המממן יכולים להדפיס מטבע משלהם, והמטבע מוחזק על ידי בנקים מרכזיים אחרים כמטבע רזרבות; וכן
- (6) שיעור הריבית על נייר הערך מוכר כשיעור ריבית חסר סיכון.
- ב. צפוי שהלוואה המובטחת במלוואה על ידי מזומנים או שווי-מזומנים, כגון תעודות פיקדון שהונפקו על ידי התאגיד הבנקאי המלווה, תהיה כרוכה בציפיות להפסד אשראי אפס. דוגמאות לאיגרות חוב מוחזקות לפדיון שעשויות להביא לציפיות להפסד אשראי אפס כוללות איגרות חוב של ממשלת ארה"ב וכן ניירות ערך מגובי משכנתאות שהונפקו ומובטחים בערבות של Government National Mortgage Association, the Federal Home Loan Mortgage Corporation, and the Federal National Mortgage Association. ההנחות הקשורות לכך שציפיות להפסד אשראי אפס צריכות להיכלל בתיעוד של התאגיד הבנקאי של ההפרשה להפסדי אשראי.
- 18. אומדן הפסדי אשראי בגין חשיפות אשראי חוץ מאזניות**
- א. נושא 326 דורש מתאגיד בנקאי לאמוד את הפסדי האשראי הצפויים עבור חשיפות אשראי חוץ-מאזניות הנכללות בתחולת נושא 326 על פני התקופה החוזית שבמהלכה חשוף התאגיד הבנקאי לסיכון אשראי. אומדן הפסדי האשראי הצפויים צריך להביא בחשבון את ההסתברות שהמימון יתרחש, וכן את הסכום שצפוי להיות ממומן על פני אומדן יתרת התקופה החוזית של חשיפות האשראי החוץ-מאזניות. ההנהלה לא רושמת אומדן של הפסדי אשראי צפויים עבור חשיפות חוץ-מאזניות הניתנות לביטול ללא תנאי על ידי המנפיק.
- ב. ההנהלה מחויבת להעריך הפסדי אשראי צפויים בגין חשיפות אשראי חוץ מאזניות לכל מועד דיווח. בעוד שהתהליך לאומדן הפסדי אשראי צפויים בגין חשיפות אלה דומה לתהליך שמשמש לאומדן ההפסדים בגין נכסים פיננסיים מאזניים, אומדן זה של הפסדי אשראי אינו נרשם כחלק מההפרשות המאזניות להפסדי אשראי מכיוון שעדיין לא הועברו מזומנים למימון המחויבות החוזית להעמדת האשראי. במקום זאת, אומדני הפסד אלה נרשמים כהתחייבות, נפרדת ומובחנת מההפרשות המאזניות להפסדי אשראי.¹⁷ הסכום שנדרש כדי להתאים את ההתחייבות בגין הפסדי אשראי צפויים לחשיפות אשראי חוץ-מאזניות בכל מועד דיווח ידווח בדוח רווח והפסד.
- ג. מדידת ההפרשה להפסדי אשראי בגין איגרות חוב זמינות למכירה**
19. תת-נושא 30-326 לקודיפיקציה בדבר מכשירים פיננסיים – הפסדי אשראי – איגרות חוב זמינות למכירה (תת-נושא 30-326) מתאר את הטיפול החשבונאי בהפסדי אשראי צפויים הקשורים לאיגרות חוב זמינות למכירה. הפסדי אשראי בגין איגרות חוב זמינות למכירה נאמדים בכל מועד

¹⁶ על ההנהלה לוודא שהיא לא מסתמכת באופן בלעדי על סוכנויות דירוג אלא להכין גם הערכה של עצמה המבוססת על מחקרים של צד שלישי, על סטטיסטיקה של נתוני כשל, ועל נתונים אחרים שעשויים להצביע על הורדה בדירוג האשראי.

¹⁷ ההפרשה להפסדי אשראי הקשורה לחשיפות אשראי חוץ-מאזניות נכללת במסגרת סעיף התחייבויות אחרות.

דיווח כאשר השווי ההוגן נמוך מהעלות המופחתת. תת-נושא 30-326 דורש לחשב הפסדי אשראי באופן פרטני, במקום קבוצתי, בשיטת תזרים מזומנים מהוון, שבאמצעותה ההנהלה משווה את ערכם הנוכחי של תזרימי המזומנים הצפויים לבסיס העלות המופחתת של נייר הערך. הפרשה להפסד אשראי נקבעת כנגד רישום של הוצאה בגין הפסד אשראי, כדי לשקף את רכיב הפסד האשראי של הירידה בשווי ההוגן אל מתחת לעלות המופחתת. אם השווי ההוגן של נייר הערך עולה עם הזמן, כל הפרשה להפסד אשראי שלא נמחקה חשבונאית יכולה להתבטל באמצעות הקטנת הוצאה בגין הפסדי אשראי. ההפרשה להפסד אשראי בגין איגרת חוב זמינה למכירה תוגבל כך שסכומה לא יעלה על סכום ההפרש שבין העלות המופחתת לבין השווי ההוגן הנמוך ממנה, הנקרא רצפת השווי ההוגן.

20. אם בכוונת ההנהלה למכור את איגרת החוב הזמינה למכירה, או שיותר סביר מאשר לא (more likely than not) כי היא תידרש למכור את נייר הערך לפני השבת בסיס העלות המופחתת שלו, אזי ההפרשה להפסד אשראי בגין נייר הערך צריכה להימחק חשבונאית (written off) ותירשם ירידת ערך בבסיס העלות המופחתת (written down) לשווי ההוגן של איגרת החוב במועד הדיווח, כאשר כל ירידת ערך נוספת תיכלל בדוח רווח והפסד.

21. שינוי במהלך תקופת הדיווח ברכיב שאינו נובע מסיכון אשראי של כל ירידת שווי הוגן מתחת לעלות המופחתת של איגרת חוב זמינה למכירה, מדווח ברווח כולל אחר, נטו לאחר מסים רלוונטיים על הכנסה.¹⁸

22. בעת הערכת ירידת ערך של איגרות חוב זמינות למכירה, ההנהלה רשאית להעריך את בסיס העלות המופחתת כולל הריבית לקבל שנצברה, או להעריך את הריבית לקבל שנצברה בנפרד מיתרת בסיס העלות המופחתת. אם ההערכה נפרדת, הריבית לקבל שנצברה מוחרגת הן מהשווי ההוגן של איגרת החוב הזמינה למכירה והן מבסיס העלות המופחתת שלה.¹⁹

¹⁸ ירידת ערך שאינה בגין סיכון אשראי על איגרת חוב זמינה למכירה שלא נדרש לרשום אותה באמצעות הפרשה להפסדי אשראי תדווח ברווח כולל אחר כמתואר בסעיף 2-35-30-326 לקוד יפיקציה.

¹⁹ הבחירות במדיניות החשבונאית המתוארות בפרק "ריבית לקבל שנצברה" בנספח זה חלות על ריבית לקבל שנצברה הנרשמת בגין איגרת חוב זמינה למכירה, אם תאגיד בנקאי מחריג את הריבית הרלוונטית לקבל שנצברה הן מהשווי ההוגן והן מבסיס העלות המופחתת של נייר הערך למטרות זיהוי ומדידה של ירידת ערך.

ד. תקני תיעוד

23. יש לקבוע את ההפרשות להפסדי אשראי ואת ההוצאות בגין הפסדי אשראי בהתאם להוראות הדיווח לציבור ולכללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית. הפרשות להפסדי אשראי והוצאות בגין הפסדי אשראי צריכות להיות מתועדות היטב, ולכלול הסברים ברורים לגבי הניתוחים וההיגיון ששימשו בסיס לקביעת ההפרשה. המדיניות השיטתית, הנהלים, ומערכות הבקרה צריכים להתאים לגודל, למורכבות, למבנה הארגוני, לסביבה והאסטרטגיה העסקית, לתאבון לסיכון, למאפייני הנכסים הפיננסיים, לנוהלי מתן הלוואות, לאסטרטגיית ההשקעה, ולמערכות ניהול המידע של התאגיד הבנקאי.²⁰ בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית ובהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים יש לשמור, לנתח, לבסס ולתעד את נאותות ההפרשה להפסדי אשראי וההוצאות להפסדי אשראי.
24. המדיניות והנהלים החלים על תהליכי ההפרשה להפסדי אשראי של התאגיד הבנקאי והבקורות על תהליכים אלה יתוכננו, יוטמעו, ויתוחזקו באופן שמאפשר אומדן סביר של הפסדי האשראי הצפויים בגין נכסים פיננסיים וחשיפות אשראי חוץ-מאזניות במועד הדיווח. על המדיניות והנהלים לתאר את התהליכים שהנהלה מבצעת על מנת להעריך את איכות האשראי ויכולת הגבייה של תיקי הנכסים הפיננסיים, לרבות תחזיות סבירות וניתנות לביסוס אודות שינויים באיכות האשראי של תיקים אלה, באמצעות תהליך שיטתי ומיושם בעקביות המביא לידי אומדן נאות של ההפרשות להפסדי אשראי. על הנהלה לסקור, ולפי הצורך, לשנות את מדיניות ונוהלי ההפרשה להפסדי אשראי של התאגיד הבנקאי אחת לשנה לפחות, או בתכיפות גבוהה יותר במקרה הצורך.
25. המדיניות והנהלים של התאגיד הבנקאי המתייחסים למערכות, לתהליכים ולבקורות הדרושים כדי לשמור על הפרשה נאותה להפסדי אשראי צריכים להתייחס, בין היתר, לנושאים הבאים:
- א. תהליכים שתומכים בקביעה ובשמירה של רמות נאותות של הפרשות להפסדי אשראי המבוססות על ניתוח מקיף, מתועד היטב, ומיושם בעקביות של תיקי הנכסים הפיננסיים ושל חשיפות האשראי החוץ-מאזניות של התאגיד הבנקאי. הניתוחים ותהליכי אומדן ההפסד המיושמים צריכים להביא בחשבון את כל הגורמים המשמעותיים שמשפיעים על סיכון האשראי ועל יכולת הגבייה של תיקי הנכסים הפיננסיים;
- ב. התפקידים, תחומי האחריות, והפרדת התפקידים של הנהלה הבכירה של התאגיד הבנקאי ואנשי סגל אחרים שתורמים או מספקים מידע (input) בתהליכי ההפרשה להפסדי אשראי, קובעים הפרשות להפסדי אשראי, או סוקרים הפרשות להפסדי אשראי. מחלקות ויחידים אלה עשויים לכלול ניהול חשבונות, דיווח כספי, ניהול פיננסי, ניהול השקעות, מתן הלוואות, צוותי נכסים מיוחדים או צוותי הסדרי הלוואות בעייתיות, צוותי גביות קמעונאיות ותפיסת נכסים, סקירת אשראי, ניהול סיכונים, ביקורת פנימית, ואחרים, לפי הצורך. יחידים המופקדים על תחומי אחריות הקשורים לאומדן הפרשות להפסדי אשראי

²⁰ ההנהלה מתעדת בדרך כלל את המדיניות, הנהלים והבקורות הקשורים להפרשות להפסדי אשראי במסמכי המדיניות החשבונאית או במסמכי מדיניות ניהול סיכונים האשראי של התאגיד הבנקאי, או בשילוב שלהם.

- צריכים להיות כשירים ובעלי הכשרה נאותה, עם יכולת להעביר סוגיות מהותיות לטיפולם של הדרגים המתאימים;
- ג. תהליכים לקביעת התקופה או התקופות ההיסטוריות המתאימות שבהן יש להשתמש כבסיס לאומדן של הפסדי אשראי צפויים, והגישות להתאמת המידע על הפסדי אשראי היסטוריים כדי לשקף הבדלים במאפיינים ספציפיים של הנכסים, וכן תנאים נוכחיים ותחזיות סבירות וניתנות לביסוס, כאשר אלה שונים מן התנאים שהתקיימו בתקופה או בתקופות ההיסטוריות;
- ד. השיטה או השיטות המשמשות לקביעת התקופה החוזית של הנכסים הפיננסיים, כולל הבאה בחשבון של פירעונות מוקדמים צפויים ומצבים בהם התקופה החוזית מוארכת.
- ה. תהליכים לקביעה ולעדכון של הטכניקות והתקופות המתאימות שבהן יעשה שימוש כדי לחזור (revert) לשימוש במידע היסטורי על הפסדי אשראי, כאשר התקופה החוזית של נכס פיננסי או של חשיפת אשראי חוץ-מאזנית עולה על התקופה או על תקופות החיזוי הסבירות והניתנות לביסוס;
- ו. תהליכים לחלוקה לקבוצות של נכסים פיננסיים לצורך אומדן הפסדי אשראי צפויים, והערכה תקופתית של הקבוצות כדי לקבוע אם הנכסים ממשיכים לחלוק מאפייני סיכון דומים;
- ז. השיטה לאומדן גביות צפויות של סכומים שנמחקו חשבונאית בעת המדידה של ההפרשה להפסדי אשראי.
- ח. מערכות איסוף נתונים ודיווח על מידע המספקות את המידע הרלוונטי והאמין הדרוש, באיכות ובהיקף הנדרשים, בין אם הושג באופן פנימי או חיצוני, לביסוס ותיעוד של אומדנים נאותים של הפרשות להפסדי אשראי, לצורך עמידה בהוראות הדיווח לציבור וכללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית;
- ט. תיאור התהליך או התהליכים הלוגיים והשיטתיים של התאגיד הבנקאי לאומדן הפסדים, לצורך קביעה וגיוש של הפסדי האשראי הצפויים על מנת לוודא שההפרשה להפסדי אשראי נרשמת בהתאם להוראות הדיווח לציבור ולכללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית. אלה עשויים לכלול, בין היתר:
- (1) שיקולי דעת של ההנהלה, בחירות של מדיניות חשבונאית ויישום הקלות פרקטיות בקביעת סכום הפסדי האשראי הצפויים;
 - (2) התהליך לקביעה מתי הלוואה היא הלוואה שגבייתה מותנית בביטחון;
 - (3) התהליך לקביעת השווי ההוגן של ביטחון, אם קיים, המשמש כנתון בעת אומדן ההפרשה להפסדי אשראי, לרבות המדיניות לשימוש בהערכות שמאי ובהנחות וחישובים לצורך הערכת השווי, הבסיס לביצוע התאמות כלשהן לקביעת השווי ההוגן, כיצד מחושבות עלויות מכירה, אם קיימות, ומידת העדכניות והמהימנות של הערכות השמאי (appraisals) או הערכות השווי (evaluations);
 - (4) התהליך לקביעה מתי נכס פיננסי מלווה בציפייה לאי תשלום העומדת על אפס;
 - (5) התהליך לקביעת הפסדי האשראי הצפויים לגבי נכס פיננסי עם הוראה לשימור ביטחון; וכן

- (6) תיאור וביסוס של גורמים איכותיים המשפיעים על יכולת הגבייה של נכס פיננסי;
- י. כאשר משתמשים בשיטת שיעור הפסד, יש לתעד את הנתונים ההיסטוריים ששימשו לפיתוח הרכיבים של שיעור ההפסד, וכיצד שיעור זה מיושם על בסיס העלות המופחתת של הנכס הפיננסי במועד הדיווח.
- יא. כאשר תאגיד בנקאי משתמש בשיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים צפויים כדי למדוד הפסדי אשראי צפויים, עליו לשמור תיעוד שיתמוך בהנחות ובנתונים שבהם נעשה שימוש כדי לקבוע את הסכום ואת העיתוי של תזרימי המזומנים הצפויים, ואת שיעור הריבית האפקטיבי לפיו הונו תזרימי המזומנים.
- יב. נהלים לאימות וסקירה בלתי תלויים של תהליך אומדן ההפסדים ושל שינויים כלשהם בתהליך לעומת תקופות קודמות;
- יג. תיעוד הקשר בין ממצאי הסקירה התקופתית המפורטת של תיק האשראי לבין סכומי יתרת ההפרשה להפסדי אשראי וההוצאות בגין הפסדי אשראי המדווחים לאותה תקופה.
- יד. מדיניות ונהלים למחיקה חשבונאית מיידיית של נכסים פיננסיים, או חלקים מנכסים פיננסיים, כאשר המידע הזמין מאשר כי הנכסים אינם בני-גבייה, בהתאם להוראות הדיווח לציבור; וכן
- טו. המערכות של הבקורות הפנימיות שמשמשות כדי לוודא כי תהליכי ההפרשה להפסדי אשראי מקוימים ומותאמים תקופתית בהתאם להוראות הדיווח לציבור ולכללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית.
26. בכדי לאמת שיתרת ההפרשה להפסדי אשראי מוצגת באופן נאות, בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית והוראות הדיווח לציבור, וניתנת לביקורת, על ההנהלה להכין מסמך שיסכם את סכום יתרת ההפרשה להפסדי אשראי שתדווח בדוחות הכספיים, תיעוד זה צריך לכלול ראיות מספקות כדי לתמוך בהפרשה להפסדי אשראי ובבקורות הפנימיות על ההפרשה להפסדי אשראי. הנייר המסכם יכלול, לכל הפחות:
- א. התחזיות הכלכליות הסבירות וניתנות לביסוס שבהן השתמשו.
- ב. אומדן הפסדי האשראי הצפויים לפי שיטת או שיטות האומדן ששימשו את התאגיד הבנקאי.
- ג. סיכום של היתרה הנוכחית של ההפרשה להפסדי אשראי.
- ד. הסכום שבו יש לערוך התאמה, אם בכלל, ליתרת ההפרשה להפסדי אשראי.²¹
- ה. טבלאות משנה מפורטות לאומדני ההפסד אשר מסתכמות לטבלת הסיכום, בהתאם לרמת הפירוט הנדרשת כדי לתמוך בניתוח ההפרשה להפסדי אשראי.
27. בדרך כלל, תהליך הסקירה והאישור של ההפרשה להפסדי אשראי של התאגיד הבנקאי מסתמך על נתונים שנכללים בסיכומים המאוחדים האלה. יתכנו מקרים שבהם עובדים בודדים או ועדות, שסוקרים את שיטת קביעת ההפרשה להפסדי אשראי ואת יתרת ההפרשה שנקבעה, מזהים התאמות שיש לבצע באומדני ההפסד כדי שיתקבל אומדן טוב יותר להפסדי האשראי.

²¹ לאחר ההתאמות, לא אמורים להיות הפרשים מהותיים בין אומדן ההפסד המאוחד, כפי שנקבע באמצעות השיטה לקביעת ההפרשה, לבין היתרה הסופית של ההפרשה להפסדי אשראי שדווחה בדוחות הכספיים.

שינויים אלה עשויים לנבוע מהערכה מקיפה של רכיבים ספציפיים בתהליך האומדן ומבחינה מקיפה של אומדן ההפרשה הכוללת במלואו, או ממידע שלא היה ידוע במועד שבו נקבע אומדן ההפסד הראשוני. חשוב ששינויים אלה יערכו בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית והוראות הדיווח לציבור, ויסקרו ויאושרו על ידי עובדים מתאימים. בנוסף, הסיכום צריך לאפשר לכל מי שישקור אותו לאחר מכן להבין את הגורמים שתמכו בביצוע ההתאמות הללו. לפיכך, על ההנהלה לתעד את האופי של התאמות כלשהן, את הדרך שבה הן נמדדו או נקבעו, ואת השיקולים שעמדו בבסיס הביצוע של השינויים. בנוסף, בדרך כלל התייעוד הזה יועבר לגורמים בהנהלה ובדירקטוריון שמקבלים את ההחלטה הסופית בנוגע לסכום ההפרשה להפסדי אשראי.

28. בנוסף, תאגידים בנקאיים בדרך כלל ישמרו תיעוד, שיהיה זמין לבדיקה חיצונית, המבסס את טווח הפסדי האשראי שזוהה, ומבהיר את השיקולים לקביעת האומדן הטוב ביותר בטווח הפסדי האשראי.

29. אם מתרחשים שינויים בתדירות גבוהה במהלך סקירות ההפרשה להפסדי אשראי על ידי ההנהלה או ועדת האשראי, על ההנהלה לשקול לבצע ניתוח מתאים לסיבות לשינויים התכופים ולהעריך מחדש את השיטה בה משתמש התאגיד הבנקאי.

30. מערכות הבקרה הפנימיות על תהליכי אומדן ההפרשה להפסדי אשראי צריכות:

א. לספק מידה סבירה של ביטחון בנוגע לרלוונטיות, לאמינות, ולתקינות של הנתונים ושל מידע אחר המשמש לצורך אומדן הפסדי אשראי צפויים;

ב. לספק מידה סבירה של ביטחון באשר לציות לחוקים ותקנות, להוראות המפקח על הבנקים, ולמדיניות ולנהלים של התאגיד הבנקאי;

ג. לספק מידה סבירה של ביטחון לכך שדוחותיו הכספיים של התאגיד הבנקאי הוכנו בהתאם להוראות המפקח על הבנקים ובהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בארצות הברית;

ד. לכלול תהליך מוגדר היטב ואפקטיבי לסקירה ודירוג של הלוואות, אשר מיושם בעקביות ומזהה, מודד, מנטר, ומדווח על בעיות באיכות האשראי באופן מדויק, שיטתי, ובמועד. על תהליך סקירת הלוואות להגיב לשינויים בגורמים פנימיים וחיצוניים המשפיעים על רמת סיכון האשראי בתיק; וכן

ה. לכלול תהליך מוגדר היטב ואפקטיבי לניטור איכות האשראי בתיק איגרות החוב.

ה. ניתוח ותיקוף המדידה הכוללת של ההפרשות להפסדי אשראי

31. כדי לוודא שהפרשות להפסדי אשראי מוצגות באופן נאות, בהתאם להוראות המפקח על הבנקים ולכללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית, וכי הן ניתנות לבדיקה וביקורת, על ההנהלה לתעד את המדידות של סכומי ההפרשות להפסדי אשראי המדווחים על ידה בדוחות הכספיים, עבור כל סוג של נכס פיננסי (לדוגמה, הלוואות, איגרות חוב מוחזקות לפדיון, ואיגרות חוב זמינות למכירה) וכן עבור חשיפות אשראי חוץ מאזניות. תיעוד זה צריך לכלול חישובים של הפרשות להפסדי אשראי, התאמות איכותיות, והתאמות כלשהן להפרשות להפסדי אשראי, אשר נדרשות כחלק מהתהליך הפנימי לסקירה ובחינה מחודשת. על הדירקטוריון, או ועדת דירקטוריון, לסקור את הערכות ההנהלה ונימוקיה עבור סכומי ההפרשה להפסדי אשראי המדווחים.

32. קיימות טכניקות שונות שיכולות לסייע להנהלה בניתוח ובהערכת ההפרשות להפסדי אשראי. לדוגמה, השוואת האומדנים של הפסדי האשראי הצפויים לסכום המחיקות החשבונאיות שנרשמו בפועל, בסך הכל וברמת תיק, יכולה לאפשר להנהלה להעריך אם תהליך אומדן ההפסדים של התאגיד הבנקאי מתוכנן באופן מספק.²² בנוסף, השוואת אומדן ההפרשות להפסדי אשראי למחיקות החשבונאיות שנרשמו בפועל ברמת תיק הנכסים הפיננסיים, מאפשרת להנהלה לנתח מאפיינים של התיק שחל בהם שינוי, כגון היקף הנכסים או גידול בשיעורי המחיקות החשבונאיות, דבר שעשוי להשפיע על התאמות לתחזיות עתידיות. דוגמאות לתהליכים נוספים כוללות השוואה של ההנחות הקודמות של התאגיד הבנקאי לאינדיקטורים אחרים לביצועי הלוואות בפועל (כגון ציפיות ביחס לחובות בפיגור, לחובות של לווים בקשיים פיננסיים בהם בוצעו שינויים בתנאי החוב, למחיקות חשבונאיות ולגביות של סכומים שנמחקו חשבונאית). הטכניקות המיושמות במקרים אלה לא חייבות להיות מורכבות כדי שתהיינה אפקטיביות, אך כאשר משתמשים בהן, עליהן להתאים לגודלו ולמורכבותו של התאגיד הבנקאי.
33. ניתוח יחסים (Ratio Analysis) עשוי להועיל להערכת הסבירות הכוללת של ההפרשות להפסדי אשראי. ניתוח יחסים מסייע בזיהוי מגמות חריגות או מתפתחות ביחסים בין ההפרשות להפסדי אשראי לבין גורמים אחרים, כמו הלוואות בסיווג או דירוג שלילי, הלוואות בפיגור ולא צוברות, סך הלוואות, מחיקות חשבונאיות היסטוריות ברוטו, מחיקות חשבונאיות היסטוריות נטו, ומגמות היסטוריות של פיגורים וכשל בניירות ערך.
34. השוואת ההפרשות להפסדי אשראי של התאגיד הבנקאי לאלה של תאגידים בנקאיים דומים יכולה להקנות להנהלה מידע מוגבל לגבי אומדני ההפרשה להפסדי אשראי של ההנהלה. על ההנהלה לנהוג בזהירות בבואה לבצע השוואות עם תאגידים בנקאיים דומים, מפני שעשויים להיות הבדלים משמעותיים בין תאגידים בנקאיים דומים מבחינת התמהיל של תיקי הנכסים הפיננסיים, ההנחות הסבירות והניתנות לביסוס בתקופת החיזוי, טכניקות החזרה (reversion), הנתונים המשמשים למידע על הפסדים היסטוריים, וגורמים אחרים.
35. כאשר משתמשים בגישות אלה בזהירות, השוואות של אומדן ההפסדים הצפויים עם המחיקות החשבונאיות בפועל, ניתוח יחסים, והשוואות עם תאגידים בנקאיים דומים יכולים לסייע כבקרה נוספת על סבירות ההנחות והניתוחים של ההנהלה. מאחר שהפרשות נאותות להפסדי אשראי הן אומדנים שספציפיים לכל תאגיד בנקאי, השימוש בהשוואות לא יבטל את הצורך בניתוח מקיף של תיקי הנכסים הפיננסיים ושל הגורמים המשפיעים על יכולת הגבייה שלהם.
36. כאשר תאגיד בנקאי השתמש במסגרת נאותה לצורך אומדן הפסדי האשראי הצפויים, על הדירקטוריון או ההנהלה להימנע מביצוע התאמות נוספות להפרשות להפסדי אשראי שמטרתן היחידה היא דיווח על רמת הפרשות להפסדי אשראי התואמת את החציון, יחס יעד, או סכום מתוקצב בקבוצת התאגידים הבנקאיים הדומים. בנוסף, על הדירקטוריון וההנהלה להימנע

²² תאגידים בנקאיים המיישמים מודלים בתהליך אומדן ההפסדים עשויים לשלב התאמה בגין גורמים איכותיים באומדן הפסדי האשראי הצפויים, כדי לשקף את השונות בין הציפיות להפסדי אשראי במודל לבין ההפסדים ההיסטוריים בפועל כאשר המודל עדיין נחשב מנבא ומתאים לשימוש. על התאגידים הבנקאיים לנטר שונות זו, כמו גם את השינויים בשונות, כדי לקבוע אם השונות היא משמעותית או מהותית דיה כדי להצדיק שינויים נוספים במודל. למידע נוסף אודות תיקוף מודלים ראה סעיף 18 להוראות ניהול בנקאי תקין 310 בדבר ניהול סיכונים.

מביצוע התאמות נוספות להפרשות להפסדי אשראי מעבר לסכומים שנמדדו ותועדו באופן נאות בהתאם לנדרש בנושא 326.

37. לאחר ניתוח ההפרשות להפסדי אשראי, על ההנהלה לתקף באופן תקופתי את תהליך אומדן ההפסדים, ושינויים כלשהם שבוצעו בתהליך, כדי לאשר שהתהליך עדיין מתאים לגודלו של התאגיד הבנקאי, למורכבותו, ולפרופיל הסיכונים שלו. תהליך התיקוף צריך לכלול נהלים לסקירה שיבוצעו על ידי צד עם הידע המתאים, המומחיות הטכנית, והניסיון, ושהינו בלתי תלוי בתהליכי אישור האשראי ואומדן ההפרשה להפסדי אשראי של התאגיד הבנקאי. צד שהוא בלתי תלוי ביחס לתהליכים האלה יכול להיות מצוות הביקורת הפנימית, מיחידת ניהול הסיכונים של התאגיד הבנקאי שאינה תלויה בהנהלה המפקחת על תהליכים אלה, או צד שלישי שהתקשרו עמו בחוזה. אין צורך שצד אחד יבצע את הניתוח כולו מפני שהתיקוף יכול להתחלק בין צדדים בלתי תלויים שונים.²³ בתהליך התיקוף ניתן ליישם נהלים שונים כדי להעריך את סבירות התכנון והביצוע של תהליך קביעת ההפרשה להפסדי אשראי, ואת נאותות הנתונים וההנחות שבהם נעשה שימוש. לעתים קרובות תיקוף עשוי לכלול סקירה, על בסיס בדיקה מדגמית, של מסמכי מקור ושל נתונים והנחות שבהם נעשה שימוש כדי לקבוע שהשיטה שנקבעה מביאה לפיתוח אומדני הפסד סבירים. אם משנים את השיטה בהתבסס על הממצאים של תהליך התיקוף, יש לשמור את התיעוד שמתאר ותומך בשינויים.

ו. תחומי האחריות של הדירקטוריון

38. הדירקטוריון, או ועדה של הדירקטוריון, אחראי לפיקוח על שיקולי הדעת המשמעותיים של ההנהלה ועל האומדנים ששימשו לקביעת הפרשות נאותות להפסדי אשראי. ראיות לפעולות הפיקוח של הדירקטוריון יהיו כפופות לסקירה של מבקרים חיצוניים. על פעולות אלה לכלול, בין היתר:

- א. שמירה על הנהלה מנוסה וכשירה שתפקח על כל פעולות ההפרשה להפסדי אשראי וההוצאה בגין הפסדי אשראי;
- ב. סקירה ואישור של מדיניות אומדן ההפסדים הכתובה של התאגיד הבנקאי, לרבות עדכונים שלה, לפחות אחת לשנה;
- ג. סקירת הערכת ההנהלה של מערכת סקירת ההלוואות וסקירת מסקנות והבסיס של הערכת ההנהלה האם המערכת נאותה ומתאימה לגודלו ולמורכבותו של התאגיד הבנקאי;
- ד. סקירת הערכת ההנהלה לגבי אפקטיביות התהליכים והבקורות לניטור איכות האשראי של תיק ההשקעות;
- ה. סקירת הערכות ההנהלה ונימוקיה לאומדן הסכומים של ההפרשות להפסדי אשראי וההוצאות בגין הפסדי אשראי המדווחים בכל תקופה;

²³ העסקת המבקר החיצוני של התאגיד הבנקאי על מנת שיבצע את תהליך התיקוף המתואר בפסקה זו, כאשר המבקר החיצוני מבצע גם את הביקורת הבלתי תלויה על הדוחות הכספיים של התאגיד הבנקאי, עלולה לפגום באי התלות של רואה החשבון המבקר על פי התקנים החלים הנוגעים לאי תלות רואה החשבון המבקר ולמנוע ממנו לבצע ביקורת בלתי תלויה על הדוחות הכספיים של התאגיד הבנקאי.

- ו. דרישה מן ההנהלה לתקף באופן תקופתי, ובמקרה הנדרש, לעדכן את שיטות אומדן ההפסדים ;
- ז. אישור תכניות לביקורת פנימית וחיצונית המתייחסות להפרשות להפסדי אשראי ; וכן
- ח. סקירת ממצאי ביקורת כלשהם שזוהו, ומעקב אחר התיקון של ממצאים אלה.

ז. תחומי האחריות של ההנהלה

39. ההנהלה אחראית לשמור שההפרשות להפסדי אשראי יהיו ברמות נאותות ואחראית לתעד את הניתוחים שהיא מבצעת בהתאם לעקרונות ולדרישות שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור ובכללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית. על ההנהלה להעריך את ההפרשות להפסדי אשראי שמדווחות במאזן בסוף כל תקופה, ולרשום או להקטין הוצאות קשורות בגין הפסדי אשראי, כדי להביא את ההפרשות להפסדי אשראי לרמה נאותה בכל תאריך דיווח. קביעת סכומי ההפרשות להפסדי אשראי וההוצאות בגין הפסדי אשראי צריכה להתבסס על שיקול הדעת הנוכחי של ההנהלה אודות איכות האשראי של הנכסים הפיננסיים של התאגיד הבנקאי, ועליה להביא בחשבון גורמים פנימיים וחיצוניים רלוונטיים, ידועים וכן צפויים, אשר משפיעים משמעותית על יכולת הגבייה לאורך תקופות חיזוי סבירות וניתנות לביסוס של הנכסים הפיננסיים של התאגיד הבנקאי כמו גם טכניקות חזרה (reversion) נאותות המיושמות לתקופות שמעבר לתקופת החיזוי הסבירות והניתנות לביסוס. הערכות ההנהלה כפופות לסקירה ובדיקה חיצונית.
40. לצורך ביצוע התפקיד על ההנהלה לשמור הפרשות נאותות להפסדי אשראי, עליה לאמץ וליישם מדיניות ונהלים כתובים שמתאימים לגודלו ולאופיו של התאגיד הבנקאי, להיקף פעילותו, ולסיכון הגלום בפעילויות ההלוואה וההשקעה שלו. מדיניות ונהלים אלה צריכים להתייחס לתהליכים ולפעילויות המתוארים בפרק "תקני תיעוד" בנספח זה.
41. ההנהלה מבצעת תפקידים אחרים המסייעים לשמירת הפרשות נאותות להפסדי אשראי. פעילויות אלה כוללות, בין היתר :
 - א. קביעה וקיום פעילויות נאותות של ממשל תאגידי לתהליכי אומדן ההפסדים. פעילויות אלה עשויות לכלול סקירה ובחינה מחדש של ההנחות המשמשות לצורך אומדן הפסדי אשראי צפויים, ועיצוב וביצוע בקורות פנימיות אפקטיביות על שיטות אומדן הפסדי האשראי ;
 - ב. יישום תקופתי של תהליכים להשוואת אומדני הפסדי האשראי למחיקות החשבונאיות שנרשמו בפועל, ברמת התיק ובסך הכל, כדי לאשר כי הסכומים שנרשמו בהפרשות להפסדי אשראי הספיקו לכיסוי הפסדי האשראי בפועל. ניתוח זה תומך בכך שנרשמו הפרשות נאותות להפסדי אשראי ומצביע על היכולת לאמוד הפסדי אשראי צפויים של תהליך אומדן ההפסדים. ניתוח זה לא נועד לשקף את מידת הדיוק של התחזיות הכלכליות של ההנהלה ;
 - ג. תיקוף תקופתי של תהליכי אומדן ההפסדים, לרבות שינויים, אם נעשו בהם, כדי לאשר כי תהליכים אלה נאותים עבור התאגיד הבנקאי ; וכן

ד. מעורבות בניהול סיכונים נאות של צדדים שלישיים המעורבים²⁴ בתהליכי אומדן ההפרשה להפסדי אשראי, אם קיימים, כדי להבטיח שתהליכי אומדן ההפסד מתאימים לרמת הסיכון, למורכבות הקשר עם הצד השלישי, ולמבנה הארגוני של התאגיד הבנקאי.

42. בנוסף, אם תאגיד בנקאי מיישם מודלים לאומדן הפסדים לצורך קביעת הפסדי האשראי הצפויים, על ההנהלה להעריך את המודלים לפני יישומם ולשנות את הלוגיקה וההנחות של המודל, לפי הצורך, כדי לוודא שאומדני ההפסד שיתקבלו יהיו עקביים לנדרש בהוראות הדיווח לציבור ובכללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית. כדי להוכיח עקביות זו, על ההנהלה לתעד את הערכותיה ומסקנותיה בנוגע לנאותות אומדן הפסדי האשראי באמצעות המודלים. כאשר המודלים משמשים למטרות שונות בתאגיד הבנקאי, יש להתאימם ולתקפם באופן ספציפי, לרבות באמצעות ניתוח בדיעבד, כדי להבטיח שיתאימו לשימוש בתהליכי אומדן ההפסדים לצורך קביעת הפרשה להפסדי אשראי. על ההנהלה לתעד ולבסס כל התאמה שמבוצעת במודלים ובתוצרי המודלים, וכל בקרה מפצה המיושמת לצורך קביעת אומדן הפסדי האשראי הצפויים.

²⁴ להנחיות בדבר הדרישות מתאגיד בנקאי שמשמש בספקים במיקור חוץ, ראה הוראת ניהול בנקאי תקין 359A בדבר מיקור חוץ.

נספח 1' – בקרה פנימית על שינויים בתנאים של אשראי מסחרי קטן ואשראי לאנשים פרטיים

1. ההנחיות בנספח זה כוללות דגשים לבקרה פנימית על שינויים בתנאים של אשראי שחל עליו סעיף 5.229 בהוראות הדיווח לציבור.
2. שינוי בתנאי חוב של אשראי שחל עליו סעיף 5.229 בהוראות הדיווח לציבור יכול לסייע ללווים להתגבר על קשיים פיננסיים זמניים, כגון: אובדן מקום עבודה, מצב חירום רפואי, או שינוי בנסיבות משפחתיות כמו אובדן של בן משפחה. מדיניות מתירנית של שינוי בתנאים של אשראי כאמור יכולה להסתיר את מצב הפיגורים והביצועים בתיק, אך שימוש זהיר בכלי זה מקובל, כאשר הוא מבוסס על נכונות מחודשת ויכולת לפרוע את ההלוואה, וכאשר הוא מובנה ונשלט (controlled) על ידי מדיניות פנימית נאותה.
3. על ההנהלה לוודא כי ניהול סיכונים ובקרה פנימית מקיפים ואפקטיביים נקבעים ומתוחזקים כך ששינויים בתנאי חוב נשלטים ומנוטרים בצורה נאותה על ידי ההנהלה. החלטה על שינוי בתנאי חוב, צריכה להיתמך במערכות המידע הניהוליות של התאגיד הבנקאי.
4. מערכות מידע ניהוליות נאותות בדרך כלל מזהות ומתעדות כל הלוואה שעברה שינוי בתנאים, לרבות סוג השינוי שבוצע ומספר הפעמים שפעולה כזו נעשתה. תיעוד מראה בדרך כלל כי עובדי התאגיד הבנקאי התקשרו עם הלווה, כי הלווה הסכים לשלם את הלוואה במלואה, וכי ללווה יש את היכולת לפרוע את ההלוואה. על מנת שיהיו אפקטיביות, מערכות מידע ניהוליות צריכות גם לפקח ולעקוב אחר ההיקף והביצועים של ההלוואות שעברו שינוי בתנאים, לפי סוג השינוי שבוצע, לרבות הלוואות שנכללו בתכנית לייצוב לוויים (placed in a workout program)¹.
5. תאגידים בנקאיים צריכים לאמץ ולעמוד בסטנדרטים מפורשים הקובעים את אופן השימוש בשינוי בתנאי חוב של הלוואות עם מועד סיום ברור ושל הלוואות ללא מועד סיום ברור. הסטנדרטים צריכים להתייחס לכל הפחות לנושאים הבאים:
 - על הלווה להראות נכונות מחודשת ויכולת לפרוע את ההלוואה.
 - הגבלת הכמות והתדירות של שינויים מסוגים שונים בתנאי החוב.
 - מגבלות מינימאליות המתייחסות למספר תשלומים רצופים של קרן וריבית שנדרשים, וכן מגבלות המתייחסות למימון נוסף לצורך ביצוע תשלומים כאמור.
 - מגבלות לגבי שינוי בתנאי חוב שנמצא בפיגור או בחריגה.
6. ההנהלה צריכה להבטיח כי קיים ניהול סיכונים, בקורות פנימיות ובקורות על דיווח מקיפים ואפקטיביים, שנקבעים ומתוחזקים כדי לתמוך בתהליך הגביה וכדי להבטיח הכרה בהפסדים במועד. מערכות מידע ניהוליות צריכות לעקוב אחר ההיסטוריה של הלוואות שעברו שינויים בתנאי חוב, כדי שיהיו אפקטיביות.

העמ' הבא 111-637

¹ לעניין תוכניות לייצוב לוויים, מערכות המידע הניהוליות צריכות לעקוב אחרי ההיסטוריה של הפחתות הקרן, המחיקות החשבוניות והשינויים האחרים של הלוואות שעברו תכניות לייצוב לוויים, לפי סוג התכנית.

31.12.20X0

פעילות לווים בישראל

ציבור - מסחרי

בינוי ונדל"ן - סה"כ

אשראי בדירוג ביצוע

אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי

אשראי בעייתי צובר

אשראי שאינו צובר

מחיקות חשבונאיות במהלך השנה

מסחרי - אחר - סה"כ

אשראי בדירוג ביצוע

אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי

אשראי בעייתי צובר

אשראי שאינו צובר

מחיקות חשבונאיות במהלך השנה

אנשים פרטיים - הלוואות לדיור - סה"כ

60% γυ LTV

LTV מעל 60% ועד 75%

LTV מעל 75%

אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע

אשראי שאינן בפיגור ואינן בדירוג ביצוע

בפיגור של 30 ימים או יותר

אשראי שאינו צובר

מחיקות חשבונאיות במהלך השנה

אנשים פרטיים - אחר - סה"כ

אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע

אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע

בפיגור 30-89 יום

בפיגור של 90 ימים או יותר

אשראי שאינו צובר

מחיקות חשבונאיות במהלך השנה

סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל

סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל

אשראי לא בעייתי

אשראי בעייתי צובר

אשראי שאינו צובר

מחיקות חשבונאיות במהלך השנה

סך הכל אשראי לציבור

31.12.20X-1

[illegible]

פעילות לווים בישראל

ציבור - מסחרי

ציבור - מסחרי

בינוי ונדל"ן - ס

אשראי בדירוג ביצוע

אשראי שאינו בדירוג רפ

אשראני רענינחני צורר

אשר לאו ושאנו צורכ

מספרים שונים

מחלקת חשבונאות במחלק השכר

מסחרי - אחר - סה"כ

אשראי בדירוג ביצוע

אשראי שאינו בדירוג ב

אשראי בעייתי צובר

אשראי שאינו צובר

מחיקות חשבונאיות במהלך השנה

אנשים פרטיים - הלוואות לדיור - סה"כ

60% γυ LTV

LTV מעל 60% ועד 75%

LTV מעל 75%

אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע

אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע

בפיגור של 30 ימים או יותר

אשראי ושאנו צורר

מסיקים פאזיטיוואציע

אנושיות סטטוטורית - אפר - פר"ב

אנשים פזיזים - אלו - אינו

אשר אי שאלנו בפיקוד ובדירוג ביצוע

אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג בי

בפיגור 30-89 יום

בפיגור של 90 ימים או יותר

אשראי שאינו צובר

מחיקות חשבונאיות במהלך השנה

סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל

מדד הכלכלי - סטנדרט

והענין שיש לו חסידים

אשר לא יאמר

אשראי בעייתי צובר

אשראי שאינו צובר

מחיקות חשבונאיות במהלך השנה

סך הכל אשראי לציבור

[illegible]

ביאור 31 - מידע נוסף על סיכון אשׂראי, אשׂראי לציבור והפרשה להפסדי אשׂראי על בסיס מאוחד, סכומים מדווחים, מיליוני ש"ח

מ.ב.2. מידע על חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים

1.ב.2 איכות אשראי ומצב הפיגור של חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים

31.12.20X0			
יתרת חוב רשומה		בעייתי	
לא בעייתי	בפיגור של 30 ימים או לא יותר	צובר הכנסות ריבית	לא צובר ריבית
סך הכל*	0	0	0
מסחרי			
0	0	0	0
אנשים פרטיים - הלוואות לדיו			
0	0	0	0
אנשים פרטיים - אחר			
0	0	0	0
סך הכל אשראי לצובר - פעילות בישראל			
0	0	0	0
סך הכל אשראי לצובר - פעילות בחו"ל			
**0	0	0	0
סך הכל אשראי לצובר			
**0	0	0	0

בשנת 20X0 חובות צריכים שעברו שינוי בתנאים מעלים קדמתם בסך 0 מ' ש"ח (0 מ' ש"ח בשנת 20X1) הפסיקו להיכלל בגילוי, משום שהחקיקה שנת התנאים הבאים:

ליום 31.12.20X0 חובות של לווים בקשיים פיננסיים בסך 0 מ"ש עברו שינוי בתנאים יותר מפעמיים (כון ליום 31.12.20X-1 בסך 0 מ"ש ש"ח)

2.ב.2 איכות אשראי ומצב הפיגור של חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים במהלך שנת הדיווח

[illegible]

ביאור 31 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

על בסיס מאוחד, סכומים מדווחים, מיליוני ש"ח

ב. אשראי לציבור

2.3.3 חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים במהלך שנת הדיווח

חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים						השפעות כספיות של שינוי בתנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים						חובות של לווים בקשיים פיננסיים שכשלו בשנת הדיווח לאחר שעברו שינוי בתנאים**					
סך הכל						סוג השינוי*						סך הכל					
יתרת חוב	% מסך	ויתור	ויתור על הארכת דחיית	תשלומים	רשומה	ויתור על ממוצע ויתור	ממוצע הארכת דחיית תשלומים	ממוצע	קראן	על ריבית	תקופה	ויתור על הארכת דחיית	תשלומים	רשומה	קראן	ויתור על ריבית	תקופה
מ' ש"ח	%	מ' ש"ח	מ' ש"ח	מ' ש"ח	מ' ש"ח	מ' ש"ח	%	חודשים	חודשים	חודשים	מ' ש"ח	מ' ש"ח	מ' ש"ח	מ' ש"ח	מ' ש"ח	מ' ש"ח	מ' ש"ח
בשנת 20X0						בשנת 20X0						בשנת 20X0					
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
בשנת 20X-1						בשנת 20X-1						בשנת 20X-1					
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
בשנת 20X-2						בשנת 20X-2						בשנת 20X-2					
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

פעילות לווים בישראל

מסחרי

אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור

אנשים פרטיים - אחר

סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל

סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל

סך הכל

פעילות לווים בישראל

מסחרי

אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור

אנשים פרטיים - אחר

סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל

סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל

סך הכל

פעילות לווים בישראל

מסחרי

אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור

אנשים פרטיים - אחר

סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל

סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל

סך הכל

* יש לפרט את סוגי השינויים שנעשו בחובות ולתאר את הסוגים העיקריים של ענפי המשק או קבוצות החובות שבהם בוצעו השינויים. אין צורך לתת גילוי לסוגי שינויים שאינם מהותיים. תאגיד בנקאי נדרש להתאים את הביאור למצבו ולהוסיף מידע כמותי ואיכותי כדי לעמוד בדרישות הגילוי בקודיפיקציה.

** חובות שכשלו בשנת הדיווח, לאחר שעברו שינוי בתנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים, במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם כשלו

חשבונאיות. תאגידים בנקאיים נדרשים שלא להביא בחשבון שיטות להפחתת סיכון אשראי.

(2) חשיפות חוץ מאזניות : פריטים חוץ מאזניים בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 203, סעיף 13.

(3) הפרשות להפסדי אשראי או ירידות ערך : הפרשות להפסדי אשראי של חובות למעט איגרות חוב, או ירידות ערך של אגרות חוב בעלות אופי אחר מזמני שנערכו בהתאם להוראות הדיווח לציבור.

(4) יתרות נטו : סך הערך ברוטו בניכוי הפרשות להפסדי אשראי או ירידות ערך בעלות אופי אחר מזמני.

ד. זיקות בין מתכונות גילוי

(1) הסכום ב-[CR1:1/ד] שווה לסכום החיבור של [CR3:1/א,א]

(2) הסכום ב-[CR1:2/ד] שווה לסכום החיבור של [CR3:2/א,א]

33. שינויים במלאי החובות הלא צוברים (CR2)

א. תאגיד בנקאי יפנה לחלקים אחרים בדוח לציבור בו ייכלל מידע על יתרה ותנועה בחובות הלא צוברים.

ב. הפניה תיכלל בתדירות שנתית.

34. גילוי נוסף בנוגע לאיכות האשראי של חשיפות אשראי (CRB)

א. מטרת הלוח היא להשלים את מתכונת הגילוי הכמותית באמצעות מידע על איכות האשראי של חשיפות האשראי בתאגיד הבנקאי.

ב. הגילויים וההפניות יכללו בתדירות שנתית.

ג. לענין לוח זה, חשיפה תוגדר כסיכון אשראי ברוטו¹.

ד. תאגיד בנקאי נדרש לספק את הגילויים הבאים :

גילויים איכותיים

(1) התחולה וההגדרות של חשיפות "בפיגור" ו"לא צוברות" שמשמשות למטרות חשבונאיות וההבדלים, אם קיימים, בין ההגדרה של פיגור וכשל למטרות חשבונאיות ומטרות פיקוחיות.

(2) המידה שבה חשיפות בפיגור (למעלה מ-90 יום) לא נחשבות כפגומות והסיבות לכך.

(3) תיאור השיטות ששימשו לקביעת הפרשות להפסדי אשראי ולירידות ערך של איגרות חוב בעלות אופי אחר מזמני.

(4) ההגדרה של התאגיד הבנקאי לחשיפה של לווה בקשיים פיננסיים שעברה שינוי בתנאים.

גילויים כמותיים

¹ כלומר, לאחר קיזוזים חשבונאיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ובלי להביא בחשבון את ההשפעות של שיטות הפחתת סיכון אשראי, לדוגמא ביטחון וקיזוז (netting). הערה : סיכון האשראי ברוטו ינתן במונחי חוב.

- (5) פירוט החשיפות לפי ענפי משק, לרבות פירוט לחשיפות לא צוברות, הפרשות ומחיקות חשבונאיות קשורות בהתאם לאמור בנספח 5¹.
- (6) פירוט החשיפות לפי יתרת תקופה חוזית לפירעון, בהתאם לאמור בנספח 6¹.
- (7) פירוט החשיפות לפי אזורים גיאוגרפיים, לרבות, אם מהותי, פירוט לחשיפות לא צוברות, הפרשות ומחיקות חשבונאיות קשורות בהתאם לאמור בנספח 7¹.
- (8) תאגיד בנקאי יפנה לחלקים אחרים בדוח לציבור בו נכלל מידע בנושאים שלהלן:
 - א. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי.
 - ב. ניתוח גיול (פיגור) של חשיפות אשראי בפיגור.
 - ג. פירוט חשיפות אשראי של לוויים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים.

הפחתת סיכון אשראי

35. **דרישות גילוי איכותיות בנוגע לשיטות להפחתת סיכון אשראי (CRC)**
 - א. מטרת הלוח היא לתת מידע איכותי על שיטות להפחתת סיכון אשראי.
 - ב. הגילוי יכלול בתדירות שנתית.
 - ג. תאגיד בנקאי נדרש לתת גילוי לפרטים הבאים:
 - (1) מדיניות ותהליכים לגבי קיזוז מאזני וחוף-מאזני, ואינדיקציה למידה שבה התאגיד הבנקאי עושה שימוש בקיזוזים אלה.
 - (2) המאפיינים העיקריים של המדיניות והנהלים להערכת ביטחון וניהול.
 - (3) מידע על ריכוזי סיכון שוק או סיכון אשראי על פי מכשירי הפחתת סיכון אשראי שבשימוש (כלומר, לפי סוג הערב, הגורמים שמספקים את הביטחון, והגורמים מולם מבצעים את נגזרי האשראי (collateral and credit derivative providers)).
36. **שיטות להפחתת סיכון אשראי – סקירה (CR3)**
 - א. מטרת מתכונת גילוי זו היא לתת גילוי להיקף השימוש בשיטות להפחתת סיכון אשראי.
 - ב. הגילוי יכלול בתדירות רבעונית.
 - ג. תאגיד בנקאי נדרש לכלול את כל השיטות להפחתת סיכון אשראי ששימשו אותו להפחתת דרישות ההון ולתת גילוי לכל החשיפות המובטחות. יש לדווח במתכונת הגילוי על יתרות מאזניות (תואמות את הערכים החשבונאיים המדווחים בדוחות הכספיים אך בהתאם לבסיס האיחוד הפיקוחי). אם אין לתאגיד בנקאי אפשרות לחלק לקטגוריות את היתרות המאזניות שמובטחות על ידי ביטחון, ערבויות פיננסיות או נגזרי אשראי ל"חובות, למעט איגרות חוב ו"איגרות חוב", ניתן (1) למזג שני תאים תואמים, או (2) לחלק את הסכום במשקל היחסי של היתרות המאזניות ברוטו; יש להסביר איזו שיטה מיושמת.
 - ד. תאגיד בנקאי נדרש להוסיף הסבר למתכונת הגילוי כדי להבהיר כל שינוי משמעותי שאירע במהלך תקופת הדיווח ואת הגורמים העיקריים לשינויים כאמור.

¹ תאגיד בנקאי יציין כי גילוי זה כולל, בין היתר, סיכונים אשראי שנכללים גם בחלק 5א ובתוספת ב' של הדוח הנפרד.

2) תאגיד בנקאי הערב בנגזר אשראי, יציג את העסקה כחשיפה חוץ מאזנית, לפי סכומו הנקוב של הנגזר.

3) חשיפות מאזניות שנוצרות כתוצאה מהשווי ההוגן החיובי של נגזרי אשראי (הן לגבי תאגיד בנקאי שמוטב בנגזר אשראי והן לגבי תאגיד בנקאי שערב בנגזר האשראי), ידווחו בהתאם למדינת התושבות של הצד הנגדי לנגזר האשראי, בדומה לחשיפות מאזניות העולות מהשווי ההוגן מחוזים נגזרים אחרים.

11. טיפול בחייבים שאינם ניתנים לשיוך למדינה מסוימת

א. אזור גיאוגרפי (geographic regions) - כאשר לא ניתן לזהות באופן ברור (readily identified) את מדינת התושבות, אך ניתן לשייך את החשיפה לאזור גיאוגרפי מסוים (לדוגמה, בהתייחס לקרנות השקעה גלובליות או לביטחון המורכב מסל ניירות ערך ממדינות שונות), ניתן לסווג את החשיפה לאזור הגיאוגרפי הרלבנטי (כגון אירופה, אמריקה הלטינית וכו') ולא למדינה מסוימת. במקרה כזה יש להבהיר בגוף המידע כי החשיפה אזורית ואינה ניתנת לשיוך למדינה מסוימת.

ב. חשיפה לארגונים בינלאומיים ואזוריים - ידווחו כחשיפה באחד מהאזורים שלהלן (1) "בינלאומית" (2) "מערב אירופה" (3) "מזרח אירופה" (4) "אמריקה הלטינית" (5) "אסיה" (6) "אפריקה" (7) "המזרח התיכון".

חשיפה בינלאומית כוללת את מרבית הארגונים בעלי מאפיינים גלובליים, כגון קרן המטבע הבינלאומי והבנק העולמי. למרות האמור לעיל, חשיפה לבנק הבינלאומי להסדרים (Bank for International Settlements) ולבנק המרכזי האירופאי (European Central Bank) תסווג כ"אירופה אחרת" ולא כחשיפה "בינלאומית" או "אזורית".

12. חשיפה למדינות עם בעיות נזילות - במקרים בהם התנאים הנוכחיים במדינה זרה גורמים לבעיות נזילות אשר צפוי שיהיו בעלי השפעה מהותית בהתייחס ליכולת הפרעון שלהם לפרוע את תשלומי קרן או ריבית במועד, יש לכלול גילוי לגבי:

א. תיאור האופי וההשפעה של ההתפתחויות הללו.
ב. ניתוח של השינויים בסכום החשיפה לכל מדינה זרה כזאת (אשר מדווחת בנפרד לפי האמור בסעיף 2 לעיל), לגבי התקופה האחרונה המדווחת, במתכונת המפורטת בדבר "מידע בדבר מדינות זרות עם בעיות נזילות".

ג. כאשר חלק מהותי מסכום החשיפה למדינה עם בעיות נזילות כאמור לעיל, עבר שינוי תנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים במהלך או לאחר השנה האחרונה המדווחת, או אם חלק מהותי מסכום החשיפה כפוף להסכם שינוי תנאים כאמור (או שווה ערך לו) אשר סוכם בעיקרו בין החייב לבין התאגיד הבנקאי (או לוועדה שאורגנה ע"י הבנקים המלווים (creditor banks) במטרה לשאת ולתת בדבר עיקרי הסכם כאמור או שווה ערך אליו), יש לכלול גילוי נפרד ביחס לכל מדינה כדלהלן:

1) מידע בדבר תנאי ההחזר וסכומי החשיפה לפני ביצוע שינוי בתנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים ואחרי ביצוע השינוי בתנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים, שיכלול, לכל הפחות:

א) סכומים שעברו שינוי בתנאים (או כפופים לשינוי בתנאים)

(ב) התקופה הממוצעת המשוקללת לפירעון (כולל תקופות חסד כלשהן):

א. לפני שינוי התנאים

ב. אחרי שינוי התנאים

(ג) שיעור הריבית הממוצע המשוקלל:

א. לפני שינוי התנאים

ב. אחרי שינוי התנאים

(2) תיאור של ההתקשרויות (למשל סעיפים לגבי הלוואות חדשות (new money provisions), הסכמים לחידוש הלוואות או להשאת פקדונות, חידוש תשלומי קרן או ריבית בתוך המדינה) אשר נוצרו או צפוי שיווצרו בקשר לשינוי בתנאים של חובות של לוויים בקשיים פיננסיים.

(3) סכום החשיפות, בנפרד עבור כל מדינה, אשר הוצא או צפוי שיצא ממעמד של חוב פגום שאינו צובר כתוצאה משינוי בתנאים של חובות של לוויים בקשיים פיננסיים.

נספח 7 - חשיפות למדינות זרות (על בסיס מאוזן)¹

חלק א' - מידע בדבר סך כל החשיפות למדינות זרות ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מנסי המאוזן או מעל 20% מהון. לפי הנמנע מילויני שקלים חדשים, ליום 31.12.20X0, ליום 31.12.20X-1

חשיפה מאוזנת ²									
חשיפה מאוזנת מעבר לגבול ²		חשיפה מאוזנת מעבר לגבול ²		חשיפה מאוזנת מעבר לגבול ²		חשיפה מאוזנת מעבר לגבול ²		חשיפה מאוזנת מעבר לגבול ²	
לפרעון עד שנה	לפרעון מעל שנה	לפרעון עד שנה	לפרעון מעל שנה	לפרעון עד שנה	לפרעון מעל שנה	לפרעון עד שנה	לפרעון מעל שנה	לפרעון עד שנה	לפרעון מעל שנה
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0					

שרת "סך הכל מדינות LDC" כוללת את סך החשיפה למדינות המוגדרות כמדינות מחוץ מפותחות (LDC) בהוראת ניהול נקבאי תקין מספר 315 בדבר "הפרשה נוספת לחובות מסופקים", הסכום כולל את נתוני מדינה X, כמפורט בטבלה לעיל;
 חשיפה מאוזנת למדינה זרה כוללת חשיפה מאוזנת מעבר לגבול וחשיפה מאוזנת של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים; חשיפה מאוזנת מעבר לגבול כוללת חשיפה מאוזנת של משרדי התאגיד הבנקאי בישראל לתושבי המדינה הזרה וחשיפה מאוזנת של שלוחות בחו"ל של התאגיד הבנקאי לתושבים שאינם תושבי המדינה שבה ממוקמת השלוחה.
 חשיפה מאוזנת של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים כוללת חשיפה מאוזנת של שלוחות של התאגיד הבנקאי באותה מדינה זרה לתושביה, בניכוי התייבותיות אותן שלוחות (הניכוי מבוצע עד לגובה החשיפה).

¹ על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, בטחונות נזילים וגורמי אשכנזי.
² סיכון אשכנזי מאוזן וחץ מאוזן, סיכון אשכנזי בעייתי וחובות שאינם צוברים מוצגים לפני חשפעת ההפרשה להספדי אשכנזי, ולפני חשפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
³ סיכון אשכנזי במכשירים פיננסיים חץ מאוזנים כפי שחשב לצורך מנבולת חבות של לווה.
⁴ סיכון אשכנזי חץ מאוזן בגין מכשירים נגזרים - ההפרש, אם הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הון שלילי) שנכללו בחבות הלווה, כפי שחשבו לצורך מנבולת על חבות של לווה, לאחר הפחתת סיכון אשכנזי, לבין סיכון האשכנזי המאוזן בגין מכשירים נגזרים של הלווה.
⁵ ממשלות, מוסדות רשמיים ובנקים מרכזיים.

המפקח על הבנקים : הוראות הדיווח לציבור [2] (10/23)	דרישות הגילוי של נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים
עמ' 91 - 651	

חלק ב' - מידע בדבר מדינות שסך החשיפה לכל אחת מהן הינו בין 0.75% לבין 1% מסך הנכסים במאוחד או בין 15% לבין 20% מההון, לפי הנמוך
 [יש לפרט את שמות המדינות]

סכום החשיפות המאזניות המצרפי למדינות זרות על בסיס מאוחד שפורטו בחלק זה: הינו בסך X מ' ש"ח ליום 31.12.20X0 (ליום X 31.12.20X-1 מ' ש"ח)

חלק ג' - מידע בדבר חשיפה מאזנית למדינות זרות עם בעיות נזילות לשנת 20X0 ולשנת 20X-1

יתרות מאזניות				א. תנועה בסכום החשיפה המאזנית למדינות זרות
סה"כ	מדינה ג'	מדינה ב'	מדינה א'	
0	0	0	0	סכום החשיפה בתחילת שנה
0	0	0	0	שינויים נטו בסכום החשיפה לזמן קצר
				שינויים ביתר בחשיפות:
0	0	0	0	חשיפות שהתווספו
0	0	0	0	הכנסת ריבית שנצברה
0	0	0	0	סכומים שנגבו
0	0	0	0	שינויים אחרים (לרבות הפרשות ומחיקות)
0	0	0	0	סכום חשיפה בסוף שנה

ב. מידע בדבר חשיפות מאזניות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים
 [יכלל המידע הנדרש לפי סעיף 12.ג לנספח 7]

ביאור 11 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרטה להפסדי אשראי
על בסיס מאוחד, סכומים מזווחים, מיליוני ₪

ב. אשראי לציבור	30.6.20X0										30.6.20X-1										31.12.20X-1									
	חובות צוברים - מידע נוסף					חובות צוברים - מידע נוסף					חובות צוברים - מידע נוסף					חובות צוברים - מידע נוסף					חובות צוברים - מידע נוסף					חובות צוברים - מידע נוסף				
1. איכות אשראי ופגורים	בציבור של 90					בציבור של 90					בציבור של 90					בציבור של 90					בציבור של 90					בציבור של 90				
פעילות לזווים בישראל	ימים או יותר ²					ימים או יותר ²					ימים או יותר ²					ימים או יותר ²					ימים או יותר ²					ימים או יותר ²				
צבור - מסחרי	ועד 89 ימים ³					ועד 89 ימים ³					ועד 89 ימים ³					ועד 89 ימים ³					ועד 89 ימים ³					ועד 89 ימים ³				
בניו ונדליין - בניו	תקנים	צוברים	לא צוברים	הכל	סך	תקנים	צוברים	לא צוברים	הכל	סך	תקנים	צוברים	לא צוברים	הכל	סך	תקנים	צוברים	לא צוברים	הכל	סך	תקנים	צוברים	לא צוברים	הכל	סך	תקנים	צוברים	לא צוברים	הכל	סך
בניו ונדליין - בניו	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
בניו ונדליין - פעילות בנדליין	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
שרותים פיננסיים	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
מסחרי - אחר	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
סך הכל מסחרי	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
אנשים פרטיים - הלוואות לדיו	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
אנשים פרטיים - אחר	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
פעילות לזווים בחו"ל																														
צבור - מסחרי																														
בניו ונדליין																														
מסחרי אחר																														
סך הכל מסחרי																														
אנשים פרטיים																														
סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל																														
סך הכל אשראי לציבור																														

1. אשראי לציבור לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת
2. מסווגים כחובות בעייתיים הצוברים הכנסות ריבית.
3. צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך 0, 0 מיליוני ש"ח סווגו כחובות בעייתיים

30.6.20X0

סך הכל אשראי לציבור

ביאור 11 - מידע נוסף על סיכונים אשראי, אשראי לציבור והפרישה להפסדי אשראי

על בסיס מאוזן, סכומים מוזנים, מיליוני ₪

ב. אשראי לציבור
2. מידע נוסף על חובות לא צוברים:

	30.6.20X0										30.6.20X-1										31.12.20X-1																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																									
פעילות לווים בישראל	יתרת חובות					לא צוברים					יתרת חובות					יתרת חובות לא צוברים					סך הכל					יתרת חובות					לא צוברים					יתרת חובות					לא צוברים																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																					
	הפסדת	קצבית	קצבית	קצבית	קצבית	הפסדת	קצבית	קצבית	קצבית	קצבית	הפסדת	קצבית	קצבית	קצבית	קצבית	הפסדת	קצבית	קצבית	קצבית	קצבית	הפסדת	קצבית	קצבית	קצבית	קצבית	הפסדת	קצבית	קצבית	קצבית	קצבית	הפסדת	קצבית	קצבית	קצבית	קצבית																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																											
צבור - מסחרי	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

אלו החובות שאינם צוברים היו צוברים ריבית לפי חז' נאום המקריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 0.0,0 מ' ₪, בהתאמה.
יותרת חוב רשומה

** מרה:

מדד פרטיות לפי ערך נכחי של תזרימי מזומנים
מדד פרטיות לפי שווי חוגן של בטחון

מדד על בסיס קבוצתי

*** סכום הכנסות הריבית שנטשו במקומות הדיווח, בנין היתרה המפוטעת של החובות הלא צוברים, במיקר המון בו שווה החובות כלא צוברים.

מדד נוסף: סך יתרת חובת הדיווח המפוטעת של חובות לא צוברים בששת החודשים שהסתיימו ביום 30.6.20X0 בששת החודשים שהסתיימו ביום 30.6.20X-1 ובשנת 20X-1 דיווח 0.0,0 מ' ₪, בהתאמה.

ביאור 11 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
על בסיס מאוחד, סכומים מדווחים, מיליוני ₪
ב. אשראי לציבור
 ג.2 מידע על חובות של לווים בקשיים פיננסים שעברו שינוי בתנאים:
 ג.2.1 איות אשראי ומצב הפיגור של חובות של לווים בקשיים פיננסים שעברו שינוי בתנאים
 ג.2.2 איות אשראי ומצב הפיגור של חובות של לווים בקשיים פיננסים שעברו שינוי בתנאים

	30.6.20X0				30.6.20X-1				31.12.20X-1			
	יתרת חוב רשומה		בעייתי		יתרת חוב רשומה		בעייתי		יתרת חוב רשומה		בעייתי	
	לא בעייתי	צובר	לא בעייתי	צובר	לא בעייתי	צובר	לא בעייתי	צובר	לא בעייתי	צובר	לא בעייתי	צובר
	הכנסות 30 ימים או לא	הכנסות 30 ימים או לא	הכנסות 30 ימים או לא	הכנסות 30 ימים או לא	הכנסות 30 ימים או לא	הכנסות 30 ימים או לא	הכנסות 30 ימים או לא	הכנסות 30 ימים או לא	הכנסות 30 ימים או לא	הכנסות 30 ימים או לא	הכנסות 30 ימים או לא	הכנסות 30 ימים או לא
	לא צובר	יותר	יותר	יותר	לא צובר	יותר	יותר	יותר	לא צובר	יותר	יותר	יותר
	סך הכל*	סך הכל*	סך הכל*	סך הכל*	סך הכל*	סך הכל*	סך הכל*	סך הכל*	סך הכל*	סך הכל*	סך הכל*	סך הכל*
פעילות לווים בישראל	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
מסחרי	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
אנשים פרטיים - אחר	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
סך הכל אשראי לציבור	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

* בשטח חדשים שהסתיימו ביום 30.6.20X0 חובות צוברים שעברו שינוי בתנאים בשנים קודמות בסך 0 מ' ₪ (בסך 0 מ' ₪ בשטח חדשים שהסתיימו ביום 30.6.20X-1, בסך 0 מ' ₪ בשטח 20X-1) הפסיקו להיכלל בגילוי, משום שהתקיימו התנאים שני התנאים הבאים:

1. בוצעה חקירת אשראי עדכנית ומתועדת היטב של מצבו הפיננסי של הלווה ושל יכולת החזר לפי התנאים החדשים, המראה שניתן להמשיך לסווג את החוב כחוב צובר וכי החוב אינו בפיגור ואינו בעייתי.
2. הערכה כלכלה בחינה של ביצועי פירעון נמשכים היסטוריים של הלווה, כמשמעותם בסעיף 30.6.20X-1 לחוראות הדיווח לציבור, במשך לכל הפחות 24 חודשים.

ליום 30.6.20X0 של לווים בקשיים פיננסיים בסך 0 מ' ₪ שעברו שינוי בתנאים יותר מפעמיים, ליום 30.6.20X-1 בסך 0 מ' ₪, ליום 31.12.20X-1 בסך 0 מ' ₪.

ביאור 11 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי**על בסיס מאוחד, סכומים מדווחים, מיליוני ₪****ב.אשראי לציבור****ג.2 מידע על חובות של לוויים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים****ג.2.2 איכות אשראי ומצב הפיגור של לוויים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים במהלך תקופת הדיווח**

חובות של לוויים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים בשישה חודשים שהסתיימו ביום 30.6.20X0					
יתרת חוב רשומה					
מחיקות חשבונאיות	לא בעייתי		בעייתי		
	לא בעייתי		צובר	לא	לא בעייתי
	בפיגור של 30 ימים או יותר לא בפיגור		הכנסות ריבית	צובר	לא בעייתי
סך הכל	סך הכל		סך הכל		
1-6/20X0	30.6.20X0		30.6.20X0		
0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0

חובות של לוויים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים בשישה חודשים שהסתיימו ביום 30.6.20X-1					
יתרת חוב רשומה					
מחיקות חשבונאיות	לא בעייתי		בעייתי		
	לא בעייתי		צובר	לא	לא בעייתי
	בפיגור של 30 ימים או יותר לא בפיגור		הכנסות ריבית	צובר	לא בעייתי
סך הכל	סך הכל		סך הכל		
1-6/20X-1	30.6.20X-1		30.6.20X-1		
0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0

חובות של לוויים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30.6.20X0					
יתרת חוב רשומה					
מחיקות חשבונאיות	לא בעייתי		בעייתי		
	לא בעייתי		צובר	לא	לא בעייתי
	בפיגור של 30 ימים או יותר לא בפיגור		הכנסות ריבית	צובר	לא בעייתי
סך הכל	סך הכל		סך הכל		
4-6/20X0	30.6.20X0		30.6.20X0		
0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0

חובות של לוויים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30.6.20X-1					
יתרת חוב רשומה					
מחיקות חשבונאיות	לא בעייתי		בעייתי		
	לא בעייתי		צובר	לא	לא בעייתי
	בפיגור של 30 ימים או יותר לא בפיגור		הכנסות ריבית	צובר	לא בעייתי
סך הכל	סך הכל		סך הכל		
4-6/20X-1	30.6.20X-1		30.6.20X-1		
0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0

פעילות לוויים בישראל**מסחרי**

אנשים פרטיים - הלוואות לדיור

אנשים פרטיים - אחר

סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל

סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל

סך הכל אשראי לציבור

פעילות לוויים בישראל**מסחרי**

אנשים פרטיים - הלוואות לדיור

אנשים פרטיים - אחר

סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל

סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל

סך הכל אשראי לציבור

ביאור 11 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרטה להפסיד אשראי

על בסיס מאוחד, סכומים מדווחים, מיליוני ₪

ב.אשראי, לצ'בור

3.2.2 חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינויים בתקופת הדיווח - המשך

[illegible]

יש לפרט את סוגי השינויים שנעשו בחברות ולתאר את הסוגים העיקריים של ענפי המשק או קבוצות החברות שבהם בוצעו השינויים. אין צורך לתת גילויי לסוגי שינויים שאינם מרחיקים. תאריך מבקא: דרוש להחלים את הבאור למצבו ולהחסיק מדע כמות

ואיכותי כדי לעמוד בדרישות הגילוי בקודיפיקציה.

ד"ר מידע נוסף על אשראי, לא ציבור בפיגור

[illegible]

(2) התפתחויות מהותיות בשווקים של מגזר הפעילות, או שינויים מהותיים במאפייני הלקוחות שלו ;

ד. ציון תלות של מגזר פעילות בלקוח בודד או במספר מצומצם של לקוחות, אשר אובדנם ישפיע באופן מהותי על מגזר הפעילות. במסגרת זו יפורטו בטבלה הכנסות הסולק מכל לקוח שהכנסות או הוצאות הסולק ממנו מהוות 10% או יותר מסך הכנסות או מסך הוצאות הסולק בדוחות המאוחדים, ואם הכנסות או הוצאות הסולק מלקוח מהוות 20% או יותר מסך הכנסות או מסך הוצאות הסולק בדוחות המאוחדים שלו – יצוין שמו. התקשר הסולק עם לקוח כאמור בהסכם המתואר במקום אחר בדוח לציבור, תיכלל הפניה לסעיף בו מתואר ההסכם.

לעניין סעיף קטן זה, לקוחות שהפעילות שלהם נעשית במשותף, ייחשבו כלקוח יחיד. יש לפנות לפיקוח על הבנקים לקבלת הנחיה מקדמית כאשר נדרש גילוי שם של לקוח בדוח לציבור.

ה. לפי העניין, מומלץ לגלות מידע נוסף על הנדרש במתכונת הביאור בדוח הכספי, ובלבד שמידע זה יוצג באופן עקבי במספרי ההשוואה. במידע זה ניתן לשלב מדדים שונים של פעילות המגזרים, כגון יחס יעילות המגזר, תשואה על נכסי המגזר וכו'.

ה. חברות מוחזקות עיקריות

12. הדיון בנושא זה מיועד להסביר ולנתח את פעילות החברות המוחזקות העיקריות ואת תרומתן לעסקי הקבוצה. במסגרת זו יש לכלול התייחסות לנושאים הבאים :

א. פעילות חברות מוחזקות עיקריות של הקבוצה, התרומה לרווח הנקי, והתפתחויות עיקריות בנכסים ובהתחייבויות ;

(1) התשואה של הקבוצה על השקעותיה באותן חברות ;

(2) שותפויות, מיזמים והשקעות בפעילויות אחרות עיקריות ;

ג. סקירת הסיכונים

13. הפרק על סקירת הסיכונים יכלול סקירה כמותית וניתוח של הסיכונים העיקריים שהסולק חשוף אליהם, וסקירה של אופן ניהולם. הפרק יכלול התייחסות לנושאים הבאים :

א. תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם

ב. סיכון אשראי

ג. סיכון שוק

ד. סיכון נזילות ומימון

ה. סיכון תפעולי

ו. סיכונים אחרים

להלן הרחבה נוספת לגבי ההתייחסות שיש לכלול לגבי כל נושא.

א. תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם

14. יש לתאר את הסיכונים העיקריים שהסולק חשוף אליהם ולכלול סקירה איכותית של אופן ניהולם. במסגרת זו יש לכלול בין היתר:

א. תיאור של הסיכונים, האיומים והחולשות וגורמי סיכון אחרים הנובעים מהסביבה הכללית והענף, תוך הדגשת הסיכונים הייחודיים שסולק חשוף אליהם (לרבות סיכון אשראי; סיכון שוק – ריבית, שער חליפין, מניות; סיכון נזילות; סיכון מימון; סיכון תפעולי; סיכון סביבתי). בהצגת סיכונים כלליים אשר מטיבם חלים על כל תאגיד יש להסביר באופן ברור את השפעתם המיוחדת על הסולק.

ב. תיאור של התיאבון לסיכון והעקרונות לניהול הסיכונים, לרבות התייחסות לשימוש במבחני קיצון במסגרת ניהול הסיכונים ובמסגרת העבודה לניהול ההון. הדיון יהא תמציתי ובהיר;

ג. תיכלל הפניה למידע המפורט על סיכונים הניתן בהתאם לדרישות הגילוי של נדבך 3 ומידע נוסף על סיכונים באתר האינטרנט של הסולק.

ב. סיכון אשראי

15. במסגרת התייחסות לנושא זה יש לתאר את סיכוני האשראי שהסולק חשוף אליהם ולכלול סקירה איכותית של אופן ניהולם. במסגרת זו יש לכלול בין היתר:

א. סקירה של הסיכון וסקירה של אופן ניהולו.

ב. ניתוח איכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי –

(1) יש לפרט ולנתח את יתרות סיכון האשראי הבעייתי והנכסים שאינם מבצעים, לפי מתכונת הלוח בנספח 4 לדוח הדירקטוריון וההנהלה.

לעניין זה: "נכסים שאינם מבצעים" – חובות שאינם צוברים הכנסות ריבית ונכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו.

(2) יש לפרט התאמה בין יתרות הפתיחה לבין יתרות הסגירה של חובות לא צוברים במהלך השנה, ולנתח את השינויים תוך התייחסות לשינויים בהפרשה להפסדי אשראי. הגילוי צריך לכלול בין היתר הסבר להשפעה של הלוואות שנרכשו על שינויים ביחסים, ומידע כמותי ואיכותי על הלוואות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים.

(3) יש לכלול ניתוח של מדדים נוספים המצביעים על איכות האשראי, על ההוצאות בגין הפסדי אשראי ועל ההפרשה להפסדי אשראי לפי מתכונת הלוח בנספח 4א לדוח הדירקטוריון וההנהלה ולכלול תיאור של הגורמים לשינויים מהותיים במדדים אלה.

- (4) יכלול דיון נפרד, בהתאם למהותיות, ביחסים אלו לגבי יתרת החייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי שאינה בערבות בנקים, תוך הבחנה בין סיכון האשראי בגין אנשים פרטיים לבין סיכון אשראי מסחרי.
- (5) יש לכלול מידע נוסף המצביע על איכות האשראי. במסגרת זו ניתן לכלול התייחסות לדירוגי אשראי, פיגורים, חובות של לוויים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים, בטחונות וכל נושא רלבנטי אחר אשר לדעת הדירקטוריון וההנהלה מצביע על איכות אשראי.
- (6) סיכון אשראי לאנשים פרטיים¹:
- (א) הסולק יכלול דיון מורחב בדבר ההתפתחויות בסיכונים באשראי לאנשים פרטיים, ובדבר הפעולות שהוא מבצע כדי להתמודד ולנהל סיכונים אלה.
- (ב) על הדיון לכלול התייחסות להתפתחויות ביתרות ובביצועים של האשראי לאנשים פרטיים לפי מאפייני הסיכון של אשראי זה.
- (ג) תיאור הפעילות שהסולק מבצע כדי להתמודד עם ההתפתחויות בסיכונים האשראי לאנשים פרטיים עשוי לכלול התייחסות לנקודות הבאות:
- (1) תיאור החיתום של האשראי לאנשים פרטיים בכלל, לרבות תיאור האופן בו הסולק נערך לגידול בהיקפי הביצועים ותיאור הפעילות שהסולק מבצע על מנת לוודא ששיווק האשראי מבוצע ללקוחות באופן הוגן, שהאשראי מותאם לצרכי הלקוח ושהלקוח מבין את משמעות המינוף שהוא לוקח.
- (2) תיאור האופן בו הסולק מפקח ועוקב אחר מאפייני הסיכון ושינויים מתקופה לתקופה במאפיינים אלה, ותיאור של פעילויות

¹ אנשים פרטיים כהגדרתם בסעיף 14 בנספח 5 להוראות דיווח לציבור 651 בדבר דרישות הגילוי של נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים.

הסולק המיועדות להפחתת סיכון האשראי לאנשים פרטיים, והשפעתן, אם קיימת, של פעילויות אלה על הדוחות הכספיים.

(3) יש ללוות את הדיון בגילויי כמותי מתאים תוך הבהרת ההגדרות שלפיהן נערך המידע.

(7) כאשר לסולק יש סכומים משמעותיים של חובות של לווים שאינם בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים, יינתן גילויי כמותי על יתרת החובות שעברו שינוי בתנאים לפי מגזרי אשראי עיקריים (לפחות לפי חלוקה בין אשראי לאנשים פרטיים לבין אשראי מסחרי) וגילויי שיבהיר את: המאפיינים העיקריים של התוכניות לשינוי בתנאי חובות בהן משתמש הסולק; הגורמים שנבדקים לצורך זיהוי חובות המיועדים לעבור שינוי בתנאים כאמור; איכות האשראי של חובות אלה, והתהליך והאופן שבו הסולק מבצע את הערכת איכות הסיכון והסיווג של חובות אלה; המאפיינים העיקריים של השינויים שבוצעו, משך הזמן שלהם, היקפם ומשמעותם; המידה שבה חובות כאמור נמצאים בפיגור בהתאם לתנאיהם החדשים.

ג. ניתוח ההפרשה להפסדי אשראי –

(1) יש להתייחס בדיון, בין היתר, אל שינויים מתקופת דיווח אחת לתקופת דיווח שניה בכל אחד מרכיבי ההפרשה להפסדי אשראי (ראה סעיף 3.29). בפרק על דוח כספי של תאגיד בנקאי). יש לדון במידה שבה הפסדי האשראי בפועל היו שונים מהאומדנים המקוריים.

(2) הסיבות לשינויים באומדנים של הנהלת הסולק יבהירו את הגורמים שעליהם נסמכה ההנהלה כדי לקבוע שהאומדנים המעודכנים הינם נאותים יותר, וכיצד נקבעו האומדנים המעודכנים.

(3) סולק המיישם תהליך שיטתי צריך לרשום הוצאות בגין הפסדי אשראי המשקפים שינויים באיכות הנכסים, כפי שאלה נמדדים בסקירות תקופתיות של תיק האשראי שמבצע הסולק. יש לדון בסיבות לשינויים באיכות הנכסים של הסולק ולהסביר כיצד שינויים אלה השפיעו על יתרת ההפרשה להפסדי אשראי ועל ההוצאות בגין הפסדי אשראי.

(4) אם ההפסדים ההיסטוריים נראים נמוכים או גבוהים ביחס לרמת יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בתאריך המאזן האחרון המוצג, יש להסביר את ההבדל.

(5) אם סולק שינה את שיטת קביעת ההפרשה להפסדי אשראי, יש להסביר את הבסיס לשינוי שיטת קביעת ההפרשה ואת ההשלכות של השינוי שבוצע.

ביאור 4 - סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בברטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי
 ביאור 13 - סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בברטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי
 על בסיס מאוחד, סכומים מדווחים, מיליוני ש"ח

ג. חובות¹
 2. מידע על חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים:
 1.ג.2 איכות אשראי ומצב הפיגור של חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים

31.12.20X0									
יתרת חוב רשומה									
		בעייתי		לא בעייתי					
		צובר		בפיגור של		צובר		הכנסות	
		30 ימים או יותר		לא בפיגור		30 ימים או יותר		ריבית	
		סך הכל*		סך הכל*		סך הכל*		סך הכל*	
אנשים פרטיים	חייבים בגין כרטיסי אשראי	0	0	0	0	0	0	0	0
	אשראי ²	0	0	0	0	0	0	0	0
	מסחרי	0	0	0	0	0	0	0	0
	חייבים בגין כרטיסי אשראי	0	0	0	0	0	0	0	0
	אשראי ³	0	0	0	0	0	0	0	0
חייבים אחרים ⁴		0	0	0	0	0	0	0	0
סך הכל		0	0	0	0	0	0	0	0
		**0		0		0		0	

¹ חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
² אם מהותי, יש לתת פירוט נוסף (לדוגמא: אשראי לא מתגלגל, אשראי שאינו למחזיקי כרטיס ג/או אשראי בבטחון רכב).
³ אם מהותי, יש לתת פירוט נוסף (לדוגמא: אשראי לבתי עסק).
⁴ סכומים לקבל מבנקים, פקדונות בבנקים, חברות וארגונים בינלאומיים לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחייבים אחרים. אם מהותי, יש לתת פירוט נוסף.
 * בשנת 20X0 חובות צוברים שעברו שינוי בתנאים בשנים קודמות בסך 0 מ' ש"ח (0 מ' ש"ח בשנת 20X-1) הפסיקו להיכלל בגילוי, משום שהתקיימו שני התנאים הבאים:
 1. בוצעה הערכת אשראי עדכנית ומתועדת היטב של מצבו הפיננסי של הלווה ושל יכולת החזר לפי התנאים החדשים, המראה עניין להמשיך לסווג את החוב כחוב צובר וכי החוב אינו בפיגור ואינו בעייתי.
 2. ההערכה כללה בחינה של ביצועי פירעון נמשכים היסטוריים של הלווה, כמשמעותם בסעיף 30 ה. להוראות הדיווח לציבור, במשך כלל הפחות 24 חודשים.
 ** ליום 31.12.20X0 חובות של לווים בקשיים פיננסיים בסך 0 מ' ש"ח עברו שינוי בתנאים יותר מפעמיים (נכון ליום 31.12.20X-1 בסך 0 מ' ש"ח).

ביאור 13 - סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בברטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי
על בסיס מאוחד, סכומים מזווחים, מיליוני ש"ח

ג. חובות¹

3.3.2 חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים במהלך שנת הדיווח

חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים									
חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים		סך הכל		סוג השינוי		דחיית חוב		דחיית חוב	

ביאור 3 - סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי

על בסיס מאוחד, סכומים מדווחים, מילוני ש"ח

ג. חובות¹

3.ג.2 חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינויים בתקופת הדיווח

חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי									
בתנאים					סוג השינוי				
סך הכל					סך הכל				
יתרת חוב % מסך ויתור על ויתור על הארכת דחיית רשומה הכל קרן ריבית תקופה תשלומים					מ' ש"ח %				
בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30.6.20X0					מ' ש"ח %				
אנשים פרטיים					0				
חייבים בגין כרטיסי אשראי					0				
אשראי ²					0				
מסחרי					0				
חייבים בגין כרטיסי אשראי					0				
אשראי ³					0				
חייבים אחרים ⁴					0				
סך הכל					0				
בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30.6.20X-1					0				
אנשים פרטיים					0				
חייבים בגין כרטיסי אשראי					0				
אשראי ³					0				
מסחרי					0				
חייבים בגין כרטיסי אשראי					0				
אשראי ⁴					0				
חייבים אחרים ⁴					0				
סך הכל					0				

השפעות כספיות של שינוי בתנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים									
סוג השינוי					מ' ש"ח %				
ממוצע דחיית ויתור על ויתור על הארכת תשלומים קרן ריבית תקופה תשלומים					ממוצע דחיית ויתור על ויתור על הארכת תשלומים קרן ריבית תקופה תשלומים				
בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30.6.20X0					מ' ש"ח %				
אנשים פרטיים					0				
חייבים בגין כרטיסי אשראי					0				
אשראי ²					0				
מסחרי					0				
חייבים בגין כרטיסי אשראי					0				
אשראי ³					0				
חייבים אחרים ⁴					0				
סך הכל					0				
בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30.6.20X-1					0				
אנשים פרטיים					0				
חייבים בגין כרטיסי אשראי					0				
אשראי ³					0				
מסחרי					0				
חייבים בגין כרטיסי אשראי					0				
אשראי ⁴					0				
חייבים אחרים ⁴					0				
סך הכל					0				

חובות של לווים בקשיים פיננסיים שכשלו בשנת הדיווח לאחר שעברו שינוי בתנאים**									
סוג השינוי					מ' ש"ח %				
סך הכל					סך הכל				
יתרת חוב ויתור על ויתור על הארכת דחיית רשומה קרן ריבית תקופה תשלומים					מ' ש"ח %				
בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30.6.20X0					מ' ש"ח %				
אנשים פרטיים					0				
חייבים בגין כרטיסי אשראי					0				
אשראי ²					0				
מסחרי					0				
חייבים בגין כרטיסי אשראי					0				
אשראי ³					0				
חייבים אחרים ⁴					0				
סך הכל					0				
בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30.6.20X-1					0				
אנשים פרטיים					0				
חייבים בגין כרטיסי אשראי					0				
אשראי ³					0				
מסחרי					0				
חייבים בגין כרטיסי אשראי					0				
אשראי ⁴					0				
חייבים אחרים ⁴					0				
סך הכל					0				

¹ חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

² אם מהותי, יש לתת פירוט נוסף (לדוגמא: אשראי לא מתגלגל, אשראי מתגלגל, אשראי שאינו למחירי כרטיסי אשראי וכו').

³ אם מהותי, יש לתת פירוט נוסף (לדוגמא: אשראי לבתי עסק).

⁴ סכומים לקבל מבנקים, פקדונות בבנקים, חברות וארגונים בינלאומיים לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל החובות שבהם בוצע השינויים. אין צורך לתת גילוי לסוגי שינויים שאינם מהותיים. תאריך בנקאי נדרש.

* יש לפרט את סוגי השינויים שעשו בחובות ולתאר את הסוגים העיקריים של ענפי התעשייה או קבוצות החובות שבהם בוצע השינויים. אין צורך לתת גילוי לסוגי שינויים שאינם מהותיים. תאריך בנקאי נדרש להחלפת את הביאור למעבר ולחסיף מיזע כמותי ואיכותי כדי לעמוד בדרישות הגילוי בקודיפיקציה.

על בסיס מאוחד, סכומים מדווחים, מיליוני ש"ח

ג. חובות¹

3.ג.2 חובות של לווים בקשיים פיננסיים שיעברו שינויים בתקופת הדיווח - המשך

[illegible]

¹ חייבים בגין פעילות כבדטיס ישראל, פקדונות בנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח

אם מהותי, יש לתת פירוט נוסף (לדוגמא: אשראי לא מתגלגל, אשראי מתגלגל, אשראי שאינו למחזיקי כרטיס ו/או אשראי בביטחון רכב).

אם מהותי, יש לתת פירוט נוסף (לדוגמא: אשראי לבתי עסק)³

4 סכומים לקבל מבנקים, פקדונות בבנקים, חברות וארגונים בינלאומיים לרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחייבים אחרים. אם מהותי, יש לתת פירוט נוסף

אני פֿערט אַט סױגן העשׂיניױם שטענשן בחובות ולתאר את הסוגים העיקריים של ענפי המשק או קבוצות החובות שבהם נוצרו השוניים. אין צורך לתת גילוי לסוגי שניונים שאינם מחוברים. תאגיד נבדק נדרש להתאים את הביאור למצבו ולחוסר מידע כמותי ואיכותי כדי לעמוד בדרישות הגילוי בקדיפיקציה.

חברת כרטיסי אשראי בע"מ וחברות מאוחדות שלה

ביאור 4 - זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי - מאוחד

31 בדצמבר 20X0 (מבוקר)	30 ביוני 20X-1 (בלתי מבוקר)	20X0	
	<u>סכומים מדווחים במיליוני ש"ח</u>		
0	0	0	בתי עסק (1)
0	0	0	התחייבויות בגין פיקדונות
0	0	0	חברות וארגונים בינלאומיים לכרטיסי אשראי
0	0	0	חברות כלולות
0	0	0	הכנסות מראש
0	0	0	הפרשה לנקודות/ כוכבים
0	0	0	הוצאות לשלם
0	0	0	אחרים (2)
0	0	0	סך כל זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי

- (1) בניכוי יתרות בגין מקדמות לבתי עסק בסך _____ מיליוני ש"ח ובגין ניכיון שוברים לבתי עסק בסך _____ מיליוני ש"ח (הסבר: שעמדו בתנאי סילוק התחייבות לבית העסק, לפי FAS 166).
- (2) ינתן פירוט ליתרות הכלולות בסעיף אחרים אשר סכומן עולה על 5% מסך כל זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי.

עדכונים מחזור מס' ח-06-2733 מיום 01/01/2023 ("הוראות מעבר לשנת 2022")

<u>להוציא עמוד</u>	<u>להכניס עמוד</u>
-----	690-22.1-22.11 [1] (01/23)
-----	699-150 [1] (12/22)

עדכונים מחזור מס' ח-06-2756 מיום 19/10/2023 ("שינויים בתנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים"):

<u>להוציא עמוד</u>	<u>להכניס עמוד</u>
(4/15) [1] 620-9	* (4/15) [1] 620-9
(11/20) [5] 620-10	(10/23) [6] 620-10
(11/20) [2] 620-11-12	(10/23) [3] 620-11-12
(1/21) [6] 621-3	(10/23) [7] 621-3
(11/20) [3] 621-4	* (11/20) [3] 621-4
(4/15) [1] 631-1	(10/23) [2] 631-1
(5/16) [2] 631-2	-----
(8/18) [3] 631-7	(10/23) [4] 631-7
(8/18) [2] 631-8	* (8/18) [2] 631-8
(4/15) [1] 631-11-12	(10/23) [2] 631-11
-----	* (4/15) [1] 631-12
(3/16) [2] 631-21	* (3/16) [2] 631-21
(4/15) [1] 631-22-23	(10/23) [2] 631-22-23
631-24-42 [גרסאות שונות]	-----
(11/20) [2] 632-25	* (11/20) [2] 632-25
(1/21) [3] 632-26	(10/23) [4] 632-26
(01/21) [3] 632-27-28	* (01/21) [3] 632-27
-----	(10/23) [4] 632-28
(11/20) [2] 632-30-31	* (11/20) [2] 632-30
-----	(10/23) [3] 632-31
(11/20) [2] 632-32	(10/23) [3] 632-32
(5/16) [2] 632-33	-----
632-33.1-33.4 [גרסאות שונות]	-----

המשך בעמוד הבא

*עמוד זה הודפס מחדש בעקבות המעבר להדפסה דו-צדדית. ההדפסה בעדכון זה זהה לנוסח הקיים.

עדכונים מחוזר מס' ח-06-2756 מיום 19/10/2023 ("שינויים בתנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים") המשך:

להכניס עמוד	להוציא עמוד
(10/23) [3] 632-34	(11/20) [2] 632-34
(10/23) [2] 632-35	(4/15) [1] 632-35
*(11/20) [4] 632-36	(11/20) [4] 632-36
(10/23) [3] 632-37	(11/20) [2] 632-37
(10/23) [1] 632-37.1-37.5	-----
(10/23) [5] 637-1	(11/20) [4] 637-1
*(6/15) [2] 637-2	(6/15) [2] 637-2
[גרסאות שונות] 637-91-110	(11/20) [2] 637-91-110
(10/23) [1] 637-110.1	-----
-----	(5/16) [1] 637-225-226
(10/23) [3] 639-71.1-71.2	(1/21) [2] 639-71.1-71.2
(10/23) [3] 639-72	(11/20) [2] 639-72
(10/23) [1] 639-73	-----
(10/23) [4] 639-75	(01/21) [3] 639-75
(10/23) [4] 651-17-18	(11/20) [3] 651-17-18
(10/23) [2] 651-88-89	(12/17) [1] 651-88-89
*(07/22) [3] 651-90	(07/22) [3] 651-90
(10/23) [2] 651-91	(12/17) [1] 651-91
*(11/20) [2] 663-46	(11/20) [2] 663-46-47
(10/23) [3] 663-46.1-46.2	(1/21) [2] 663-46.1-46.2
(10/23) [3] 663-47	-----
(10/23) [3] 663-49-50	(11/20) [2] 663-49-50
(10/23) [4] 663-51	(1/21) [3] 663-51
(10/23) [1] 663-51.1	-----
*(2/22) [3] 673-9	(2/22) [3] 673-9
(10/23) [4] 673-10	(11/20) [3] 673-10
(10/23) [6] 673-11	(11/20) [5] 673-11
(10/23) [5] 673-12	(11/20) [4] 673-12

המשך בעמוד הבא

*עמוד זה הודפס מחדש בעקבות המעבר להדפסה דו-צדדית. ההדפסה בעדכון זה זהה לנוסח הקיים.

עדכונים מחוזר מס' ח-06-2756 מיום 19/10/2023 ("שינויים בתנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים") המשך:

להכניס עמוד	להוציא עמוד
(10/23) [4] 675-20-21	(2/22) [3] 675-20-21
(10/23) [1] 675-21.1	-----
(10/23) [4] 683-19-21	(2/22) [3] 683-19-21
(10/23) [1] 683-21.1	-----
*(4/15) [1] 683-22	(4/15) [1] 683-22
(10/23) [2] 699-150	(1/23) [1] 699-150
(10/23) [1] 699-151-152	-----

*עמוד זה הודפס מחדש בעקבות המעבר להדפסה דו-צדדית. ההדפסה בעדכון זה זהה לנוסח הקיים.